TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5371 Op een nacht was het erg koud; een fijne priemwind sneed over het landschap en deed de sneeuw kraken. Voorbijgangers werden dan ook niet waargenomen; het slot Bommelstein stond eenzaam in de vorst, die een zorgzame hand door middel van luiken buiten had gesloten.

Het was duidelijk, dat de bewoners zich reeds ter ruste hadden begeven, want een diepe stilte hing om het oude bouwwerk en slechts uit één raam straalde een zwak licht.

Het was heer Bommels nachtlampje, dat hij placht te ontsteken als zijn teer gestel om voedsel vroeg of wanneer diepe gedachten hem uit de slaap hielden.

Zo ook nu. Om tien minuten over twaalf was hij uit zijn sluimer opgeschrikt door een vreemd geklop, dat uit de vloer omhoog steeg. Enige ogenblikken lag hij er geheel verstijfd naar te luisteren, maar toen vermande hij zich en richtte hij zich op om licht te maken.

'W-wie is d-daar?' riep hij met dunne stem.

Er kwam geen antwoord. Het geklop hield echter aan, nu eens harder en dan weer zachter, zodat het de slapeloze heer vreemd te moede werd.

'W-wat zou dat z-zijn?' zo vroeg hij zich af. 'Dit kan zo niet d-doorgaan. Ik moet iets doen, bedoel ik.'

Met deze gedachte bezield liet hij zich uit bed glijden en begaf zich sluipend naar de toren waar de bediende Joost zijn kamer had. Met bevende hand begon hij op de deur te kloppen.

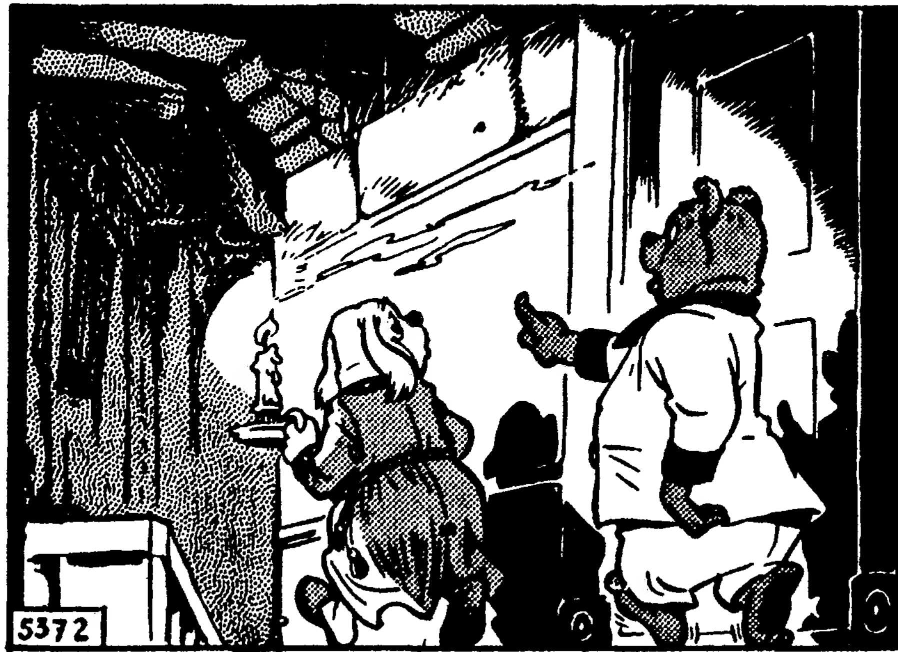
'Joost!' riep hij gesmoord. 'Word wakker! Ik hoor een raar geklop!'

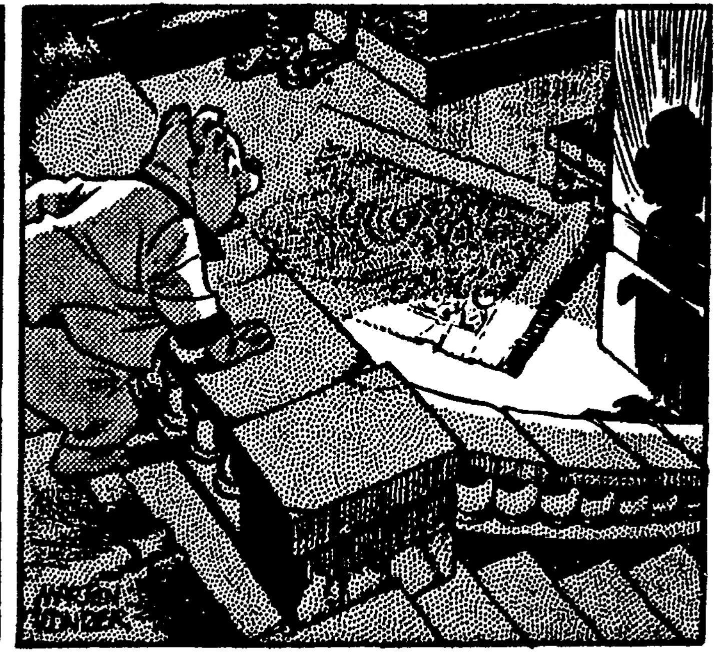
In het vertrek klonk een diepe zucht, gevolgd door het kraken van een springmatras.

960615

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER

Door Marten Toonder

5372 Na enige ogenblikken werd de deur geopend en daar verscheen de bediende met door slaap omwalde ogen en een kandelaar op de drempel.

'Hebt u geklopt?' vroeg de knecht met dikke stem.

'Ja', zei heer Ollie. 'Er is iets vreemds aan de hand. Er wordt geklopt!'

'Geklopt?' herhaalde de bediende onthutst. 'Maar dat doet u immers zelf, wanneer u mij toestaat? Als u naar bed gaat en rustig gaat slapen, houdt het vanzelf op, met uw goedvinden.'

Na deze woorden maakte hij aanstalten om zich opnieuw ter ruste te begeven, maar heer Bommel hield hem tegen.

'Nee, beneden!' riep hij. 'Beneden wordt héél raar geklopt! Je moet gaan kijken wat het is, want ik kan er niet tegen. Vooruit, Joost, laat mij toch niet alles alleen doen!'

De trouwe knecht zuchtte. Hij trok het koord om zijn kamerjas wat vaster en begaf zich met klapperende muilen voor zijn werkgever uit naar beneden.

Inderdaad klonk daar een dof geklop, dat uit de vloer scheen te komen. Er was echter niets bijzonders te zien, de meubels stonden keurig op hun plaats en nergens was een spoor van plasvorming door lekkage.

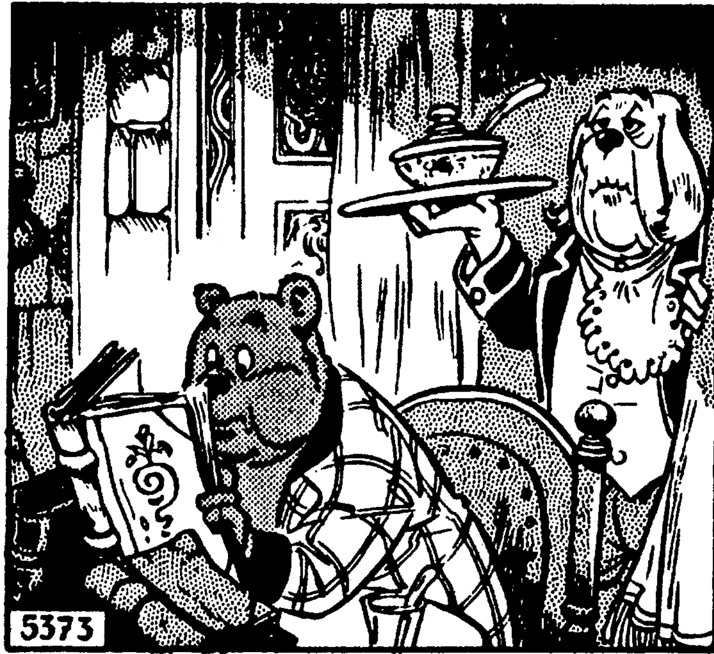
'W-wat is het?' vroeg heer Ollie, die vanaf de eerste verdieping toezicht op het onderzoek hield.

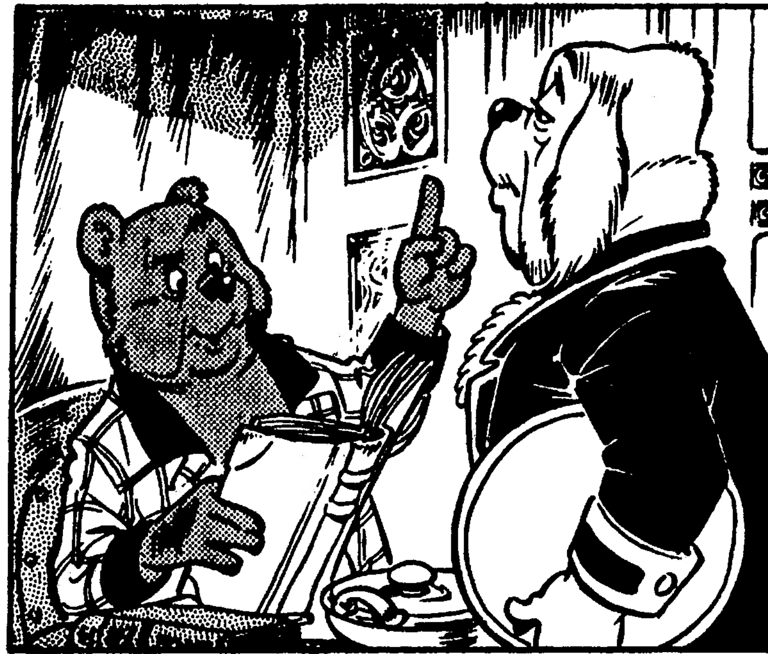
De bediende gaf niet direct antwoord. Hij staarde suffig naar de grondbedekking, maar omdat hij graag weer eens naar bed wilde, verklaarde hij: 'Het zal een klopgeest zijn, als ik zo vrij mag wezen, heer Olivier!'

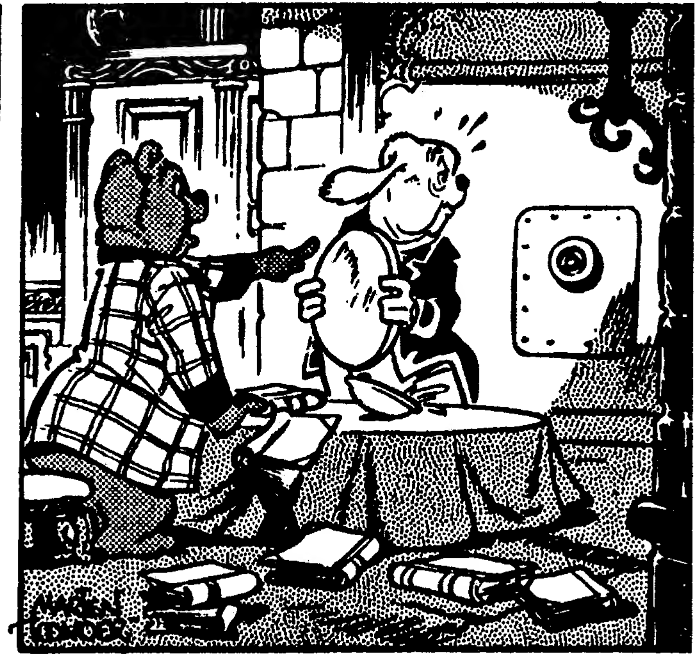
Heer Bommel schoof deze veronderstelling terzijde.

'Onzin', zei hij verontrust. 'Een heer wil weten wat er in zijn huis klopt, want dan klopt er iets niet, als je begrijpt wat ik bedoel. En k-klopgeesten b-bestaan niet.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5373 Van slapen kwam die nacht niet veel. Het vreemde geklop hield pas op toen de morgen aanbrak, zodat Joost in vervallen toestand de ochtendpap opdiende. Heer Bommel, die met enige boeken aan tafel zat, maakte echter een wakkere indruk.

'Ik wil weten wat er aan de hand is', sprak hij. 'Men kan niet ongestraft bij nacht en ontij het huis van een heer bekloppen, zeg nu zelf! Daarom heb ik enkele werken te voorschijn gehaald, die mijn goede vader me heeft nagelaten. 'Geheimen van de Oriënt', 'Verborgen krachten en voortekenen' en 'Grote bezweringen'. Meesterwerken, Joost!'

'Zonder twijfel, heer Olivier', gaf de knecht lusteloos toe. 'Hier is uw havermout. Een weinig aangebrand, met uw goedvinden.' 'Luister!' hernam heer Ollie. 'Papus zegt, dat raar geklop in de nacht een waarschuwing is voor een naderend onheil. En volgens magister Fagelkranz loopt men gevaar verlies te lijden door diefstal of oneerlijkheid wanneer het geluid uit de grond komt.'

'Zeer betreurenswaardig', prevelde de ander. 'Ik heb het schaaltje hier neergezet. En dat van die klopgeest was slechts een losse opmerking, die ik mij vannacht door vermoeidheid verstoutte.'

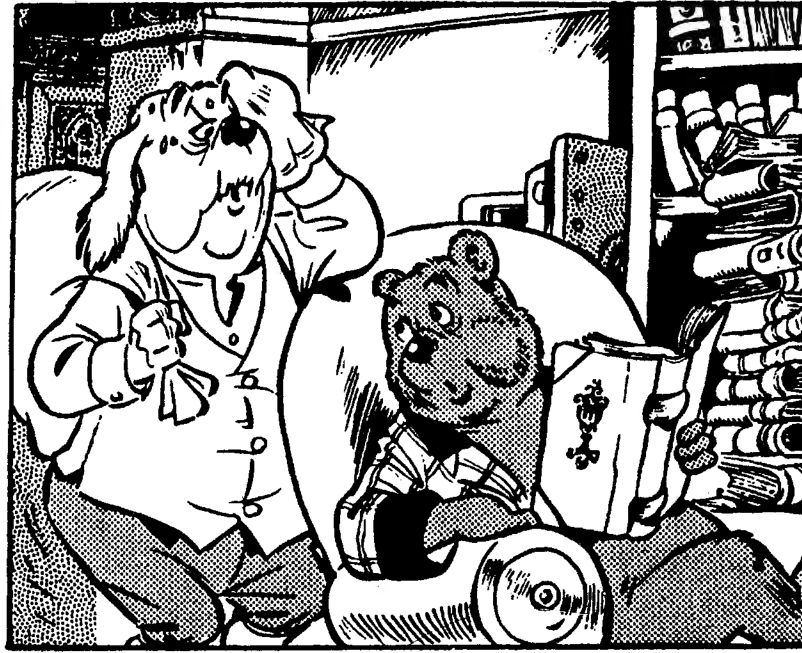
'Onzin', zei heer Bommel opstaande. 'Ik weet genoeg en ik heb mijn besluit genomen. Haal mijn geld uit de kluis en breng het naar de bank, Joost. Een gewaarschuwd heer telt voor twee!'

'Excuseer', prevelde de goede knecht, opschrikkend. 'Zou het morgen niet kunnen? Ik gevoel mij niet geheel fris, als ik zo vrij mag zijn.'

'Vandaag!' sprak heer Ollie streng. 'Zo'n waarschuwing liegt er niet om!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5374 Het overbrengen van heer Ollies gelden naar de bank bezorgde Joost een drukke dag. Onuitgeslapen torste de trouwe knecht met omwalde ogen zware buidels geldstukken naar de stad. Het is dan ook geen wonder, dat hij zijn opmerking over klopgeesten zeer betreurde.

'Verschoon mij, heer Olivier', sprak hij ten slotte uitgeput. 'Het komt me voor, dat u te veel waarde hecht aan die oude boeken. Geloof in geesten is uit de tijd. Tegenwoordig weet men, dat het zijn oorzaak vindt in onlustgevoelens, als ik mij zo mag uitdrukken. Wanneer men vermoeid of slapeloos is, bijvoorbeeld...'

'Je moest je schamen', onderbrak heer Bommel streng. 'Ik heb net zo slecht geslapen als jij. Maar hoor je mij klagen? Ik werk — en ik verwacht hetzelfde van jou!'

Na deze woorden verdiepte hij zich opnieuw in zijn lectuur zonder op het zuchten van de trouwe knecht te letten.

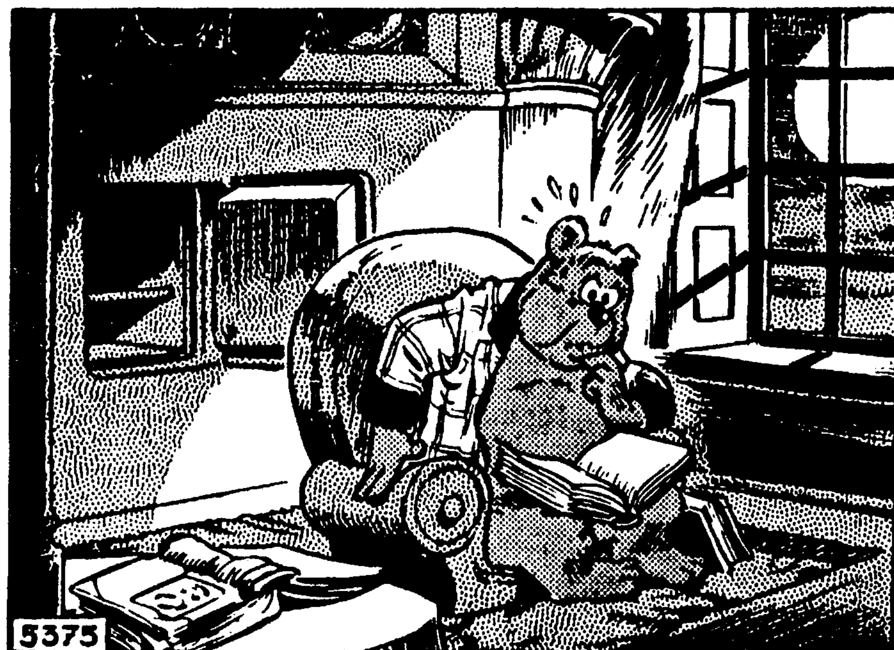
Toch was het duidelijk, dat een lichte twijfel zich van hem had meester gemaakt, want onder het lezen schoof hij onrustig in zijn stoel heen en weer.

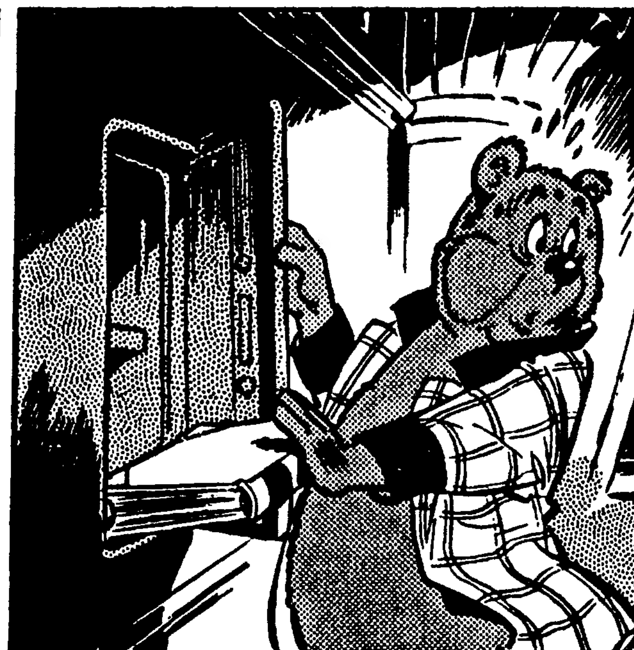
'Zou dit uit de tijd zijn?' zo vroeg hij zich af. 'Onzin! Het is allemaal gedrukt, zwart op wit. Mijn goede vader zou deze werken nooit hebben aangeschaft wanneer ze niet modern waren. En ik heb zelf horen kloppen vannacht. Maar toch... Hm, hier staat: 'Wanneer men de beschikking wil hebben over grote krachten moet men een elementaal oproepen. Dit is echter niet zonder gevaar en het onafgebroken herhalen van de spreuk 'Obele maricos wennedreus' wordt aanbevolen."

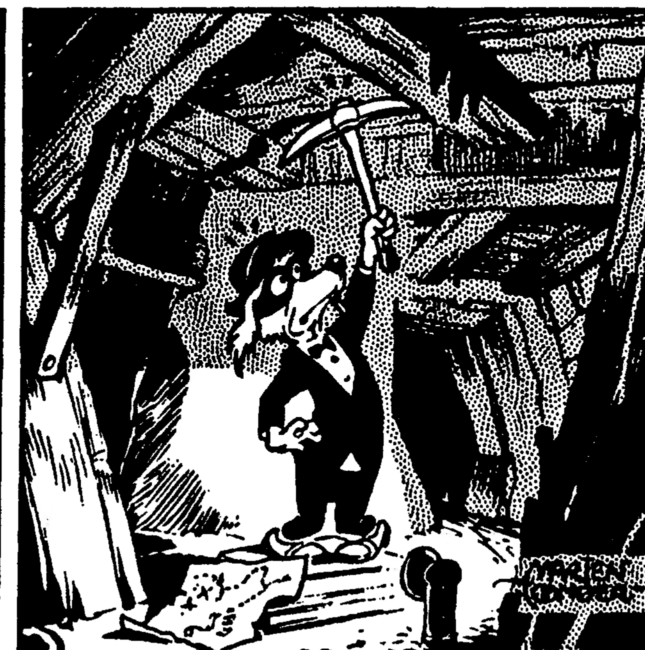
Hij liet het boek zakken en schudde het hoofd.

'Allemaal buitenlands!' mompelde hij afkeurend. 'Wat is een elementaal? Bah, het geeft een onlustgevoel, als men begrijpt wat ik bedoel.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5375 Hoewel de oude boeken moeilijk te verteren waren, zette heer Bommel koppig door. Joost was reeds naar bed gegaan en de maan scheen vorstig door het venster, maar de onderzoeker zat nog steeds over zijn folianten gebogen.

'De salamander is een van de krachtigste elementalen', las hij. 'Men kan hem oproepen met de damp van blaartrekkend akselkruid, slangetongen en een weinig gedroogd chimoca permangaat, terwijl de bezwering: 'Abele genomeni flasseras sunt' niet vergeten mag worden.'

Nu werd de lectuur heer Ollie toch te zwaar. Met een zucht klapte hij het werk dicht en stond op.

'Ik geloof dat Joost gelijk heeft', prevelde hij. 'Allemaal bijgeloof voor ongeletterden. En dat alleen omdat er vannacht een muis zat te knagen. Bah. Ik schei ermee uit!'

Op dat moment klonk er onder zijn voeten een zacht geklop, dat van verre scheen te komen — en de eenzame heer verstijfde.

'D-daar is het w-weer', stamelde hij met bleke lippen. 'D-de waarschuwing!'

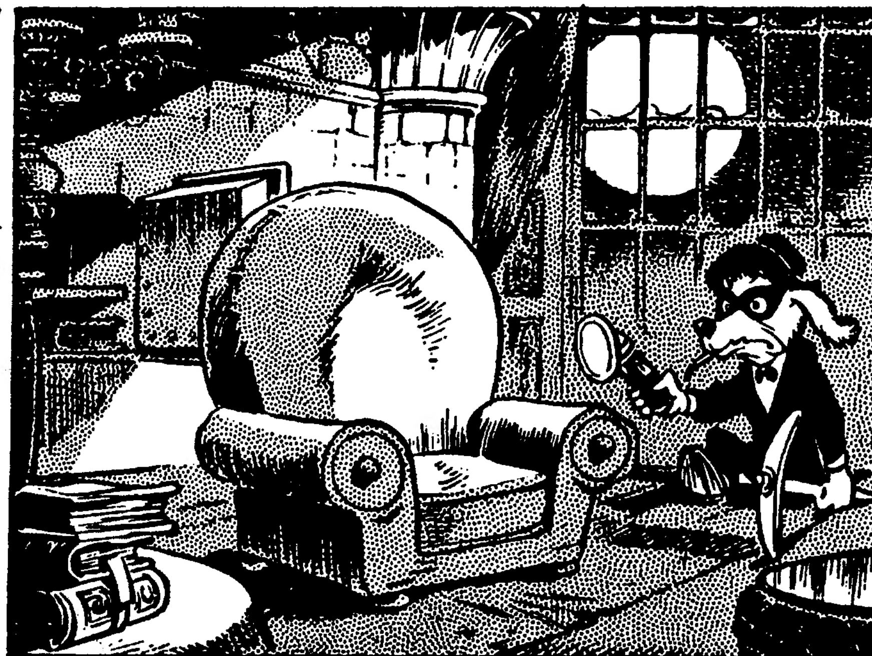
Na deze woorden wierp hij de boeken in de lege brandkast en repte zich naar boven, waar het geluid minder hoorbaar was.

'Hier moet het zijn', gromde de gemaskerde figuur, die onderaards met een houweel de zoldering aftastte. Hij wierp een blik op zijn plattegrond en knikte tevreden.

'Dit is de geheime gang waarin ik sta', hernam hij. 'Die loopt door onder de woonkamer — en daar is de safe. Mooi zo, nu even doorhakken. Maar zachies, Hiep, zodat ze je niet horen!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5376 Heer Bommel was snel naar bed gegaan en had de dekens over de oren getrokken. Het hielp echter niet; de klopgeluiden drongen door het warme textiel heen en schenen steeds dichterbij te komen.

'N-niet d-doen!' stamelde hij klappertandend. 'G-ga w-weg bedoel ik... Ik ben al gewaarschuwd! Mijn geld is n-naar de b-bank gebracht, heus!'

Op dat moment ging het kloppen over in een zacht gekraak; er bonkte iets — en daarop werd het stil.

Heer Bommel bleef versteend zitten. Zelfs de moed om naar boven te gaan en Joost te roepen ontbrak hem. Maar toen de stilte aanhield, ontspande hij langzaam en ten slotte liet hij zich bevrijd achterover in de kussens zinken.

'Het heeft geholpen', mompelde hij, de ogen sluitend. 'Men moet zo'n klopgeest even krachtig toespreken, dan wordt hij vanzelf stil. Heel gewoon.'

Met deze gedachte ging hij tevreden slapen, niet wetende dat hij ongelijk had. Want beneden hees een duistere figuur zich behoedzaam in het duistere vertrek.

'Dat heb je mooi gedaan, Hiep', sprak hij tot zichzelf. 'Niemand is wakker geworden — en daar is de brandkast.'

Hij zweeg plotseling en er verscheen een onthutste blik in zijn gemaskerde ogen. Geen wonder. Zelfs voor een ongeoefende was het duidelijk, dat de geopende safe leeg was.

'Boeken', prevelde de schurk walgend. 'Zou je dat nu van die dikke Bommel denken? Hij heeft boeken in zijn kluis! Bah! Het leven is hard voor een geschoolde vakman!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5377 De onderaardse gang die zich onder Bommelstein bevond, was een vergeten metselwerk, dat van heer Ollies studeerkamer naar een naburige begraafplaats liep. Daar kwam hij uit in het doodgravershuisje. Waarom weet ik niet; een sinds lang overleden slotbewoner had dat nu eenmaal zo laten aanleggen.

Voor dit huisje nu kon men in het maanlicht een gemaskerde gestalte waarnemen, die vol ongeduld op een zerk trommelde.

'Komt er nog wat van?' gromde hij. 'Waar blijf je, Hiep?'

'Hier baas', sprak zijn medeplichtige, die hijgend uit het akelige gebouwtje te voorschijn kwam. Hij stak vol weerzin een oud boekwerk naar voren. 'Dit is alles', verklaarde hij. 'Er lagen alleen maar boeken in de brandkast. Daarvoor hebben we nu die gang gevonden en daar heb ik nu twee nachten voor gehakt als een bouwvakker. Voor een boekje! De klad zit in ons vak, Super! Tegenwoordig bewaren ze romannetjes in de kluis in plaats van geld. Waar moet dat heen?'

'Hmpf', prevelde de ander langs zijn sigaar. Hij wierp een korte blik op de lederen band en haalde zijn wenkbrauwen op.

'Een romannetje?' herhaalde hij. 'Je bent een sukkel, Hiep Hieper. Zonder mij zul je altijd een klein knoeiertje blijven. Dit is geen roman, dit is een boek over klopgeesten en zo.'

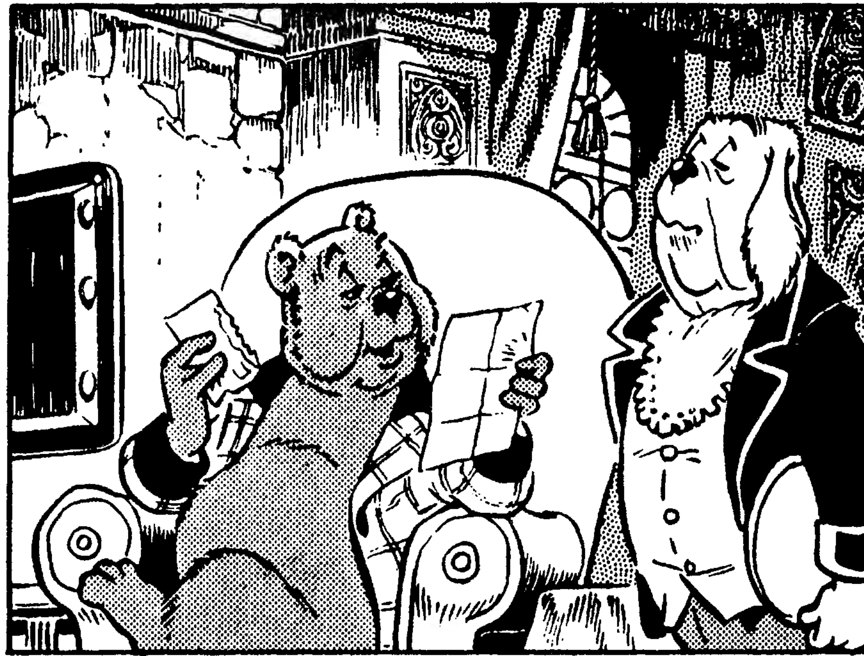
'Wat hebben wij daar aan?' riep Hiep huilerig. 'Ik heb al genoeg geklopt! En ik houd niet van geesten!'

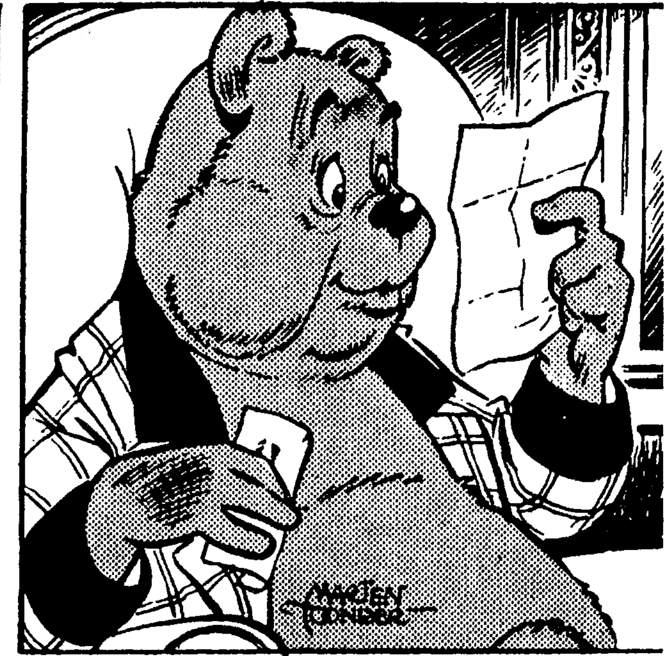
'Die bestaan niet', stelde Super vast. 'Maar als Bommel zoveel vertrouwen in dit soort boeken heeft, dat hij ze in zijn kluis bewaart, zitten er zaken in, jongen! Superzaken! Let maar op!'

Zo sprekende verliet hij met zijn uitgeputte medeplichtige het kerkhof, dat nu weer geheel verlaten scheen. Het geluid van zijn rauwe stem was echter nauwelijks weggestorven, of er ritselde iets op de dodenakker en een donkere gedaante maakte zich los uit de schaduwen om het groepje na te ogen.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5378 Toen heer Bommel de volgende morgen zijn studeerkamer betrad, bemerkte hij dat de vloer was opgebroken en dat de boeken uit zijn brandkast op de grond waren gegooid.

'Er is ingebroken!' sprak hij verblekend.

'Zeer betreurenswaardig', zei de bediende Joost, die juist met de ochtendpost binnentrad. 'Ik was er al bang voor na al dat geklop in de nacht, als u mij toestaat.'

'Juist!' hernam heer Bommel. 'Dat was een waarschuwing. Mijn boeken hadden toch gelijk, zie je nu wel? Ik heb mijn geld net op tijd in veiligheid gebracht. Ja, ja, het zijn waardevolle werken, waar men als heer heel wat uit kan leren. De dieven hebben er één meegenomen, maar ik heb er gelukkig nog genoeg over.'

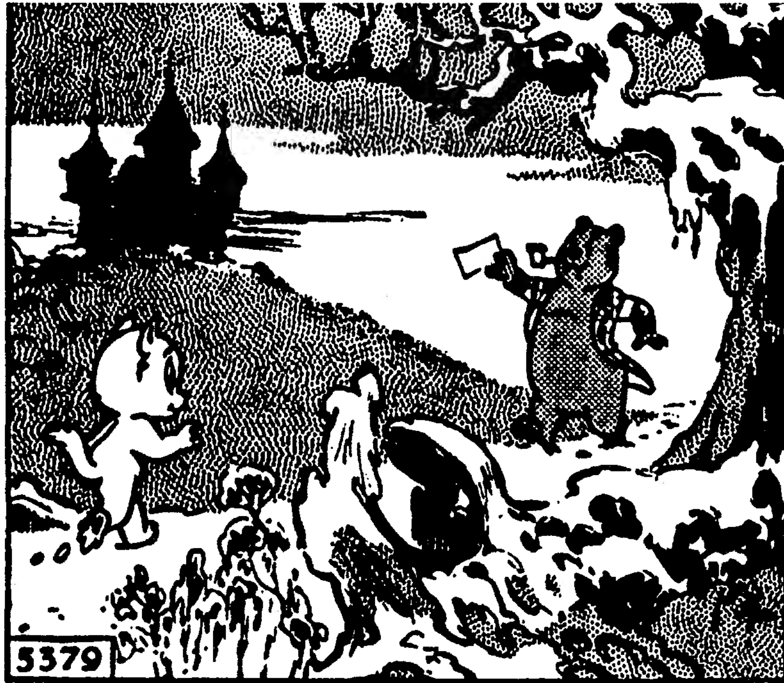
'Inderdaad', gaf de knecht toe. 'Hier is een brief voor u, heer Olivier. En zal ik de politie waarschuwen?'

'Een brief?' herhaalde zijn werkgever. Hij liet zich in een stoel zakken, scheurde de envelop open en las prevelend: 'Grote Meester, wij weten dat u de geheime wetenschappen bestudeert. Voor ons genootschap kan niets verstopt blijven. Wij weten dus ook, dat u over verborgen krachten beschikt en wij willen u helpen om die tot ontwikkeling te brengen. Wanneer u om twaalf uur vannacht bij de ingang van het oude kerkhof komt, zult u verder worden ingewijd. Dit alles moet in het diepste geheim geschieden; zwijg er dus over! B. Superus, Meester in de Orde van de Verborgen Krachten. P.S. Geheim!'

'Hoogst interessant', prevelde Joost, een geeuw onderdrukkend. 'Zal ik nu de politie waarschuwen, als ik zo impertinent mag zijn?'

'Niks politie', zei heer Ollie met een gelukkige glimlach. 'Mijn verborgen krachten roepen, als je begrijpt wat ik bedoel. Dit alles is zéér geheim.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5379 Tom Poes had al een poosje niets van heer Ollie gehoord en daarom besloot hij die morgen hem eens een bezoek te gaan brengen.

Ver hoefde hij niet te lopen; voordat hij de weg naar Bommelstein kon inslaan, kreeg hij de gestalte van zijn vriend reeds in het oog. Het was duidelijk, dat heer Ollie in een uitstekend humeur verkeerde, want hij stapte monter voort, terwijl hij losjes met een brief zwaaide.

'Geheime krachten!' riep hij reeds van verre. 'Ik heb altijd geweten, dat ik die in mij had. En nu zie je maar eens.'

'Ik zie niets', zei Tom Poes verbaasd. 'Wat bedoelt u?'

Heer Bommel hield de pas in en verborg de envelop haastig op zijn rug.

'Zie je niets?' vroeg hij. 'Des te beter. Dit alles is erg geheim en niet geschikt voor jeugdige lieden. Maar als je het wist, zou je er van staan te kijken, hoor.'

'Tjonge', zei Tom Poes. 'Jammer dat ik het niet weten mag. Maar als het zo geheim is, zal ik er niet verder naar vragen.'

'Het is wat moois', hernam heer Ollie betrekkend. 'Stel je zó weinig belang in de dingen die mij bezighouden? Ik krijg een brief van een verborgen genootschap over mijn verstopte vermogens en het kan jou niet schelen! 'Grote Meester', staat er boven het schrijven en ze nodigen me uit om vannacht bij het oude kerkhof te komen. Maar jij blijft er koud onder. Goed hoor, ik zal je er niets over vertellen en de eenzame, grote weg van een heer gaan. Het is trouwens geheim!'

Na deze woorden vervolgde hij zijn wandeling, Tom Poes verbaasd achterlatend.

'Ik begrijp er niet veel van', mompelde deze. 'Verborgen genootschap... Hm! Het lijkt me toe, dat heer Bommel weer bezig is zich moeilijkheden op de hals te halen.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5380 Wat heer Bommel hem verteld had, liet Tom Poes niet met rust. Toen de duisternis inviel, kon men hem dan ook in de buurt van slot Bommelstein waarnemen. Het wachten duurde lang, maar om half twaalf trad heer Ollie naar buiten, wierp een onderzoekende blik om zich heen en zette er de pas in.

Tom Poes volgde hem in de schaduw van de bomen, totdat ze bij het oude kerkhof geraakten — en daar bleef hij staan. Heer Bommel echter niet.

Met veerkrachtige tred begaf hij zich naar de geheimzinnige figuren die hem bij de ingang opwachtten.

‘Goedenavond’, sprak hij met kloppend hart. ‘Hier ben ik dan. Over die brief, u weet wel. Ik bedoel, eh...’

‘Gegroet, o Grote Meester!’ riepen de vreemdelingen met gesmoorde stemmen uit. Ze trokken hun baarden recht en maakten een diepe buiging.

‘Wij weten alles’, hernam toen de grootste. ‘De grootmeester zendt ons met een geschenk. Hij zou erg verheugd zijn als je het wilde aannemen, ouwe jongen. Grote meester, wilde ik zeggen. Het is het kostbaarste bezit van ons genootschap: de staf van Merlijn!’

Met deze woorden stak hij een knoestige stok vooruit, die de ontroerde heer met bevende hand aannam.

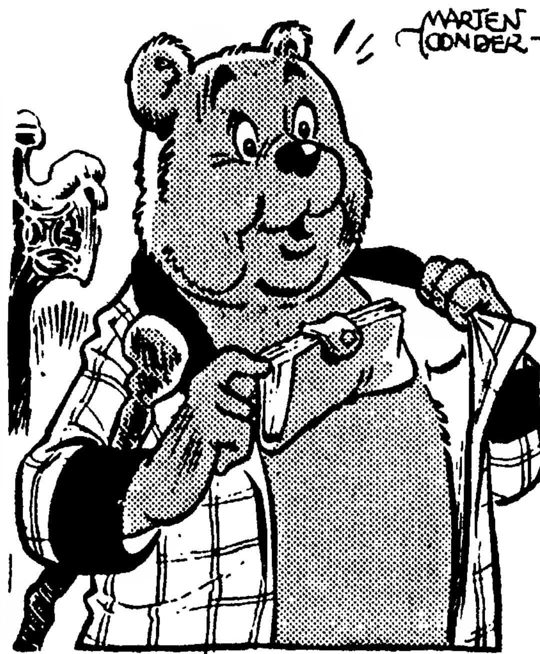
‘W-wat is dat?’ stamelde hij.

‘De toverstaf van de grote magiër Merlijn’, verklaarde de ander. ‘Wij weten uit geheime bronnen, dat u geweldige verborgen krachten bezit; u zult hem dus kunnen gebruiken!’

‘Ja’, vulde nu de andere vreemdeling aan. ‘Hij is onbetaalbaar! En we kunnen je aan alle mogelijke toverkruiden helpen. Tegen lage prijzen, is het niet, baas?’

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5381 Heer Bommel hoorde hem niet; hij stond verrukt te kijken naar het stuk kreupelhout, dat hij van het geheime genootschap gekregen had.

'Een toverstaf', mompelde hij stil voor zich heen. 'Nu kan ik mijn verborgen krachten bezweren...'

'Dan zou je gauw klaar zijn, bolle eh... grote meester!' riep de grootste vreemdeling met omfloerste stem. 'Nee, je kunt er allerlei soorten van geesten mee oproepen. Zelfs de grote vuursalamander!'

'Het is een prachtig geschenk', zei heer Ollie ontroerd. 'Ik heb er geen woorden voor.'

'Dat hoeft ook niet, hè baas?' sprak nu de kleinste. 'Maar als je soms een cadeautje terug hebt voor de grootmeester — zo maar voor de aardigheid, dat zou wel leuk zijn.'

'Ik heb geen cadeautje voor een grote meester bij me', zei heer Bommel een beetje verlegen. 'Alleen maar wat geld — en dat speelt natuurlijk geen rol...'

'Toch wel!' riepen de vreemdelingen haastig. 'Dat zouden we kunnen regelen!'

Opgelucht trok heer Ollie zijn portefeuille te voorschijn en overhandigde het uitpuilende leder aan de gebaarde wijzen.

'Nu staat dus niets me meer in de weg', zei hij blij. 'Ik kan nu zo maar een vuursalamander oproepen en grote dingen gaan doen.' 'Zo is het', gaven de leden van het genootschap buigend toe.

'Maar je hebt natuurlijk wel kruiden nodig', zei de kleinste. 'En helleveegsel, alruinwortels en slangetongen.'

'Laten we vooral de drakestaart niet vergeten', voegde de grootste eraan toe. Hij zag het gelaat van heer Bommel betrekken en glimlachte breed. 'We zijn tot je dienst', vervolgde hij. 'Bij ons genootschap kan je alle dingen krijgen die je nodig hebt. Tegen schappelijke prijzen, ouwe jongen eh... meester! Geef hem ons adres, Hyperion, dan weet-ie waar hij terechtkan.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5382 Heer Bommel nam hartelijk afscheid en schreed heen, zwaaiend met de toverstaf van Merlijn. De beide gebaarde vreemdelingen keken hem buigend na, totdat hij buiten gehoorsafstand was. Toen barstten ze uit in een bulderend gelach, dat akelig tussen de zerken weerkaatste.

'Die bolle!' riep de grootste uit. 'Zie je wel, dat je hem alles kunt wijsmaken, Hiep?'

'Ja, baas', gaf de ander toe. 'Een volle portefeuille voor een oude boomtak. Hoe bestaat het? Daar moet je toch Bul Super voor zijn!'

'Er komt nog meer!' voorspelde de eerste. 'Hij zal drakestaarten en helleveegsel willen hebben — en die kosten veel geld. Zo zie je, eerlijk zaken doen is toch beter dan inbraak. Kom Hiep, we gaan ons voddenpakhuis inrichten als toverwinkel — en daarom gaan we nu eerst even langs de vuilnisbelt.'

'Langs de vuilnisbelt?' herhaalde Hiep Hieper proestend. 'Hoe verzin je het? Die dikke moest eens weten!'

'Die weet niets!' riep Bul Super onder gorgelend gelach. 'Zo'n bolle geldbuidel op voeten heeft maar één hersen tussen de oren!' Met deze ruwe scherts verlieten de beide duistere figuren nu ook de oude begraafplaats, zonder te merken dat hun gesprek was afgeluisterd door Tom Poes.

'Ik heb gelijk gehad', mompelde die. 'Heer Bommel is beetgenomen door een paar schurken. Maar gelukkig kan ik hem waarschuwen voordat het te ver gaat!'

Zo denkende sloeg hij snel de weg in die naar Bommelstein voerde en daardoor merkte hij de vreemde figuur niet op, die zich in de schaduwen verborgen hield.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5383 Heer Bommel had zich opgewekt naar huis begeven. Een glimlach speelde om zijn mondhoeken terwijl hij door zijn bibliotheek scharrelde en met vaste hand zwaaide hij de staf van Merlijn.

'Hier is het boek dat ik nodig heb', prevelde hij na enig zoeken. 'Juist, ja. 'Het oproepen van elementalen'. Heel eenvoudig. Nu eens even kijken wat mij te doen staat.'

Hij verdiepte zich in het oude werk. Maar al spoedig werd het hem duidelijk, dat hij met de toverstaf nog niet klaar was — en zo kon men hem dan ook na enige uren aantreffen voor Joosts kamerdeur, die hij krachtig beklopte.

'Word eens wakker!' riep hij. 'Dit is geen tijd meer om te slapen! Er is belangrijk werk te doen en ik sta overal alleen voor!'

Binnen klonk een zwak gesteun, gevolgd door het gepiep van springveren en heer Ollie voer voort: 'Je moet even naar de stad gaan, Joost! Luister je? Ik heb drie ons helleveegsel nodig en de punt van een drakestaart.'

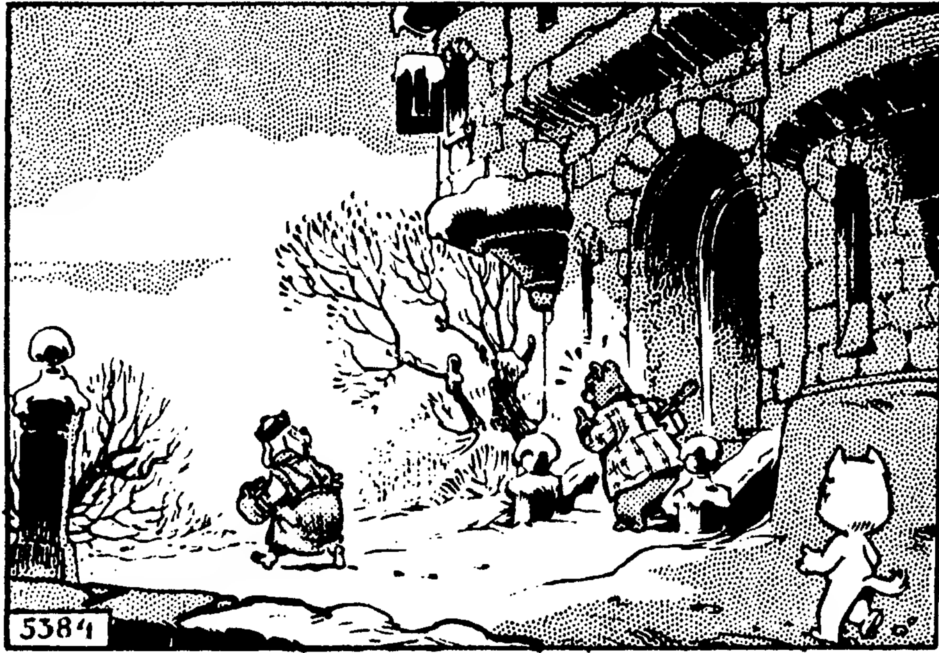
'Zeer betreurenswaardig', sprak de bediende aan de andere kant van de deur. 'Een hoofdpijnpoeder wil ook wel eens helpen, heer Olivier!'

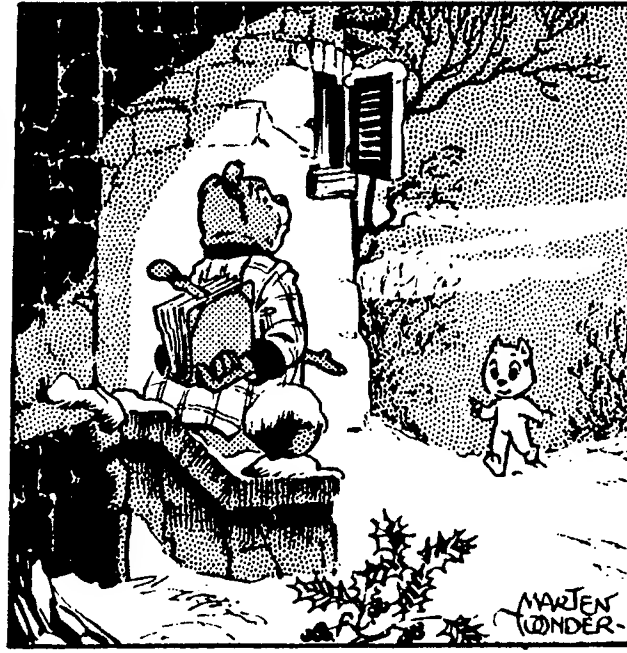
'Verder', vervolgde heer Bommel na enig bladeren, 'een alruinwortel, vijf addertongen, een pond griffioentanden, een gram fijngemalen eenhoornslijpsel, een snufje hysop, een teentje huislook, wat bilzenkruid en de stengel van een eh... stinkende gouwe. Luister je, Joost?'

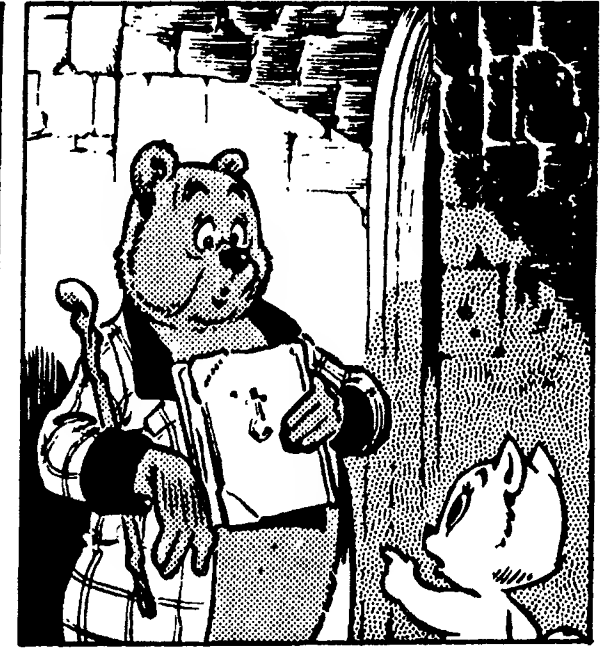
Nu werd het geluid van slepende voetstappen hoorbaar en de deur zwaaide piepend open.

'Hier ben ik, als u mij toestaat', zei de trouwe knecht, die bevangen door de slaap op de drempel verscheen. 'Wilt u zo goed zijn om de boodschap even te herhalen? Een en ander is me een weinig ontgaan, met uw welnemen.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5384 De morgen begon aan te breken, toen Tom Poes bij het slot Bommelstein aankwam. De bediende Joost kwam juist warm ingepakt uit de voordeur, nageroepen door zijn werkgever.

'Vergeet de hysop niet!' waarschuwde deze. 'En géén gemalen griffeltanden! Het is eenhoorn-hoorn, als je begrijpt wat ik bedoel. Gemalen, bedoel ik. Heb je het allemaal goed opgeschreven, Joost? Ook het adres?'

'Jawel, heer Olivier', zei de knecht over zijn schouder. 'Maar toch komt het mij voor, dat een weinig nachtrust mij ten goede was gekomen. Ik sta er nu niet fris tegenover, als ik zo vrij mag zijn.'

'Het is treurig', prevelde heer Bommel, hem afkeurend naogend. 'Eigenlijk zou ik alles alleen moeten doen. Maar dat is toch te gek! Een paar eenvoudige boodschappen bij een geheim genootschap moet men toch aan zijn personeel kunnen overlaten!'

'Hm', zei Tom Poes, die van de andere kant naderde. 'U had er niet aan moeten beginnen!'

Heer Ollie keerde zich verrast om en keek zijn nieuwe bezoeker uit de hoogte aan.

'Oho!' sprak hij. 'Als dat de jonge vriend niet is! Altijd bedenkingen en zwartgalligheid. Wat is er nu weer?'

'Dat geheime genootschap deugt niet', verklaarde Tom Poes. 'Het leken me schurken met valse baarden — en het zou me niet verbazen als het Super en Hieper waren. Toen u weg was, hebben ze u uitgelachen. Een bolle geldbuidel op voeten noemden ze u!'

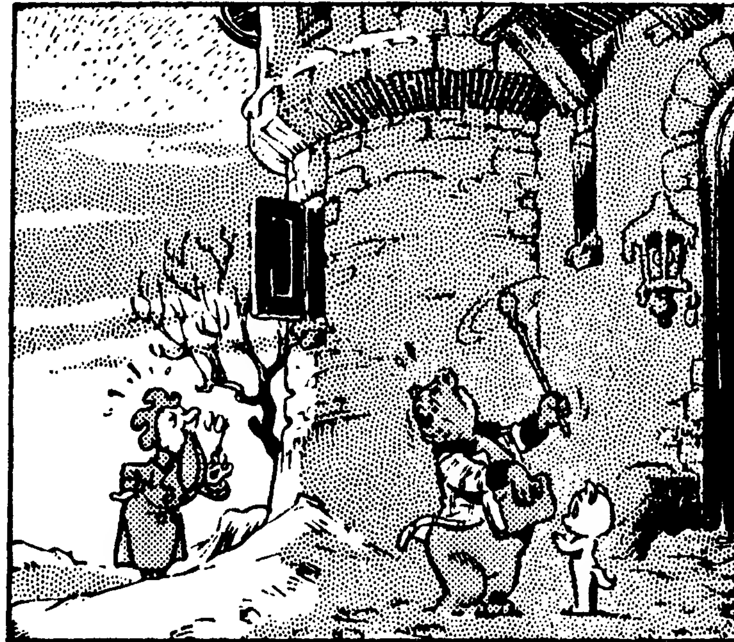
Een ogenblik stond heer Bommel als door de donder getroffen, maar toen richtte hij zich fier op.

'Onzin!' zei hij. 'Ik weiger naar je roddelpraat te luisteren. Ze hebben me de toverstaf van Merlijn gegeven — en die liegt er toch niet om, als je begrijpt wat ik bedoel!'

'Bah', smaalde Tom Poes. 'Het is een afgewaaide boomtak; dat ziet u toch wel?'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5385 Die morgen was de markies De Canteclaer van Barneveldt vroeg opgestaan om een wandeling door de winterse natuur te maken.

'Dunne sneeuw op zwarte grond', sprak hij onder het voortstappen.

'O reine, rode morgenstond,
Hoe stil...'

Op dat moment klonk er een luide stem uit de richting van het bouwwerk, dat hij juist passeerde — en de edelman hield ontstemd de pas in.

'Fi donc', mompelde hij. 'Altijd hetzelfde. Men schrijdt mijmerend door de verheven rust, maar wanneer men in de buurt van Bommelstein komt, wordt men onthutst door plat geschreeuw.'

Zo prevelende rondde hij de toren van het oude gebouw en hief zijn face-à-main om een koele blik op de rustverstoorder te kunnen werpen.

Het was heer Ollie — en zelfs zonder oogglas was het duidelijk, dat hij opgewonden was.

'Zo!' riep hij uit. 'Zeiden ze dat? Een bolle geldbuidel op voeten hebben ze mij genoemd? Hou me vast, Tom Poes! Ik zal...'

De markies liet een dun lachje horen, zodat de spreker zich gestoord omdraaide.

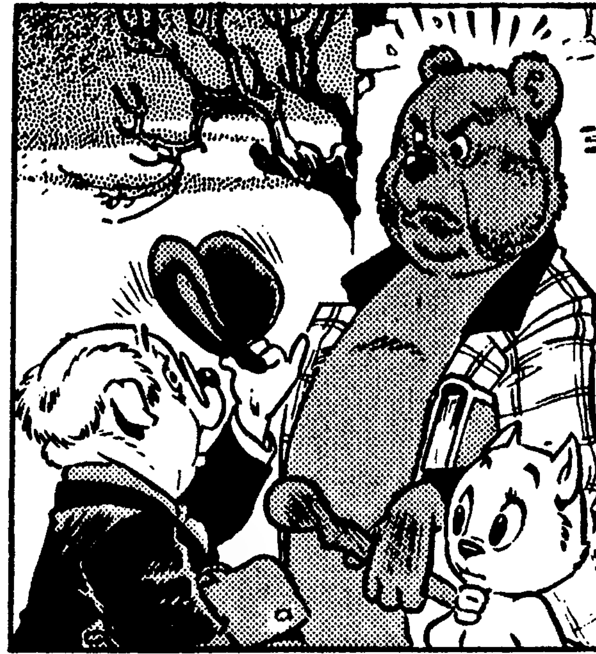
'Frappant!' sprak de edelman. 'De lieden waar u over spreekt, moeten over een scherp opmerkingsvermogen beschikken.'

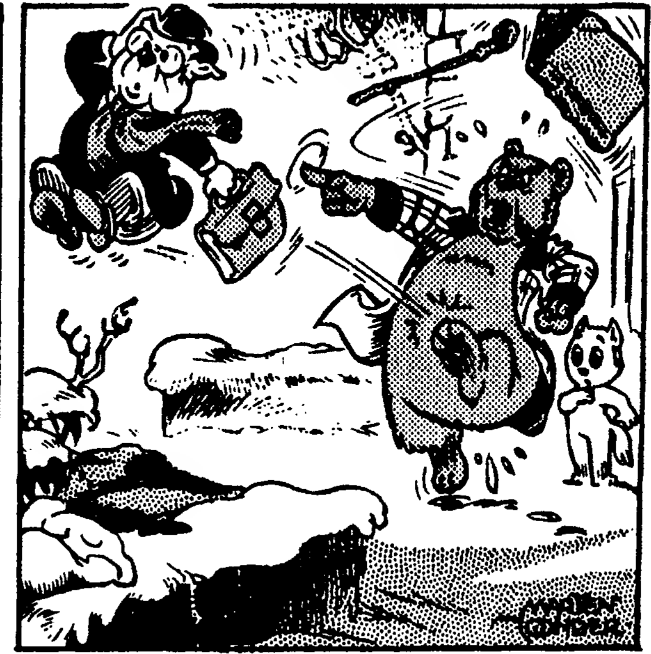
'W-wat bedoelt u?' vroeg heer Bommel geschokt.

'Ik bedoel, dat ik het met hen eens ben', verklaarde de heer De Canteclaer, zich omdraaiend. 'Uw rauw getier heeft de stilte van deze uitgelezen ochtend verscheurd. Ge hebt een ontkiemend gedicht in de knop gesmoord, amice.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5386 Heer Ollie keek de verdwijnende gestalte van de markies met groeiende toorn na. Hij volgde hem zelfs tot de tuinpoort, terwijl hij met witte knokkels de staf van Merlijn omklemde.

'De brutaliteit!' mompelde hij. 'Hoe durft hij me te beledigen op mijn eigen gazon? Hoe vreselijk is dit alles! De een noemt mij een bolle geldbuidel en de ander zegt, dat hij het daarmee eens is! Het is maar goed, dat mijn arme vader dit niet hoeft mee te maken.'

'Trek het u niet aan', zei Tom Poes sussend. 'Het komt allemaal van dat zogenaamde geheime genootschap. U had daar niet mee moeten beginnen.'

'Ook dat nog', zei heer Bommel bitter. 'Begrijp je dan niet, dat een heer van mijn stand toverkracht nodig heeft om vandaag de dag overeind te kunnen blijven?'

Op dat moment verscheen er een nieuwe bezoeker in het gezichtsveld. Het was de ambtenaar eerste klasse Dorknoper, die voor de tuinpoort halt hield en beleefd de hoed lichtte.

'Mijnheer Bommel O. B., als ik me niet vergis?' sprak hij. 'Mag ik even storen? Blijkens mijn gegevens hebt u vergeten om te betalen voor uw werkgeversvergunning. De eerste termijn van uw levensbelasting is trouwens ook vervallen. En mag ik uw kasteelpermissie even inzien?'

'W-wat?' vroeg heer Ollie. Hij liep rood aan, maar de plichtsgetrouwe beambte liet zich hierdoor niet uit het veld slaan.

'Uw kasteelbewoningsvergunning', verduidelijkte hij. 'En, wanneer u toch bezig bent, uw tuinconcessie ook, graag.'

Nu werd het heer Bommel te veel.

'Er komt een einde!' riep hij uit. 'Zelfs aan het geduld van een heer!' En met deze woorden wees hij de verraste ambtenaar op krachtige wijze de uitgang.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5387 Maar deze daad gaf de heer Bommel niet de voldoening die hij verwacht had. Een beetje schuldbewust boog hij zich over het muurtje en schudde het hoofd.

'Dat komt er nu van', sprak hij verwijtend. 'Een heer die zijn geduld verliest, kent zijn eigen kracht niet!'

'U zult hiervan horen', zei de heer Dorknoper bits. 'Het wordt genoteerd. U bent trouwens abuis; er bestaan geen heren meer. Volgens de reglementen en voorschriften kennen wij slechts wettige ingezetenen. Ik voor mij betwijfel of u daartoe behoort. Het zal worden nagegaan. Goedendag.' Hij verwijderde zich met knerpende tred en heer Ollie liet zich met een zucht op het metselwerk zinken.

'Heren bestaan niet meer', zo prevelde hij. 'Ook dat nog! Reglementen en voorschriften, scheldwoorden en beledigingen, maar geen heren. Wat is dit voor een wereld?'

'Dorknoper deed alleen maar zijn plicht', zei Tom Poes, maar heer Bommel luisterde niet. Peinzend staarde hij naar het oude boek en de staf van Merlijn, die hij nog steeds in zijn hand had.

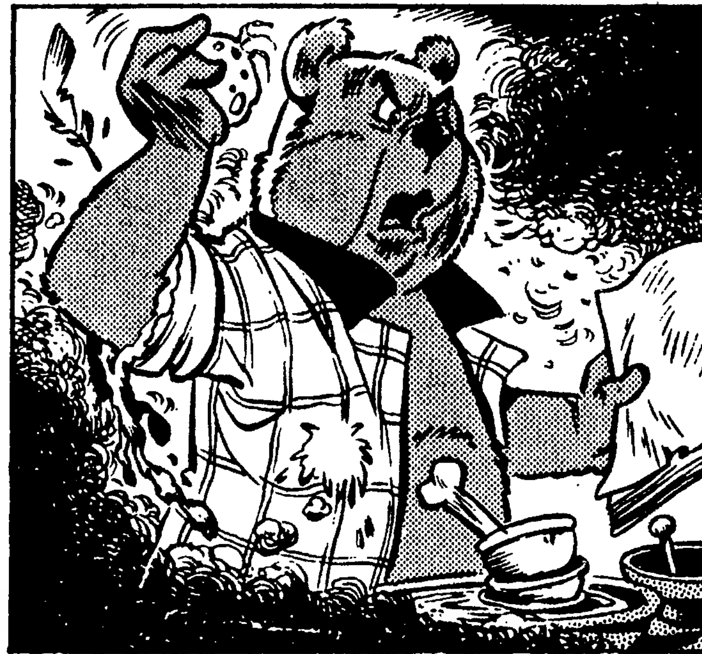
'Kon ik mijn verborgen krachten maar opwekken', sprak hij tot zichzelf. 'Dan zou men wel anders praten! Maar deze toverstaf is bedrog. En de boeken van mijn goede vader bevatten bijgeloof. Dat zegt Tom Poes tenminste...'

'Excuseer, heer Olivier', zei de bediende Joost, die met een gevulde mand het gazon betrad. 'Hier zijn de boodschappen. Het was een vreemd zaakje, met uw welnemen. Dat geheime genootschap leek op een voddenpakhuis — en de kruiderij die men mij heeft verstrekt, komt me betreurenswaardig voor. De alruin ziet eruit als een uitje en de griffioentanden geuren me de mand uit, als u mij toestaat. En duur dat het was.'

Zijn werkgever greep de inkopen zonder op verdere uitleg te wachten en de knecht volgde hem misprijzend naar binnen.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5388 Heer Bommel had alle twijfel opzij gezet om zich geheel te kunnen wijden aan het opwekken van zijn verborgen krachten.

'Zo'n oud boek kan niet liegen', sprak hij kortbesloten, een ketel water te vuur zettend. 'Eens kijken... 'Breng de drakestaart al roerend aan de kook', staat hier. Waar is die staart, Joost?'

'Aan uw rechterhand, heer Olivier', zei de trouwe knecht. 'Die schoenzool, als ik mij zo mag uitdrukken. En deze gedroogde mest heeft men mij als een snuifje hysop verkocht, met uw goedvinden.'

'Stil!' riep heer Bommel uit. 'Daar ben ik nog niet. Eerst de stinkende gouwe eh... dat moet dit zijn, als je begrijpt wat ik bedoel. Nu volgt... ach wat, zo komen we er niet. Hier moet krachtig worden aangepakt. Alles moet het water in, dat is duidelijk. Als er maar krachtig geroerd wordt. Ga opzij, Joost!'

'Voorzichtig, h-heer Olivier', stamelde de bediende, die betrekkend het besmeuren van zijn keuken gadesloeg. 'Uw soep kookt over en de dampen zullen op de levensmiddelen slaan.'

De magister was nu echter niet meer te houden. Te midden van verstikkende rookwolken roerde hij met zijn staf in de borrelende massa — en toen hij zich tot zijn klagende knecht wendde, trok er een zenuwtrek om zijn ooghoek.

'Ga weg!' riep hij met rauwe stem. 'Je stoort mijn losrakende krachten. Laat me alleen!'

Joost gehoorzaamde. In gebogen houding slofte hij naar de gang, waar hij naast Tom Poes de zwarte walm die uit de kookruimte ontsnapte, naoogde.

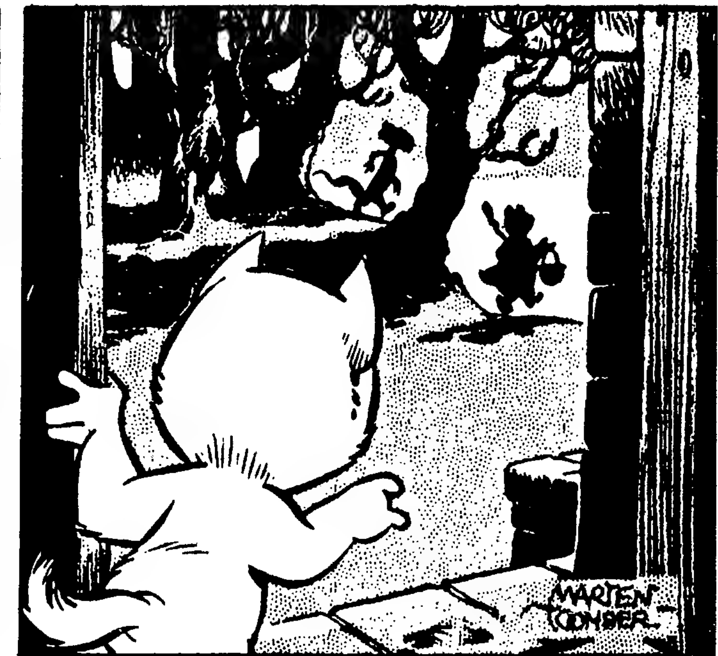
'Waar moet dit heen, jongeheer?' vroeg hij dof.

'Ik weet het niet', zei Tom Poes. 'Maar hier kan niets dan narigheid uit komen.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5389 Toen de avond viel en de ondergaande zon lange schaduwen over het gazon wierp, trad een vreemdeling van achter een boomgroep te voorschijn. Hij staarde peinzend naar het slot Bommelstein, waaruit het gerammel van potten en pannen en een onwelriekende damp de vredige stemming verstoorden, en hij haalde glimlachend de neus op.

'Gebakken leder en veren', prevelde hij. 'Overrijp ooft en beschimmelde kruiderij. Het is duidelijk dat hier geen smakelijk maal gekookt wordt. Dit zijn voorbereidingen voor het oproepen van een vuurgeest! Ik ben juist op tijd, wanneer mijn neus mij niet bedriegt.'

Op dat moment werd de keukendeur geopend om doorgang te verlenen aan de kasteelheer. Gewapend met toverstaf, boek en kookpot stapte deze de buitenlucht in — en de toeschouwer trok zich haastig wat terug.

'Ik ben klaar, Joost!' riep heer Bommel over zijn schouder. 'Je hoeft met het eten niet op me te rekenen, hoor. De trek is me een beetje vergaan, als je begrijpt wat ik bedoel. En bovendien heb ik belangrijker dingen aan het hoofd. Je kunt nu wel opruimen.'

Uit het gebouw klonk een stem, die klagend door de neus sprak, maar heer Ollie schonk daar geen aandacht aan. Met opgeheven hoofd en geurend vaatwerk liep hij de ondergaande zon tegemoet, zonder te merken dat hij gevolgd werd.

Maar Tom Poes, die hem vanuit de keuken naoogde, zag het wel.

'Er loopt een rare snoeshaan tussen de bomen achter hem aan', riep hij uit. 'Daar heb je het al. Ik wilde dat heer Bommel er niet aan begonnen was!'

'Ik ook', zei Joost lusteloos op de achtergrond. 'Zo'n smeerboel heb ik nog zelden moeten beredderen, als u mij toestaat.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5390 Heer Ollie hield halt voor de ingang van het oude kerkhof en zette de walmende pot neer.

'Dit is een geschikte driesprong', mompelde hij. 'Hier kan een heer ongestoord zijn verborgen krachten loslaten, als men begrijpt wat ik bedoel. Eens even kijken wat mij nu te doen staat.'

Hij bladerde wat in het boek en begon toen met bevende hand een cirkel in de drassige grond te trekken, terwijl hij van tijd tot tijd schichtige blikken om zich heen wierp. De mist hing roerloos over de dodenakker en behalve het krassen van de toverstok en het klapperen van zijn tanden was er niets te horen. Toen de kring getrokken was, werd het dan ook héél stil.

'Dat is dat', fluisterde heer Bommel, terwijl hij héél voorzichtig ging zitten en het boek ter hand nam.

'Abele genomeni flasseras sunt', las hij mompelend. 'Wat zou flasseras zijn? En daar bedenk ik me ineens dat ik het blaartrekkend akselkruid vergeten heb! Zou dat erg wezen?'

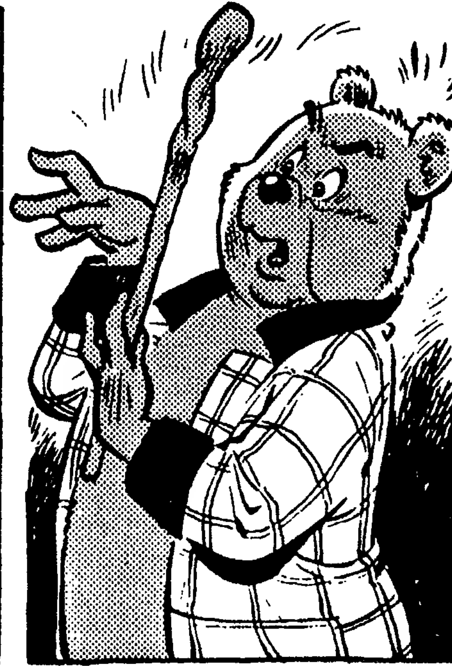
Ongerust staarde hij naar de walmen, maar na enig snuiven begreep hij, dat nog meer kruiderij de lucht onverdraaglijk zou maken. Berustend gaf hij zich daarom geheel over aan het hardop lezen van de tekst. De volle maan scheen bleek door de nevels, vleermuizen fladderden hem om de oren en het vaatwerk dampte.

'Maricos wennedreus!' prevelde de magister. 'Dat moet onafgebroken herhaald worden wanneer er een verschijning opdoemt. Eh... ik hoor iets! M-maricos w-wennedreus! Een v-verschijning, b-bedoel ik!'

En ja hoor! Uit de schaduwen van de begraafplaats naderde een gedaante met onhoorbare tred.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5391 'W-wennedreus!' stamelde heer Bommel. 'Ik be-bedoel flassasseras... flasseras, bedoel ik.'

'Hier ben ik', sprak de vreemdeling buigend. 'Uw kruiden zijn twijfelachtig en uw bezwering is duister. Maar voor mij is het voldoende. Wat is uw wens, o Grote Meester?'

Deze woorden gaven heer Ollie enig zelfvertrouwen terug. Hij richtte zich op en hief zijn toverstaf.

'Obel flassedras!' sprak hij met geknepen stem. 'Mijn naam is Obele... Olivier B. Bommel en ik heb een v-verschijning opgeroepen, als u begrijpt wie ik b-bedoel. W-wie bent u, bedoel ik?'

'Een nietig voertuig van het astrale plan', antwoordde de ander glimlachend. 'Agilius de Vuursalamander, tot uw dienst. U kunt mij Agiel noemen. Wat is uw wens?'Op dat moment kraakte er een tak achter hem en een bekende stem riep: 'Heer Ollie! Heer Ollie!'

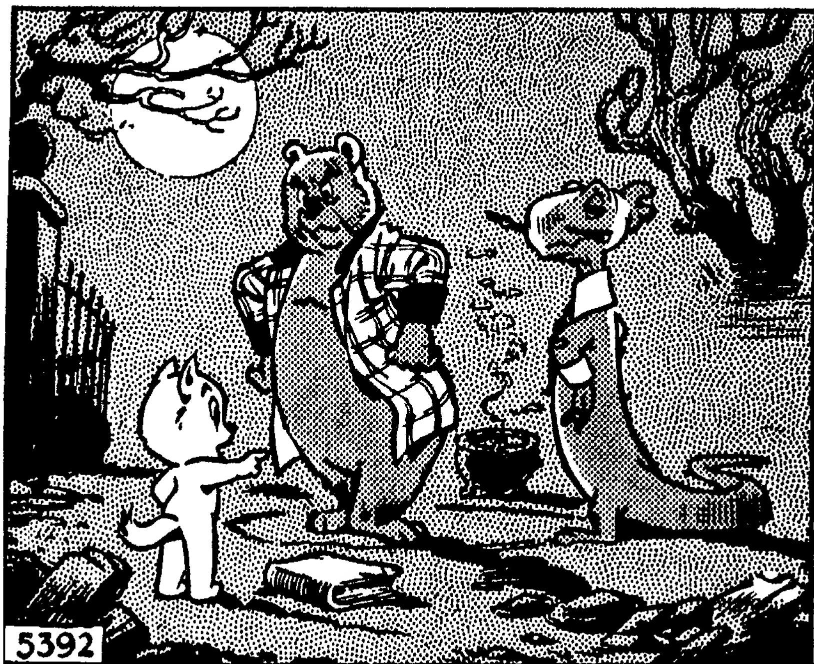
De aangeroepene schrok even, maar hij liet zich niet afleiden.

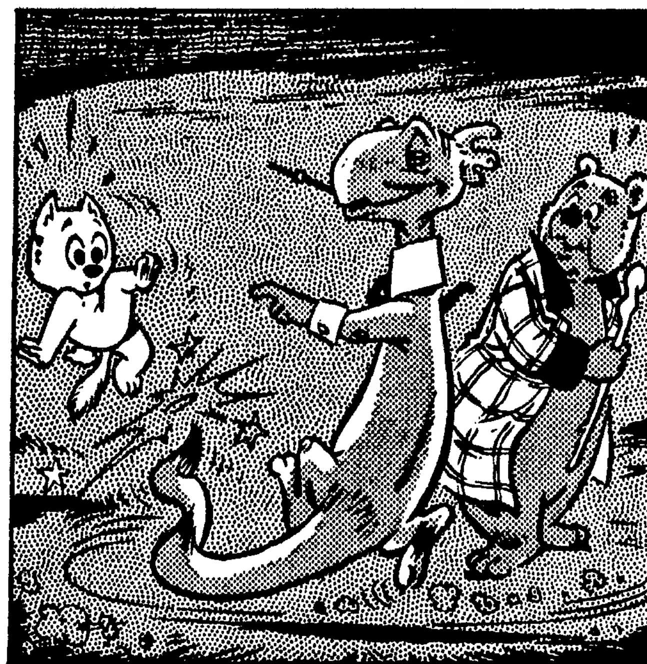
'Ik wens', sprak hij, 'als heer behandeld te worden. Geen beledigingen en geen gelach om mijn persoon! Eerbied wens ik! Zorg daarvoor, heer Salamander... Agiel, bedoel ik. Flabberdras wennedreus!'

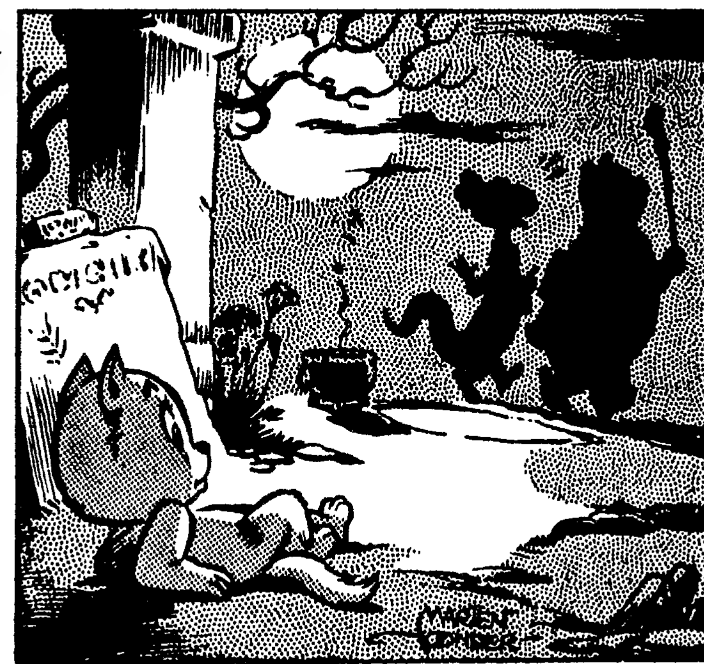
Tom Poes was intussen naderbij gekomen en hij stak beschuldigend zijn vinger uit.

'Niet doen, heer Ollie!' riep hij. 'U moest u schamen om een geest op te roepen voor zoiets! Trouwens, deze salamander is niet eens een geest.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5392 Als dat de jonge vriend niet is', sprak heer Bommel bitter. 'Altijd dezelfde! Ik ben bezig met het opwekken van hoogstaande krachten, en daar kom jij met brutaal geroep storen! Je gaat te ver!'

'Dit is geen hoogstaande kracht!' riep Tom Poes, op de vreemdeling wijzend. 'Hij is een gewone oplichter, die misbruik wil maken van uw bijgeloof. Ik zag hem sluipen!'

Heer Ollie verbleekte, maar voordat hij iets kon zeggen, nam Agilius de Vuursalamander het woord.

'De wens van de grote meester is mijn bevel', zei hij glimlachend. 'Eerbied wenst hij en eerbied zal hij ontvangen. Scheer u weg, miezeldrop!'

Zo sprekende sprong hij onverwacht voorwaarts en sloeg Tom Poes met zo'n kracht uit het veld, dat deze achter het kerkhofhek verdween.

Heer Bommel sloeg het gebeuren onthutst gade. Een ogenblik leek het alsof hij wilde protesteren, maar toen verscheen er een vreemd lichtje in zijn ogen.

'Het is zijn eigen schuld', mompelde hij. 'Altijd komt hij met zure praatjes aan; vol verdachtmakingen en lelijke gedachten. Gebrek aan eerbied voor ouderen en wijzeren, dat is het! Ik hoop dat dit een les voor hem zal zijn.'

'Laat dat aan mij over, grote meester', sprak de ander. 'Van nu af aan zult gij de achting krijgen die u toekomt. En wee degene, die tekort schiet. Driewerf wee!'

Zijn woorden galmden zo hol tussen de zerken, dat Tom Poes een rilling over zijn rug voelde lopen.

'Daar was ik nu bang voor', prevelde hij. 'Heer Ollie is in slecht gezelschap geraakt en de gevolgen kunnen alleen maar ellende zijn.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5393 Het was al na middernacht, toen heer Bommel in zijn woning terugkeerde.

'Alles is naar wens gegaan, Joost', sprak hij opgewekt. 'Deze heer hier is de geest die ik opgeroepen heb: Agilius de Vuursalamander. Wil je de logeerkamer even in orde maken?'

De knecht staakte het soppen van het aanrecht en wierp een lodderige blik op de vreemdeling.

'De logeerkamer?' herhaalde hij. 'Dat geeft weer heel wat gesjouw, met uw goedvinden. Ik heb trouwens altijd gemeend, dat geesten nooit rusten — en waar is het vuur van de vuursalamander, wanneer ik zo vrij mag zijn?'

Heer Ollie had aan deze kleinigheden zo vlug niet gedacht en daarom stond hij een ogenblik met de mond vol tanden. Maar Agiel had daar geen last van.

'Mijn vuur is door ouderdom geblust', zei hij koeltjes. 'Ik ben slechts een minderwaardig voertuig van het astrale plan. Maar wat wilt u? De kruiden en de bezweringen van uw grote meester waren slap — en ik daarom ook...'

'Ik had het blaartrekkend akselkruid vergeten', legde heer Ollie uit.

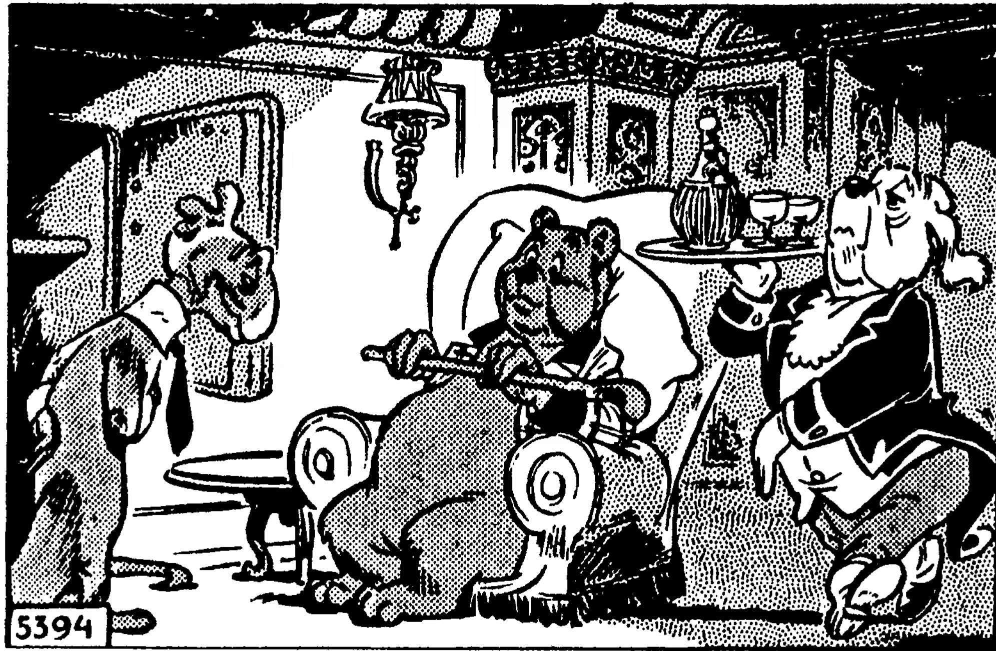
'Dat meende ik al', zei de bediende. 'Het lag hier nog en het houtwerk is lelijk aangetast, als u mij toestaat. Het is mij alles wat te veel; ik zou thans gaarne naar bed gaan.'

'Ik ook', hernam de salamander. 'Uw materieel plan vermoeit mij zeer; vandaar mijn behoefte aan een bed. Een kleine verversing zou mij trouwens ook wel smaken.'

'Je hoort het, Joost', riep heer Bommel opgeruimd. 'Kijk niet zo sip. Ben je niet blij, dat we nu de markies op zijn plaats kunnen zetten? Eindelijk zal ik de achting krijgen, die mij toekomt.'

'Zo is het!' verklaarde de vreemdeling op onheilspellende toon. 'De knecht verheugt zich wanneer zijn meester geëerbiedigd wordt — en anders zal het hem slecht vergaan!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5394 Joost trok beteuterd zijn jas aan en droeg zonder verdere tegenwerpingen een verversing naar de studeerkamer. Daar zat heer Bommel oplettend in zijn leunstoel en luisterde naar de woorden van zijn demon.

'Uw brandkast is ledig, zie ik', sprak deze. 'Dat past niet.'

'Ik heb mijn geld naar de bank gebracht...' begon heer Ollie, maar de ander viel hem in de rede.

'Geld is de bron van alle eerbied', vervolgde hij. 'Het zal nodig zijn die kluis te vullen en uw middelen niet te verbergen, o Grote Meester!'

'Zou het?' vroeg heer Bommel onzeker. 'Geld speelt geen rol voor een heer, dacht ik. Voor de markies ook niet, hoor! Ik geloof niet, dat geld indruk op hem zal maken.'

'De markies?' herhaalde Agiel belangstellend. 'Is dat iemand met veel stoffelijke bezittingen?'

Heer Ollie knikte.

'Hij is van oude familie', zei hij somber. 'Heeft van alles, maar geen eerbied voor een heer van mijn stand. Het is soms treurig wat hij durft te zeggen, nietwaar, Joost?'

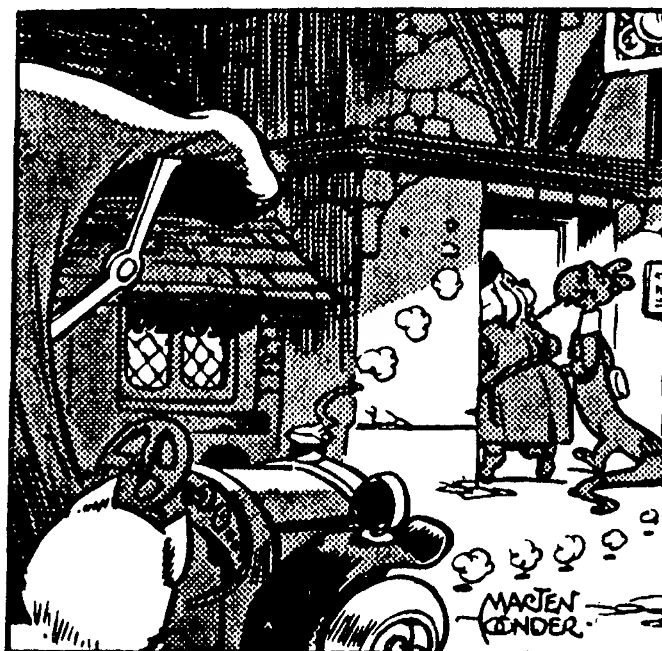
'De heer De Canteclaer is een edelman, met uw goedvinden', sprak de bediende vermoeid. 'Hier zijn de zoutjes. Kan ik mij thans terugtrekken?'

'Ook het geld van zo'n markies is sterfelijk', verklaarde Agilius. 'Ik zal hem eerbied leren, zoals uw wens is, grote meester. Maar eerst moet u mijn raad opvolgen en deze kast weer laten vullen.'

'Je hoort het, Joost', zei heer Bommel oplevend. 'Morgen moest je het geld maar weer van de bank halen, zoals mijn geest zegt. Maak nu de logeerkamer maar even in orde en dan kan je wel naar bed gaan, als je slaap hebt.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5395 De volgende morgen maakte Joost zich met grote tegenzin klaar om heer Bommels geld weer van de bank te halen. Maar hij klaarde een beetje op, toen Agiel de Vuursalamander zijn hulp aanbood.

'Ik ben weliswaar een onstoffelijk wezen uit de astrale wereld', sprak deze, 'maar ik zal u geestelijk bijstaan in uw zware taak. En bovendien zullen we de auto van uw grote meester lenen.'

Dat scheelde natuurlijk. Om vijf minuten over elf was de Oude Schicht dan ook al weer, geheel volgeladen, op weg naar huis. De wagen zakte echter lelijk door de veren en maakte weinig voortgang.

'Heel betreurenswaardig', sprak Joost, die naast de bestuurder zat.

'Het koelwater raakt aan de kook, met uw welnemen.'

'Geen wonder', zei zijn metgezel. 'Dit nietige voertuig kreunt onder het aardse slijk; het heeft rust nodig. Maar kijk, we passeren juist een uitspanning. Laten we ons hier een ogenblik vertreden.'

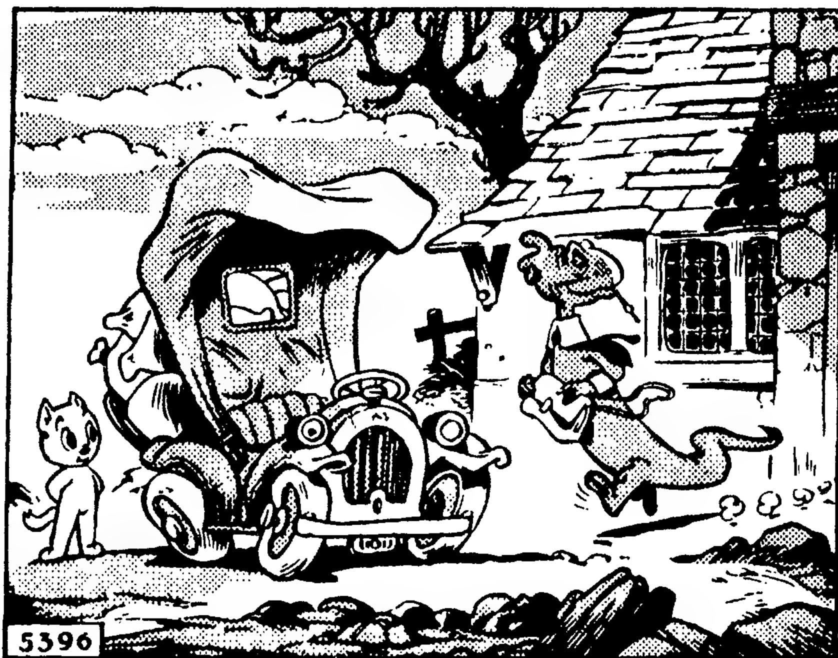
Zo gezegd, zo gedaan. De inzittenden stapten uit en betraden de herberg om een kleintje koffie te bestellen.

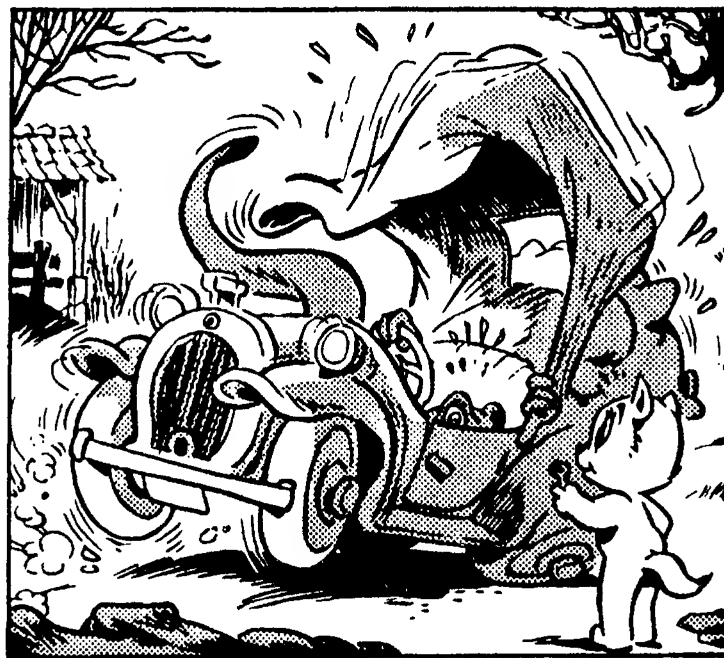
Nu wilde het toeval, dat Tom Poes juist op dat moment langs het café kwam. Op het zien van heer Ollies verzakte auto hield hij verrast de pas in om de lading te bekijken.

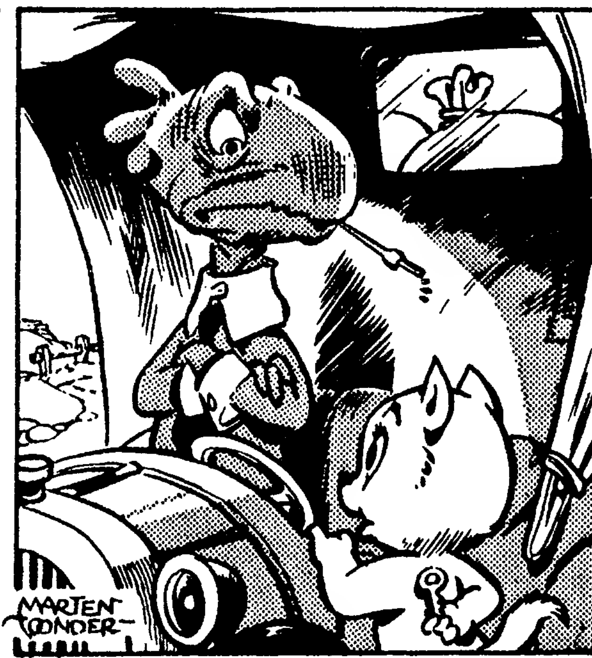
'Tjonge', mompelde hij. 'Het is geld! Wat een onvoorzichtigheid om dat hier zo onbewaakt te laten staan! En kijk, het sleuteltje zit zelfs nog in het contact! De eerste de beste schurk kan er zó mee wegrijden! Zou Joost zo stom geweest zijn?'

De trouwe bediende wist echter van niets. Hij had het chaufferen aan zijn begeleider overgelaten en nu zat hij ontspannen met de herbergier te praten. Agilius zag dat met genoegen. Hij volgde het gesprek enige tijd, maar toen trok hij zich onopvallend naar de uitgang terug.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5396 Een ogenblik talmde hij nog in de deuropening, maar toen keerde hij zich plotseling om en snelde naar de Oude Schicht.

'De knecht slempt koffie', hoorde men hem mompelen, terwijl hij achter het stuur kroop. 'De meester heeft de bewaking van zijn schatten aan een onwaardige opgedragen en de gevolgen blijven niet uit...'

Hij zweeg en Tom Poes, die achter de auto stond, zag hem gejaagd van links naar rechts schuiven. Het oude voertuig begon te schudden en de overbelaste veren piepten, toen de inzittende zich ten slotte bukkend over de bodem bewoog.

'Zoekt u iets?' vroeg Tom Poes, naderbij komend. 'Mist u dit soms?'

Met een ruk richtte de ander zich uit zijn moeilijke houding op en staarde naar het contactsleuteltje dat hem voorgehouden werd.

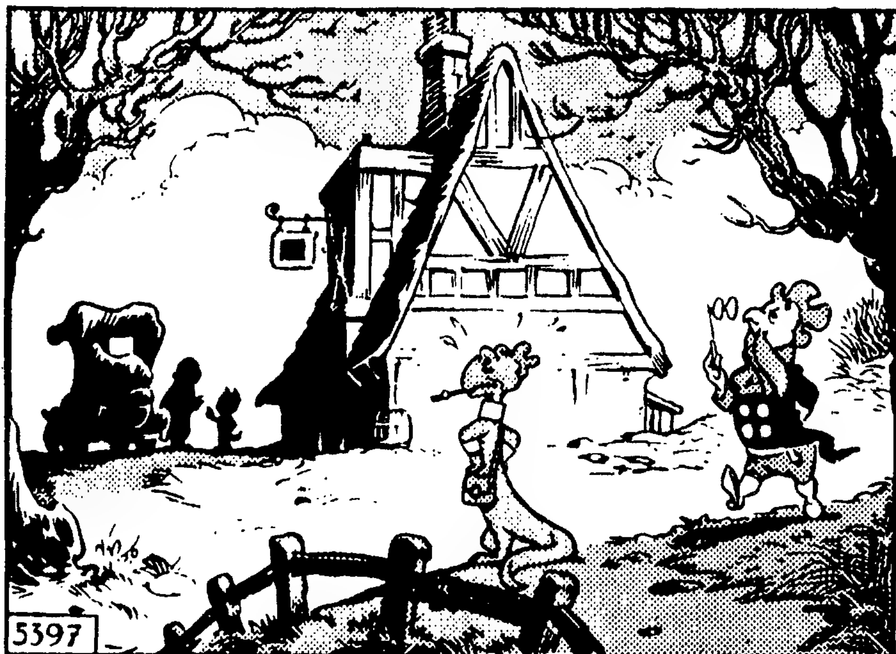
'Glmpff!' prevelde hij, terwijl een rode gloed zijn gelaat overtoog. 'Sprsstt...'

Toen krabbelde hij overeind en terwijl hij op de bank plaats nam, slikte hij moeilijk.

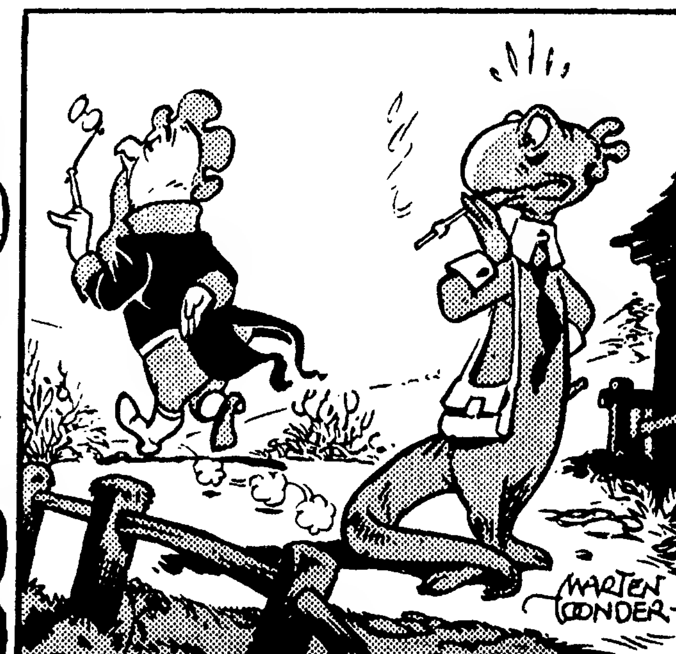
'Aha!' sprak hij. 'Dat staat u fraai! Daar betrap ik u net! Stilletjes wegrijden met de bezittingen van uw vriend, hè? Bah! Hoe grof zijn de stervelingen van het materiële plan! Het is maar goed, dat meester Olivier een machtige geest heeft om over hem te waken. Geef die sleutel hier, nietige aardkluit, anders zal ik u vernietigen.'

'Niks hoor', zei Tom Poes. 'Ik geef hem wel aan Joost als die terugkomt.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5397 Het toeval wilde, dat ook de markies De Canteclaer op zijn ochtendwandeling in de buurt van de herberg geraakte.

'Par exemple', sprak de edelman, zijn oogglas heffend. 'Daar staat de stuitende automobile van die eh... Bommel! Zwaar beladen, nog wel. Een handel in oud papier, wed ik. Eh bien, het werd tijd dat hij zich aan nuttige arbeid ging wijden.'

'Het is geen oud papier', zei een toeschouwer, die wat terzijde van de weg stond. 'Het is geld!'

De markies hield verrast de pas in om de spreker te monsteren.

'Geld?!' riep hij uit. 'Ge zijt goed op de hoogte, amice! Haha! Het is net iets voor Bommel om zijn geldzakken door het land te laten rijden. Maar hoe weet gij dat? Zijt gij soms een van zijn trawanten?'

De ander gaf daar geen antwoord op.

'Een wagen vol geld', zei hij somber. 'Het is onverantwoordelijk! Hoe licht komen zwakkere naturen niet in de verleiding om er met zo'n buit vandoor te gaan?'

'Precies', zei de edelman goedkeurend. 'Men moet het grauw tegen zichzelf beschermen, dat is de taak van de hoger geplaatste.' Hij zweeg enige tijd en staarde peinzend naar Tom Poes, die in de verte met Joost stond te praten.

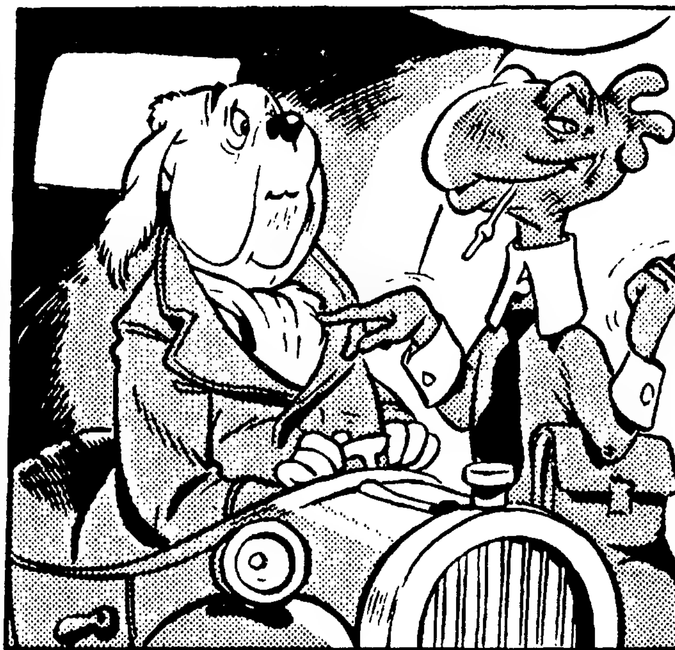
'Fi donc', prevelde hij ten slotte. 'Een walgelijk toneeltje! Ik voor mij berg mijn middelen liever achter oude schoonheid dan in een platte wagen. Goedendag.'

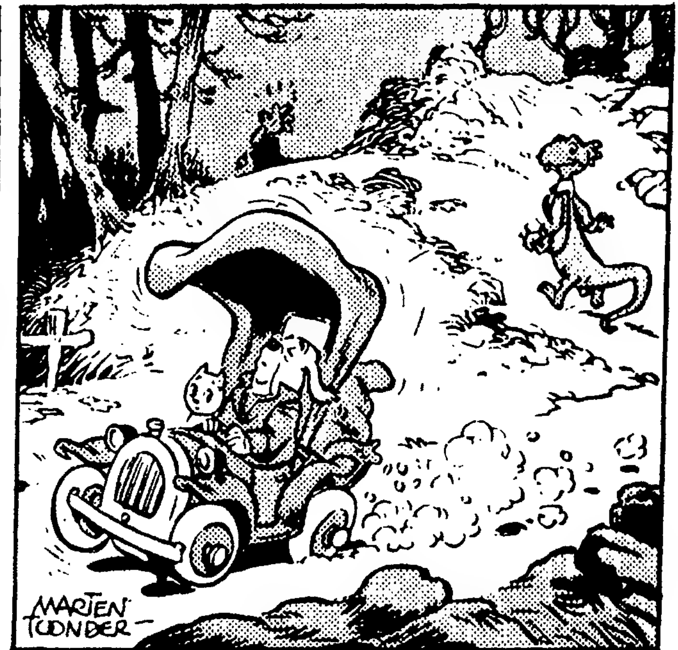
Hij hervatte met een minzaam knikje zijn wandeling en Agiel de Vuursalamander keek hem fronsend na.

'Achter oude schoonheid', mompelde hij. 'Dat geeft te denken.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5398 De markies De Canteclaer was nog niet ver gekomen, toen hij de stem van de vreemdeling achter zich hoorde.

'Wee u, o sterveling!' riep die uit. 'Denk niet, dat het veilig is om uw middelen achter oude schoonheid te verbergen. Ook die vergaat!'

De edelman hield de pas in en keek verontrust om. Maar toen haalde hij de schouders op en hervatte zijn wandeling.

'Zijn houding is wat verzakt', mompelde Agiel de Vuursalamander, terwijl er een dunne glimlach om zijn lippen verscheen. 'Het is duidelijk, dat ik hem te denken heb gegeven. Dat zal mijn taak vergemakkelijken.'

Zo denkende begaf hij zich naar de Oude Schicht, waar Joost al ongeduldig achter het stuur zat en boog zich over het portier.

'Rijd maar verder', sprak hij. 'Ik ben een gevoelig instrument van het astrale plan en de dampen van uw benzinevoertuig verstoren mijn harmonie met de oneindige waarheid. Ik ga lopen.'

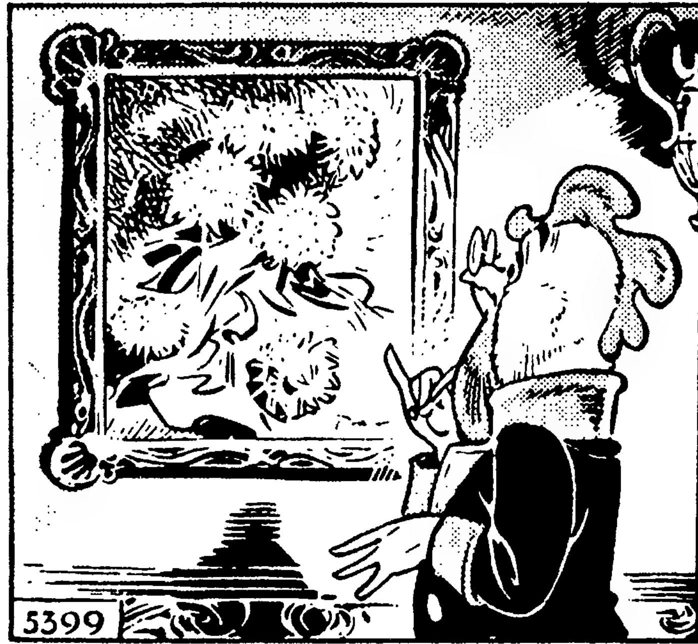
'Heer Olivier zal dat afkeuren, met uw welnemen', zei de knecht verontrust. 'En ik voor mij rijd ook niet gaarne alleen met al dat geld achterop.'

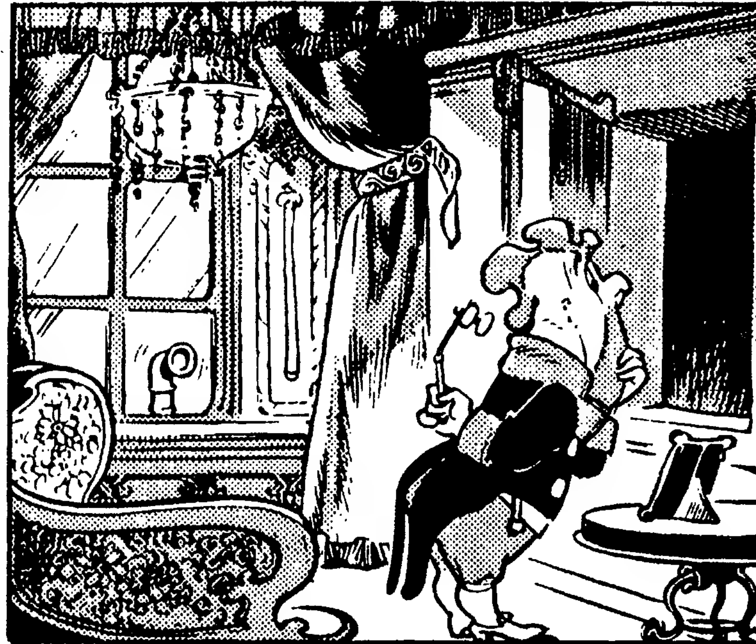
Maar de ander wenkte af.

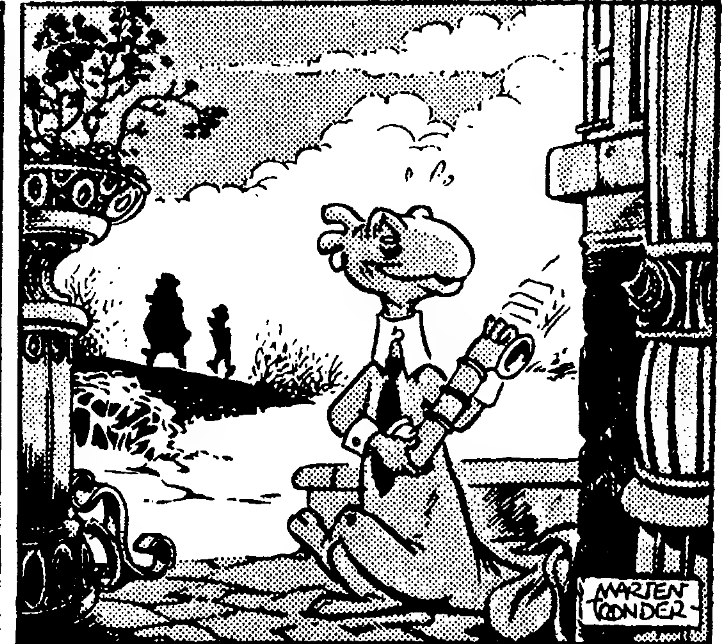
'Neem deze nietige aardworm maar mee', zei hij, op Tom Poes wijzend. 'Hij hangt erg aan de materie, heb ik gemerkt. Ik voor mij ga me in oude schoonheid verdiepen.'

En zonder op verdere tegenwerpingen te wachten begaf hij zich met snelle pas in de richting waarheen de markies verdwenen was.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5399 De woorden van Agilius hadden de edelman verontrust. Thuisgekomen begaf hij zich dan ook onmiddellijk naar een kamer, waar een antiek schilderij aan de muur hing.

'Het is niet veilig om mijn middelen hier achter te bergen', sprak hij tot zichzelf. "Oude schoonheid vergaat', zei die vreemde. Een opmerking, die een dichterlijke aanleg verraadt. Maar wat bedoelde hij?' Peinzend staarde hij naar het schilderstuk en hoe meer hij keek, hoe onzekerder hij werd.

'Een boeiend stilleven', hernam hij. 'Rijp van kleur en héél fijn geacheveerd. Hoe kan deze oude meester onveilig zijn?'

Zo denkende stak hij een hand uit en drukte op een uitstekend gedeelte van de lijst. Er klonk een tik en het schilderstuk draaide op onzichtbare scharnieren naar buiten, zodat erachter een donkere ruimte zichtbaar werd.

De markies hief zijn face-à-main en boog zich naar binnen.

'Eh bien', prevelde hij. 'Alles is op zijn plaats. Natuurlijk! Men moet geen aandacht schenken aan de opmerkingen van een passerende zonderling. Wie zou hierachter een kluis vermoeden?'

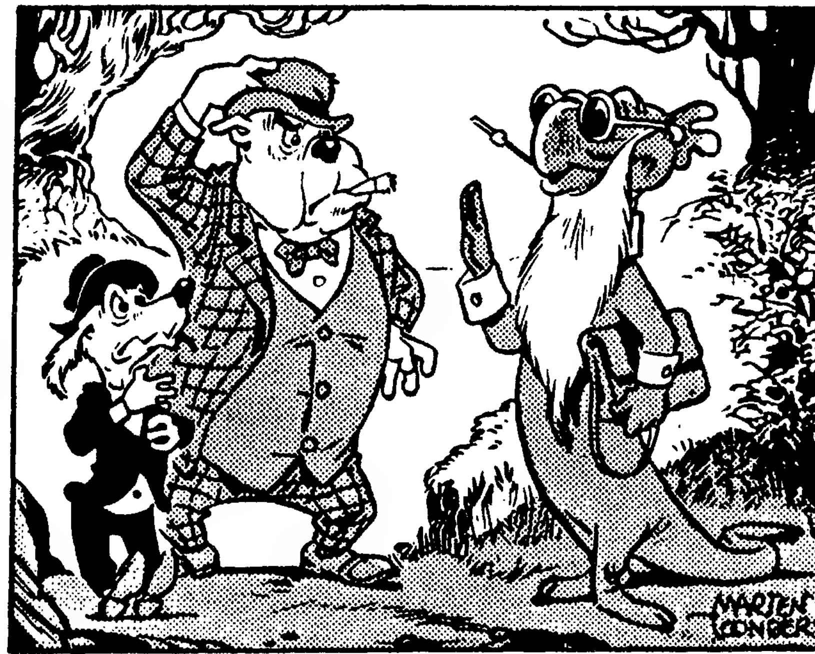
Gerustgesteld sloot hij het stilleven en daarmee zette hij de zaak uit het hoofd. Wanneer hij echter een blik uit het venster had geworpen, zou hij minder rustig zijn geweest. Want daar zat Agilius de Vuursalamander met een inschuifbare periscoop te glimlachen.

'Nu weet ik, wat oude schoonheid betekent', sprak hij tot zichzelf. 'Ach ja, wanneer men onrust zaait op het materiële plan, oogst men stoffelijk gewin. Nu moeten we zien hoe we de oogst binnen krijgen.'

Op dat moment hoorde hij naderende voetstappen in de verte en hij stond haastig op.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5400 Over de weg die naar het buitenhuis leidde, naderden de zakenlieden Super en Hieper, die naar een manier zochten om weer wat te verdienen. Want het geld dat zij voor heer Ollies geestenbezwering hadden ontvangen, was op.

'Kunnen we Bommel niet weer wat aansmeren?' stelde Hieper voor. 'Een cyclopenoog of zo? We hebben nog een rotte pompoen liggen en als we die nou...'

'Schei uit', snauwde de ander. 'We kunnen niet weer met dat geheime genootschap beginnen. Zelfs een sukkel als die bolle heeft nu wel begrepen, dat het onzin was en dat hij geen geesten kan oproepen...' Hij zweeg en staarde enigszins beklemd naar de gestalte die hen met stille tred naderde.

'Gegroet', zei de gedaante met doffe stem. 'Ik roep uw hulp in, uit naam van het Geheime Genootschap!'

Hieper stiet een gesmoorde kreet uit, maar Super drukte zich de hoed vaster op het hoofd en gromde: 'Wat moet dat? Wie ben je? Huh?'

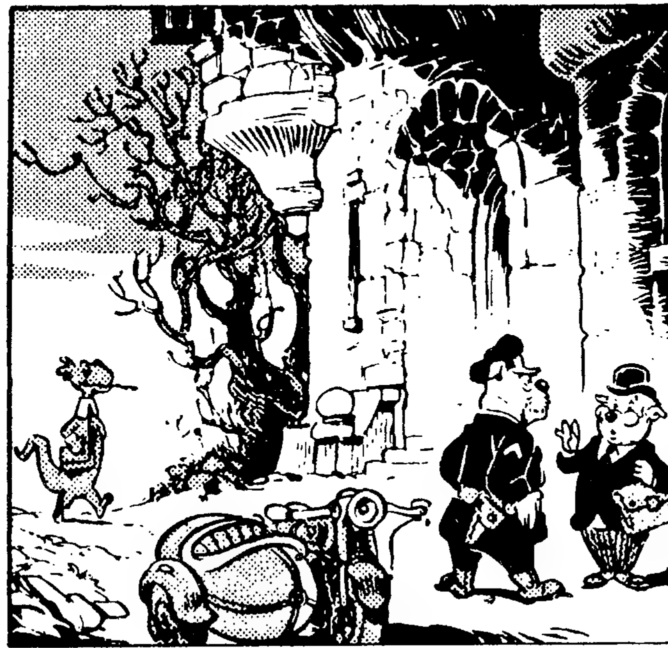
'Ik', hernam de ander, 'ben een nietig voertuig van het astrale plan, dat opgeroepen is door uw kruiderijen.'

'Onzin!' snauwde Bul Super rauw. 'Dat bestaat niet!'

'Gij zult mij gehoorzamen', voer de vreemde voort. 'Luistert! Hedennacht zult gij voor mij een inbraak plegen bij de markies De Canteclaer. Ik zal u wijzen waar hij zijn stoffelijke middelen bewaart — en wanneer gij uw werk goed doet, krijgt ge de helft van de buit. Maar wanneer ge faalt, zal ik u vernietigen! Wacht hier vanavond op mij. Bij het invallen van de duisternis zal ik u uw orders geven. Goedendag!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5401 Na deze woorden vervolgde hij bedaard zijn weg, verbaasd nagekeken door Super en Hieper.

'W-wie was dat?' prevelde de laatste bevangen. 'Hij was van het geheime genootschap, zei hij.'

'Sukkel!' riep zijn metgezel. 'Dat genootschap hebben we immers zelf verzonnen! Nee, die vent is een gewone leperd, die ons het vuile werk wil laten doen. De helft! Haha! Als hij ons heeft uitgelegd waar de markies zijn centen bewaart, is alles voor ons. Zaken zijn zaken, Hiep!'

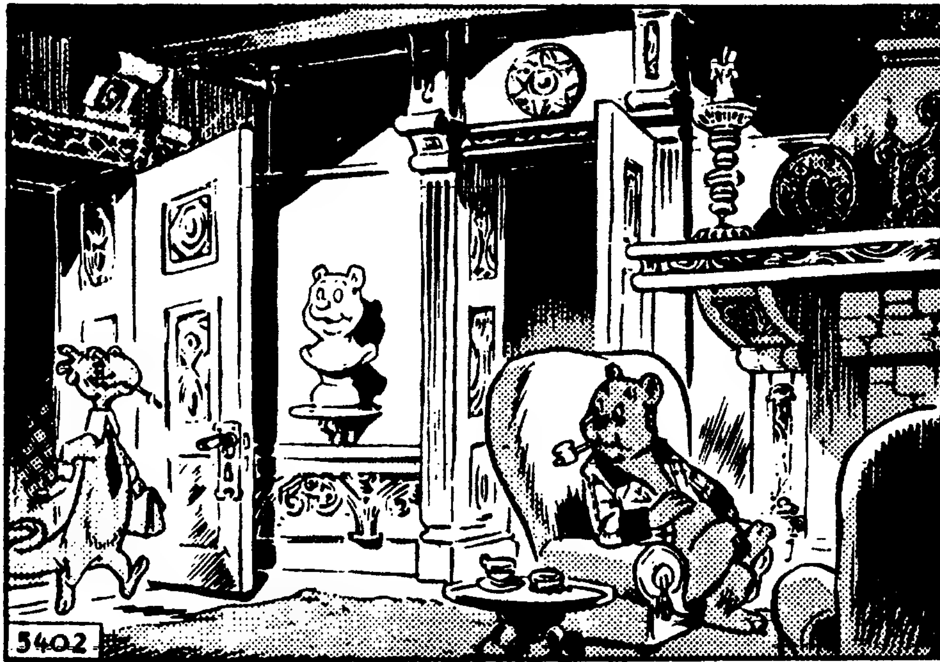
Hij lachte daverend, maar Agilius de Vuursalamander was reeds te ver weg om het te horen. Verzonken in zijn eigen gedachten borg hij baard en bril in zijn tasje en hij vervolgde zijn wandeling totdat het slot Bommelstein in het gezicht kwam. Voor de ingang daarvan stond de ambtenaar Dorknoper met een agent te praten.

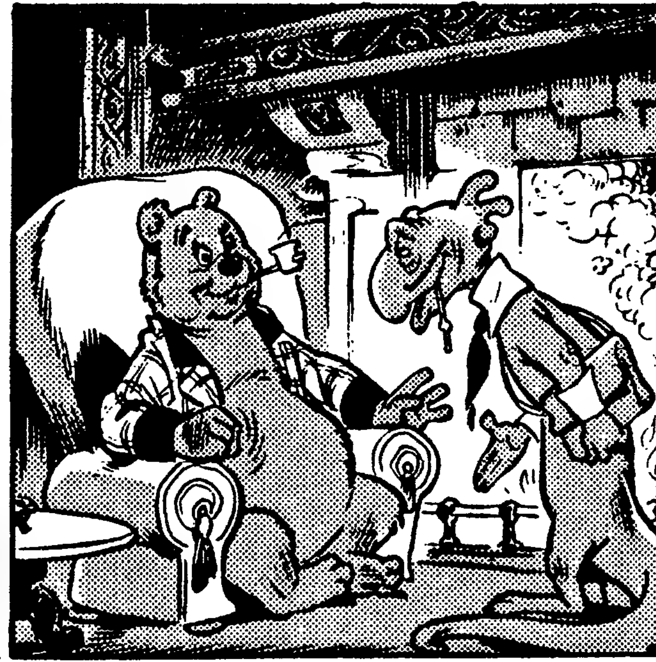
'Voorzichtig', zei de beambte. 'Deze Bommel is een gevaarlijk element, Dompers! Houd je wapen gereed, wanneer ik naar binnen ga. Hij schrikt niet terug voor lijfelijk geweld, ik ken hem. Maar ik ken ook m'n plicht.'

'Heb geen angst', sprak Agilius, die inmiddels genaderd was. 'Er is geen gevaar. De grote meester zal u gaarne vreedzaam en gastvrij te woord staan, wanneer ik hem even heb toegesproken. Hij is slechts wat zenuwachtig, en geen wonder!'

De ambtenaren wendden zich verrast om, maar voordat ze iets konden zeggen, vervolgde de ander: 'Hij is bedrogen en bestolen door een schurkachtige markies, die hier in de buurt woont. Een zekere Canteclaer. En nu vertrouwt hij niemand meer.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5402 Toen Agilius de kamer binnentrad, zat heer Bommel eenzaam bij de haard. Er hing een vreedzame stilte, maar in het aangrenzende vertrek duidde het gerinkel van goudstukken en het bonken van geldzakken erop, dat de brandkast weer gevuld werd.

'Mooi', sprak de salamander. 'De aardse bezittingen keren terug; het aanzien van de meester stijgt.'

'Zou het?' vroeg heer Ollie, wat humeurig. 'Ik merk er nog niets van - en ik moet zeggen, dat ik me alles anders had voorgesteld. Heb ik daarvoor nu een geest opgeroepen? Ik zit hier net zo als anders.'

'De meester zit, de geest werkt', verklaarde de ander glimlachend. 'Terwijl diepe gedachten en goudgerinkel hem bezighielden, heeft deze salamander zich gehaast zijn wens uit te voeren. De straf van de markies nadert!'

Hier keek heer Ollie van op. Hij ging rechtop zitten en een zenuwtrekje voer rond zijn oog.

'De straf van de markies?' herhaalde hij. 'U bedoelt dat hij eh... dat...'

'Dat bedoel ik', hernam Agilius. 'Het uur der wrake is nabij. Maar eerst moeten de aardse wetten gehoorzaamd worden en daarom moet u de ambtenaar die buiten staat, minzaam ontvangen. De rest komt van zelf.'

Heer Bommel stond op en slikte iets weg. Het was duidelijk, dat hij het een moeilijke opgave vond, maar voordat hij iets kon zeggen, stapte de heer Dorknoper reeds naar binnen.

'Dag, meneer Bommel', sprak hij. 'Prettig dat u de zaken in der minne wilt regelen. We zullen het voorgevallene door de vingers zien. Ik heb tenslotte ook gevoel — en ik wist niet, dat u bestolen was door de markies. Wie had dat kunnen denken? Ik vraag me nu trouwens af, hoe het met zijn vergunningen staat.'

'U moet het hem morgen eens gaan vragen', zei de salamander, terwijl hij zich naar de andere kamer begaf.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5403 De agent Dompers stond voor de kamerdeur op wacht om in te kunnen grijpen wanneer heer Bommel zijn geduld zou verliezen. Maar de rustige stemmen die uit het vertrek tot hem doordrongen, wezen erop dat de onderhandelingen ordelijk verliepen en hij verveelde zich dan ook danig. Toch werd hij niet geheel vergeten.

Uit een andere deur stapte Agilius de gang op met een verversing in de hand. Hij keek om zich heen, ontkurkte toen een klein flesje dat hij uit zijn tas haalde en liet snel enige druppels in de drank vallen. Daarop trad hij met een aangename glimlach op de politiebeambte toe.

'Dit zal wel smaken', sprak hij. 'Maar al te dikwijls wordt vergeten, dat een agent ook een levend wezen is!'

'Kijk eens aan!' zei de aangesprokene verrast. 'Dit mag eigenlijk niet in diensttijd. Maar aan de andere kant...'

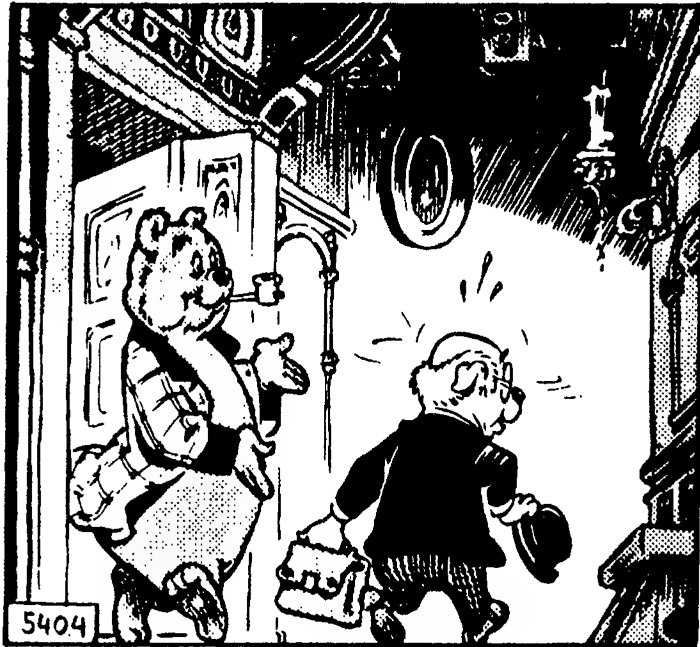
'Het blijft onder ons', beloofde de ander. 'Ik ben een zwak voertuig uit de astrale wereld en ik weet uit ervaring hoe zwaar de andere kant kan wegen. Laat het u goed smaken.'

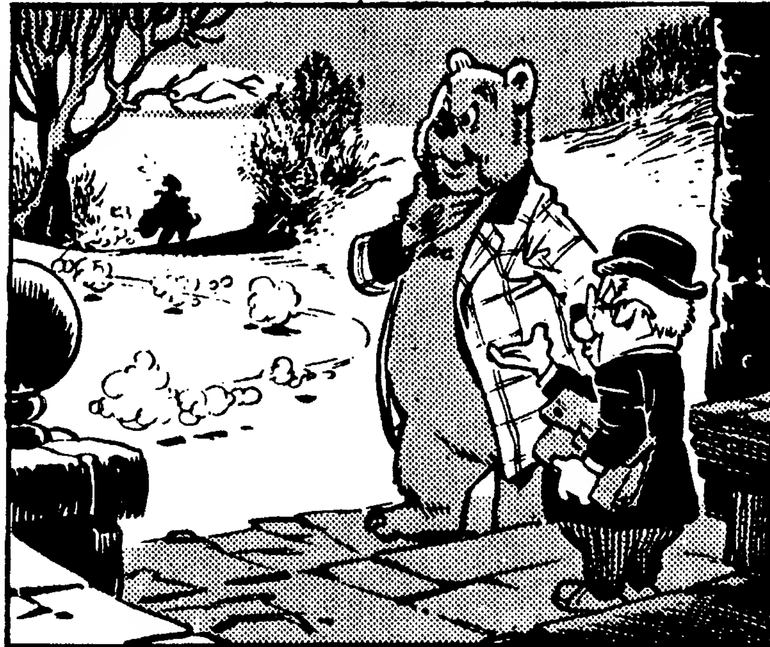
De beambte aarzelde niet langer. Hij nam een diepe teug, zuchtte verkwikt en ledigde toen het glas, terwijl hij over de rand naar de kamer gluurde. Maar daar had niemand iets in de gaten, ook niet toen er enig gestommel op de gang klonk.

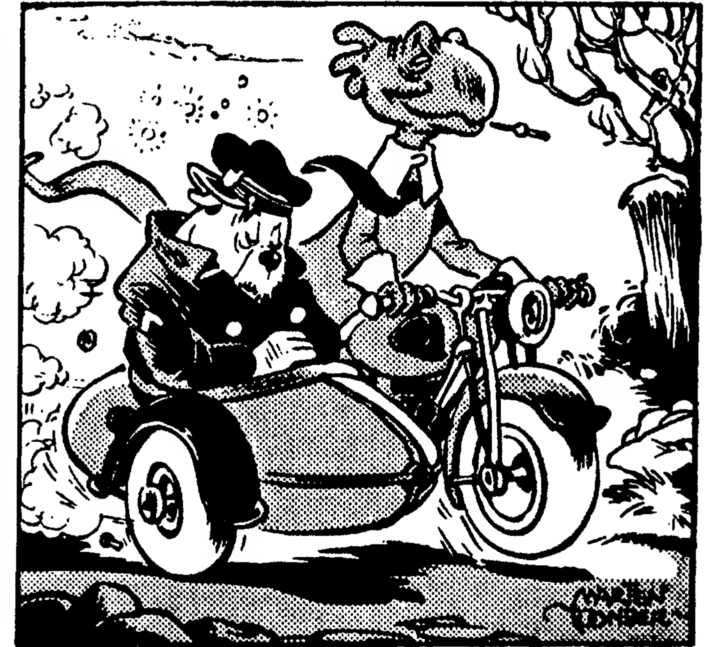
'Hier is het geld', zei heer Bommel juist op dat moment. 'Ik hoop dat alles nu in orde is, met die vergunningen en zo. Ik ben daar niet zo mee op de hoogte.'

'Natuurlijk niet', gaf de heer Dorknoper toe. 'Dat is ook onmogelijk. Maar wij ambtenaren zijn er om de burgerij te helpen. Zo zie ik het. Als u de wet gehoorzaamt, zijn wij de kwaadsten niet. Maar wanneer men dwars is, zwaait er wat. Dat zal meneer De Canteclaer merken wanneer ik hem morgen aan de tand voel.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5404 De heer Dorknoper schikte de gelden en de bescheiden in zijn tas en nam afscheid. Maar op de gang gekomen bleef hij aarzelend staan.

'Waar is de agent Dompers?' vroeg hij. 'Ik had hem meegenomen om een oogje in het zeil te houden. Voor de goede orde, voelt u wel? Maar hij schijnt verdwenen te zijn.'

'Het wachten duurde hem zeker te lang', zei heer Ollie, die zich erg opgelucht voelde nu de zaken geregeld waren. 'Trouwens, in het huis van een heer hoeft men geen oogjes in het zeil te houden, wat u?'

'Dienst is dienst', verklaarde de ambtenaar eerste klasse. 'Ik ben bereid een oogje toe te doen, maar er zijn voorschriften. En voor de wet kennen we geen huis van een heer; alleen percelen.'

Op dat moment werd buiten het geronk van een wegrijdende motor hoorbaar en toen Dorknoper zich naar buiten repte, zag hij in de verte het zijspan verdwijnen waarmee hij gekomen was.

'Zeker een spoedgeval', prevelde hij. 'Dompers zal het oog gehad hebben op artikel 74 sub g: 'Men mag de bewaking van een verdacht perceel opgeven wanneer zich elders een acuut geval van ordeverstoring opdoet.''

'Ik denk het ook', zei heer Ollie.

'Dienst gaat voor', hernam de beambte. 'Ik zal gaan lopen. Ach ja, die politie. Altijd waakzaam! Altijd in de weer!' Met deze woorden lichtte hij de hoed en begaf zich stadwaarts.

Het was maar goed, dat de hooggeplaatste klerk geen blik in het zijspan van de motor kon werpen. Want daarin lag de agent Dompers in ontspannen houding te slapen, terwijl naast hem Agilius het voertuigje bestuurde.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5405 Toen de avond viel en er kille nevels om het buitenhuis van de markies trokken, kon men onder een boomgroep twee gemaskerde figuren waarnemen. Het waren Bul Super en Hiep Hieper, die hier op de komst van de vreemdeling wachtten.

'Toch zit het me niet lekker, baas', klaagde de laatste. 'Ons geheime genootschap bestaat niet, dat weet ik ook wel. Maar er is iets raars aan die vent. Stel je nou eens voor, dat Bommel met onze kruiden toch een geest heeft opgeroepen? Het kan natuurlijk niet, maar stel je nou eens voor?'

'Ik stel me niks voor', gromde Super langs zijn sigaartje. 'Houd je mond, Hiep; je maakt me ibbel. En daar komt hij trouwens aan.'

Dat was waar. Over het pad kwam de duistere onbekende met onhoorbare tred nader en wendde zich tot de wachtenden.

'Gegroet', fluisterde hij. 'Ter zake! De markies verbergt zijn geld achter een schilderwerk met bloemen; in die kamer daar links. Jullie klimmen gewoon door het raam, terwijl ik hem bezighoud. Na afloop ontmoeten we elkander hier weer om de buit te verdelen. Begrepen? Aan het werk dan.'

Na deze woorden verdween hij in de richting van het gebouw, dat feestelijk verlicht in de duisternis stond — en de twee anderen volgden zijn aanwijzingen.

De markies De Canteclaer was natuurlijk nergens op bedacht. Hij stond in zijn werkvertrek voor een lezenaar en droeg op gevoelvolle toon een gedicht voor, dat hij eens gemaakt had.

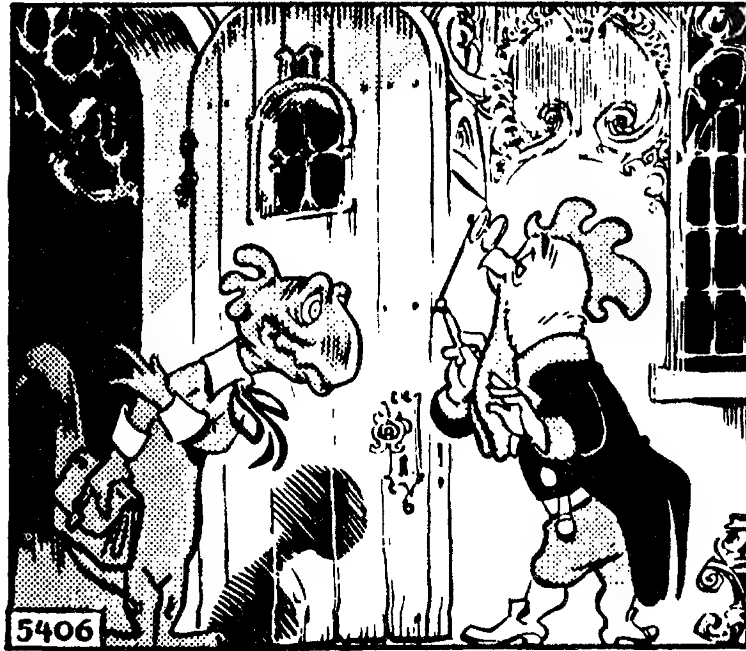
'Nu gaar ik kwas', zo sprak hij.
'Nu werp ik stras.
Nu is de moen gevangen!'

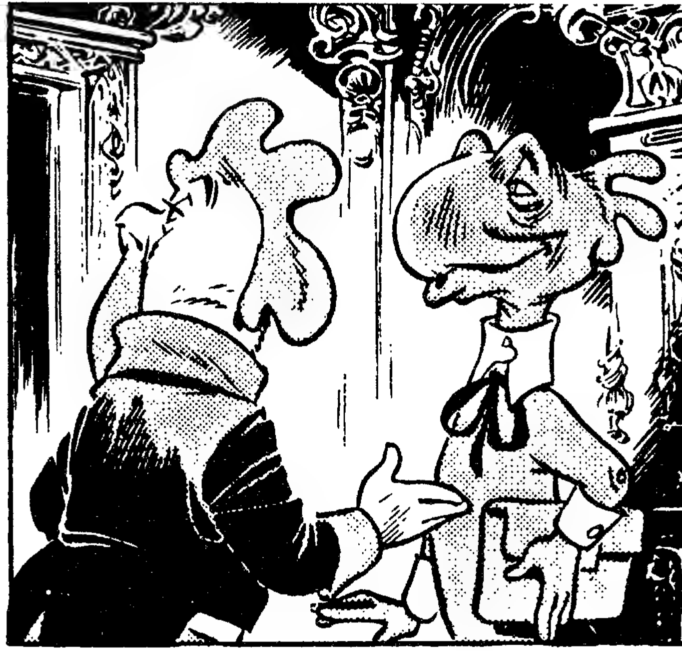
Op dat moment knarste het grind onder zijn venster en een eenzame stem riep door de nachtlucht:

'En droen dralt door de prangen!'

'Parbleu', prevelde de edelman verblekend, 'de aanhaling is niet geheel juist, maar toch bijna! Wie is deze kenner?'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5406 De markies aarzelde even, maar toen liep hij naar de deur om te kijken wie er in het maanlicht zijn vers stond te zeggen. Tot zijn verrassing was het de vreemdeling die hij die ochtend bij heer Bommels geldzakken ontmoet had.

'Hier ben ik weer', sprak deze, vrijmoedig binnentredend. 'Vergeef mij wanneer ik mij op schijn te dringen. Maar ik ben een zwak voertuig van het astrale plan, dat zich hulpbehoevend door de stof beweegt. En toen ik vanmorgen met u sprak, voelde ik in u iemand die in éénklank met de oneindige schoonheid verkeert.'

'Parbleu', prevelde de edelman getroffen. 'Is het werkelijk?'

De ander knikte. 'Ach', hernam hij, 'wat moet het heerlijk zijn om een kort gesprek te kunnen hebben met een sterveling die in harmonie is met de sferen. Zo dacht ik. En kijk, mijn wens is vervuld; hier sta ik oog in oog met de schepper van mijn lievelingsdichtwerk!'

Hij sloot de ogen en prevelde met omfloerste stem:

'Nu gaar ik kwas en werp ik stras...'

Hij zweeg ontroerd en een ogenblik heerste er nu een mooie stilte, die verbroken werd door een onbestemd gerucht uit het aangrenzende vertrek.

'Wat was dat?' mompelde de heer De Canteclaer.

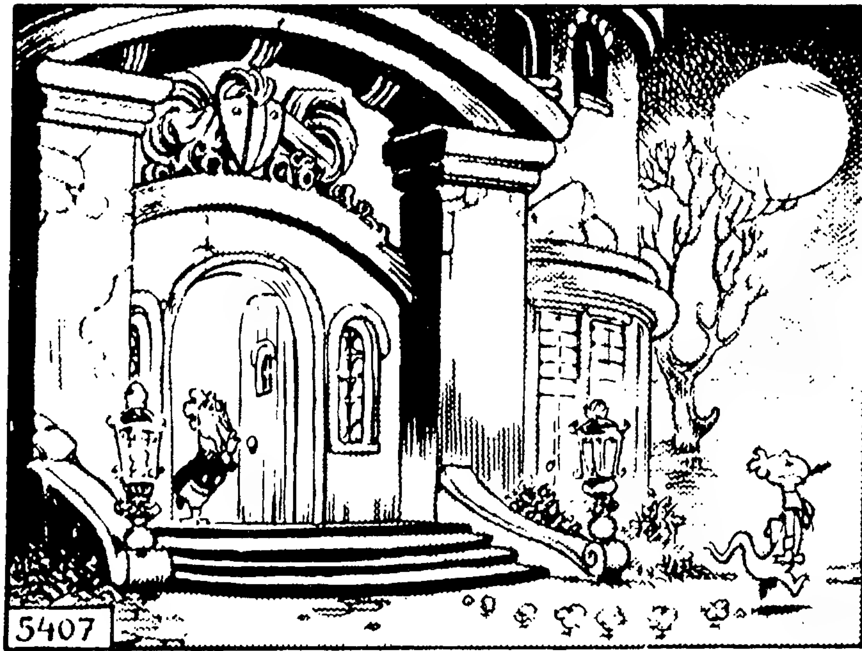
'Stras', riep Agilius haastig uit. 'Er wordt stras geworpen. Het astrale plan siddert bij zóveel zeggingskracht!'

'Ik dacht, dat ik hiernaast iemand hoorde', zei de edelman, maar de ander wuifde dit denkbeeld weg.

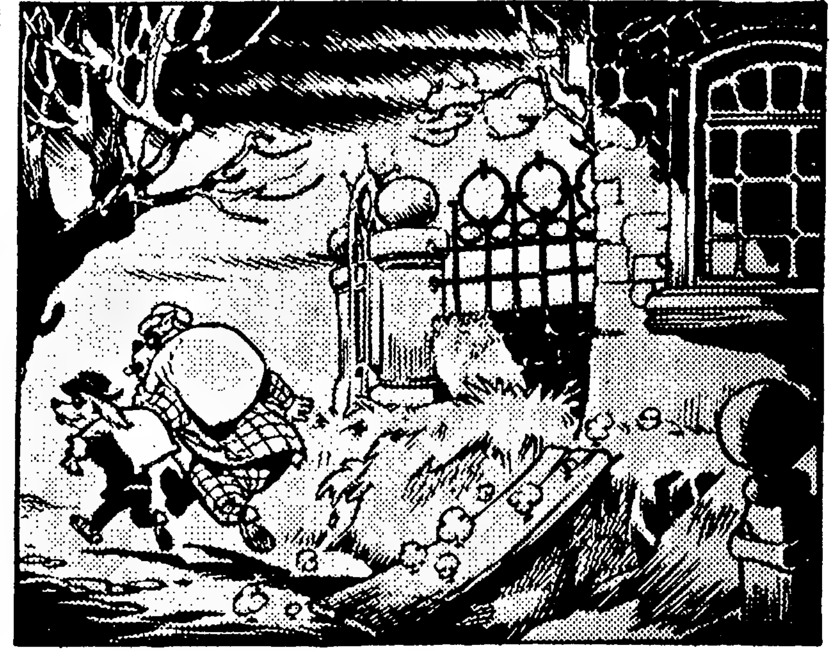
'Het was een klank uit uw rijke geestesleven', verklaarde hij. 'Ach, hoe gelukkig zou ik wezen wanneer ik van u een handtekening kreeg. Voor mijn verzameling grote meesters.' Hij trok een vel papier uit zijn tas, dat hij voor de markies op het bureau legde.

'Eh bien', sprak deze, terwijl er een zachte glimlach om zijn mondhoeken verscheen. 'Dat genoegen wil ik u niet onthouden, amice. Voilà!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5407 Agilius rolde het papier waarop de markies zijn handtekening gezet had, zorgzaam op en nam afscheid.

‘Dit is een héél mooie herinnering’, sprak hij geroerd. ‘Wanneer ik ben teruggekeerd naar het astrale plan, zal ik het altijd bij mij dragen. En wanneer dan de onsterfelijke woorden ‘Nu gaar ik kwas en werp ik stras’ door de oneindige harmonie der sferen klinken, zal ik verheugd en trots zijn. Hier, op dit aardse papier, staat de naam van de dichter, zo zal ik dan lispelen.’

Met deze woorden verliet hij het pand en verdween mijmerend in de schaduwen van de nacht. Maar toen hij het park verlaten had, veranderde zijn houding, en met een vlugge beweging ontrolde hij het document.

‘Die handtekening is goed geplaatst’, prevelde hij. ‘Geheel onderaan, zodat er boven een mooie ruimte overblijft. Ach ja, dit stoffelijke papier zal zonder twijfel veel waarde kunnen hebben. Vooral wanneer men er met geschoolde hand een opdracht aan de Rommeldamse Bank op schrijft: ‘Gelieve mijn effecten en tegoeden aan brenger dezes mede te geven. Zoiets, bijvoorbeeld.’

Hij glimlachte in het maanlicht en verdween met vlugge pas over de heuvel, de omgeving verlaten achterlatend. Maar dit duurde niet lang. Aan de andere kant van het buitenhuis klonk een zacht glasgerinkel en daar verschenen de ongunstige gestalten van Bul Super en Hiep Hieper uit een vensteropening. Ze bewogen zich snel voort; ieder een zware buidel torsend die zacht rinkelde onder het gaan.

‘Een mooie buit’, zei Hieper op gesmoorde toon. ‘En het ging gemakkelijk, hè? Die vent van het genootschap heeft ons mooi geholpen. Maar we lopen verkeerd, baas; hij wacht aan de andere kant op ons!’

‘Ja’, gaf Super toe, ‘en voor mijn part wacht hij tot hij wortel schiet.’

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5408 De booswichten snelden onbemerkt met hun buit door de kille nachtlucht, totdat ze de schaduw van een boomgroep bereikten. Daar hielden ze de pas in om een ruw gelach aan hun misdadige kelen te laten ontsnappen.

'Wat een grap!' riep Hieper uit. 'Die vent van het genootschap staat nog steeds op zijn helft te wachten!'

'Ik hoop dat-ie geen kou vat', schertste Super. 'De wind staat daar net op zijn baard. Haha!'

Op dat moment sprong een donkere gedaante van achter een boomstam te voorschijn - en de grol bestierf hem op de lippen, toen hij het uniform van de Rommeldamse politie herkende.

'Halt!' sprak de ambtenaar op strenge toon. 'Jullie zijn er gloeiend bij. Op heterdaad betrapt! Leg die zakken neer!'

'Het zijn versterkende middelen!' riep Hieper huilerig. 'Voor onze zieke moeder, hè baas? Laat ons gaan, agent, we doen toch zeker geen kwaad?'

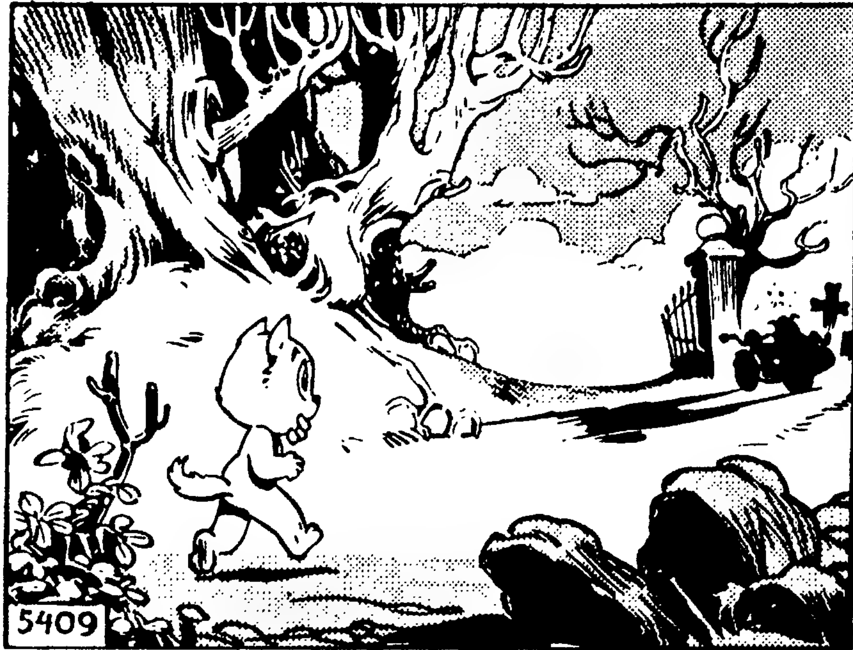
Maar de beambte kende geen mededogen. 'Geen praatjes!' snauwde hij. 'In naam der wet; jullie zijn mijn arrestanten!'

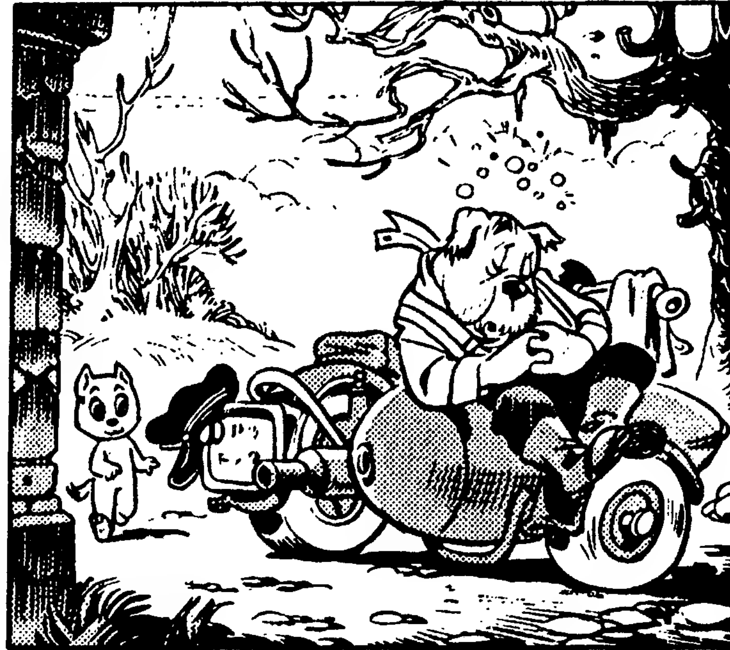
Hij deed dreigend een pas voorwaarts, maar de schurken wachtten hem niet af. Met een grom wierp Super zijn rinkelende last naar het hoofd van de wetsdienaar en zette het op een lopen. Hieper volgde dit voorbeeld zonder talmen en al spoedig waren de beide ongunstige figuren achter de heuvelrug verdwenen.

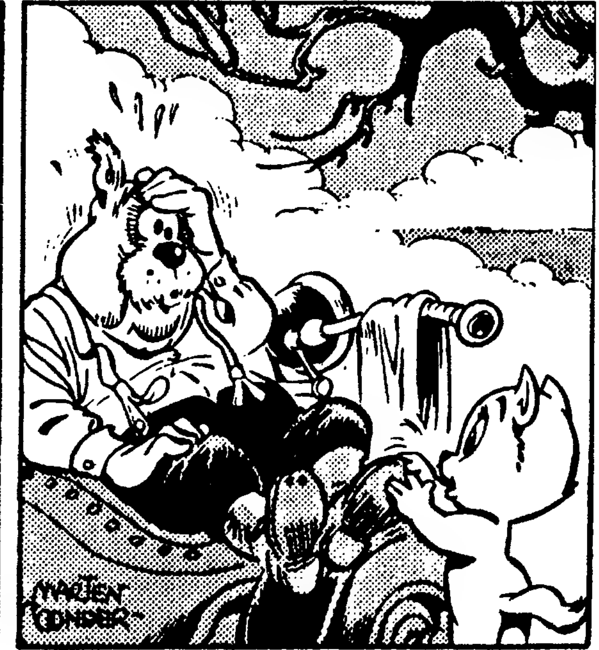
Vreemd genoeg maakte de politieagent geen aanstalten om hen te volgen. Hij wachtte totdat het geluid van vluchtende voetstappen in de nachtwind verstorven was en boog zich toen glimlachend over de weggeworpen zakken.

'Niet de helft van de buit, maar alles', mompelde hij tevreden.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5409 Tom Poes sliep die nacht slecht en de volgende morgen dwaalde hij al vroeg door de winterse natuur.

'Die zogenaamde vuursalamander met z'n astrale plan zit me dwars', dacht hij wrevelig. 'Eigenlijk zou ik hem steeds in de gaten moeten houden, want het is een slechtaard, daar ben ik zeker van. Maar heer Ollie vertrouwt hem volkomen en zolang dat zo is, kan ik weinig doen! Hij was gisteren iets van plan - en wie weet, wat hij vannacht heeft uitgehaald.'

Zo denkende was Tom Poes aan het einde van een weg gekomen en nu merkte hij, dat hij op de driesprong voor het oude kerkhof stond.

De wind floot ijl over de doodse omgeving - en in deze verlatenheid trok een stilstaande motorfiets zijn aandacht.

'Tjonge!' mompelde Tom Poes. 'Een politiezijspan! Wat doet dat hier?'

Hij haastte zich nieuwsgierig naar de driewieler en bleef toen verbaasd staan. Geen wonder. In het bakje zat de agent Dompers rustig te slapen. Ondanks het frisse weer had hij zich van pet en jas ontdaan. Het was duidelijk dat hier geen sprake was van verkeersregeling of ordedienst en Tom Poes bedacht zich dan ook niet, maar schudde de laars van de politiebeambte krachtig.

'Hela!' riep hij. 'Word wakker! U zult kou vatten!'

De ander staakte zijn gesnurk en sloeg mat de ogen op. Een ogenblik staarde hij met suffe blik naar de trieste omgeving, maar toen veerde hij overeind.

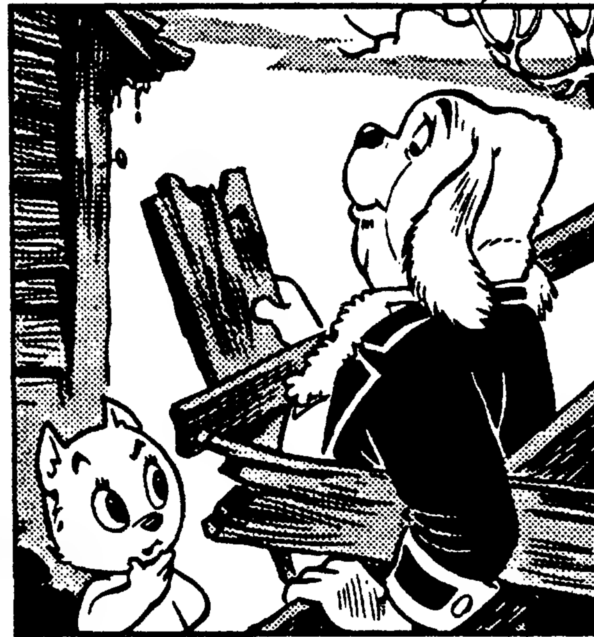
'W-wat moet dat?' riep hij geschrokken uit. 'Wat doe ik hier?'

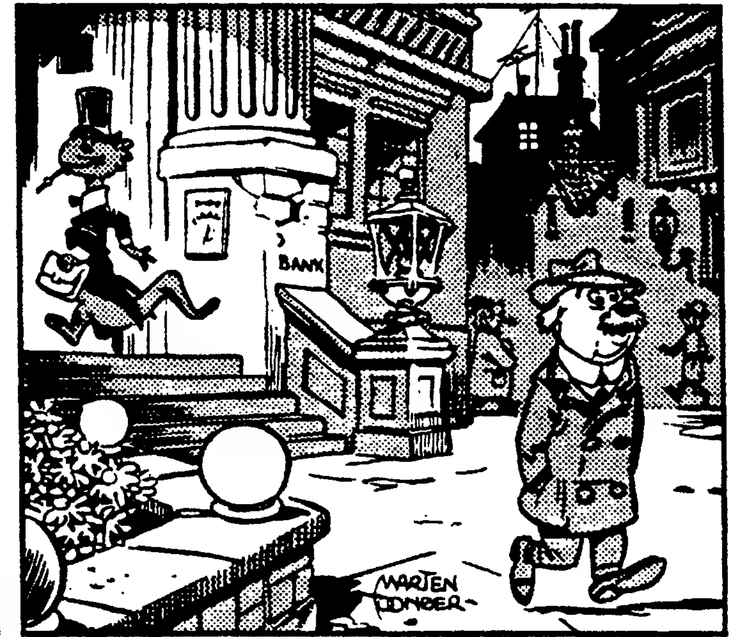
'Ja', zei Tom Poes kalm. 'Wat doet u hier?'

'Ik hoor hier helemaal niet', hernam de agent Dompers met dikke stem. 'Ik hoor op wacht te staan in Bommelstein voor bijstand van de heer Dorknoper! Wie heeft me dit geleverd?'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5410 Hij schoot haastig in jas en pet en spoedde zich per zijspan naar het hoofdbureau van politie te Rommeldam, terwijl Tom Poes nadenkend verder liep.

Bij Bommelstein gekomen zag hij de bediende Joost bedrijvig door de tuin lopen om beschadigde planken naar het schuurtje te dragen.

'De laatste sporen van een inbraak', legde die desgevraagd uit. 'De opgebroken vloer is gisteren gerepareerd en dit is het versplinterde houtwerk. Een bende, met uw welnemen.'

'De vloer opgebroken?' herhaalde Tom Poes onthutst. 'Over welke inbraak heb je het?'

Nu liet de knecht zijn vrachtje zinken en verhaalde omslachtig wat er gebeurd was.

'Er werd niets belangrijks vermist', besloot hij. 'Slechts een betreurenswaardig oud boek over het oproepen van geesten, als u mij toestaat.'

'Aha,' zei Tom Poes, 'nu begin ik het geheime genootschap te begrijpen. En die inbraak door de vloer heen duidt op een onderaardse gang, denk je niet?'

'Het is mogelijk', gaf de bediende toe. 'Maar ik heb geen tijd om mij in onderaardse gangen te verdiepen, jongeheer. Daar is de politie voor, die hier buiten gelaten is, met heer Oliviers goedvinden.'

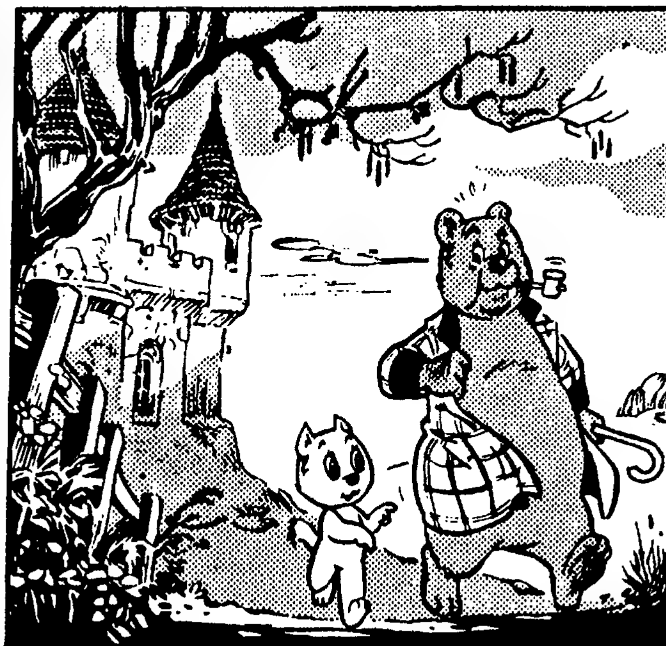
'Hm', mompelde Tom Poes. 'Waar zou die gang uitkomen? Ik moet proberen dat te ontdekken. En waar is Agilius de Vuursalamander?'

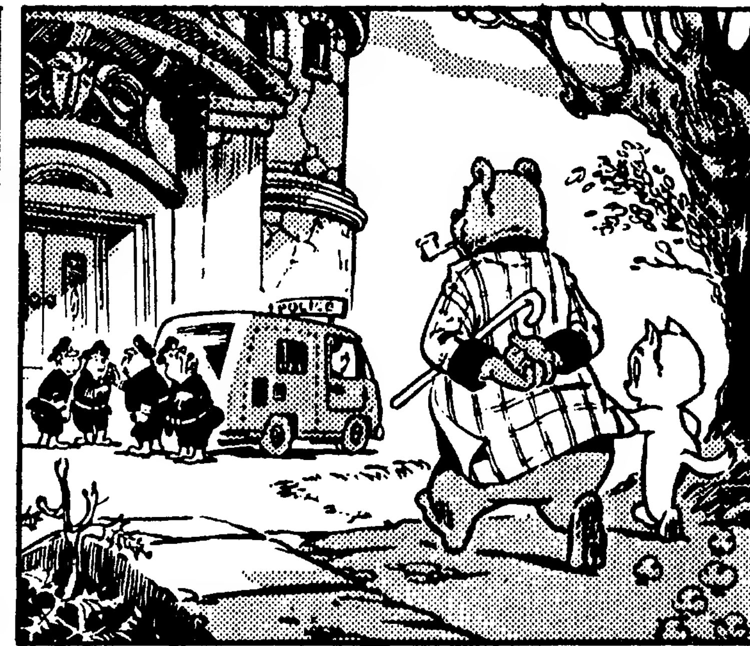
Dat wist Joost niet. En geen wonder. Deze bedrijvige figuur was reeds voor dag en dauw naar de stad getogen en daar kon men hem nu, in stemmig zwart gekleed, de stoep van de Rommeldamse Bank zien beklimmen.

'Vroeg gedaan is wel gedaan', prevelde hij. 'Vooral wanneer er stoffelijke middelen moeten worden opgenomen. Ik hoop nu maar, dat men de handtekening van de markies herkent.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5411 Gelooft u dat men een vuursalamander kan oproepen?' vroeg Joost. 'Heer Olivier heeft zich daar op toegelegd, maar het was hoogst stuitend, jongeheer. De keuken geurt nog steeds naar kwade dampen, die mij op de luchtpijp zijn geslagen. Ik heb een lelijke hoest ontwikkeld, als u mij toestaat.'

Hij kuchte moeilijk, maar voordat Tom Poes kon antwoorden, kwam heer Bommel de hoek om, aan het begin van zijn ochtendwandeling.

'Gelooft u in vuursalamanders?' vroeg Tom Poes, terwijl hij mee opliep.

'Wat een vraag!' riep heer Ollie uit. 'Persoonlijk heb ik er een opgeroepen, met grote gevaren en ontberingen - en jij vraagt, of ik erin geloof? Je hebt hem toch zelf gezien?'

'Hm', zei Tom Poes.

'Wat hm?' hernam heer Bommel toornig. 'Ik heb hem opgedragen om de markies eerbied voor mijn persoon bij te brengen en je zult zien...'

'Wat zal ik zien?' vroeg Tom Poes. 'Waar is hij? Die Agilius, bedoel ik.'

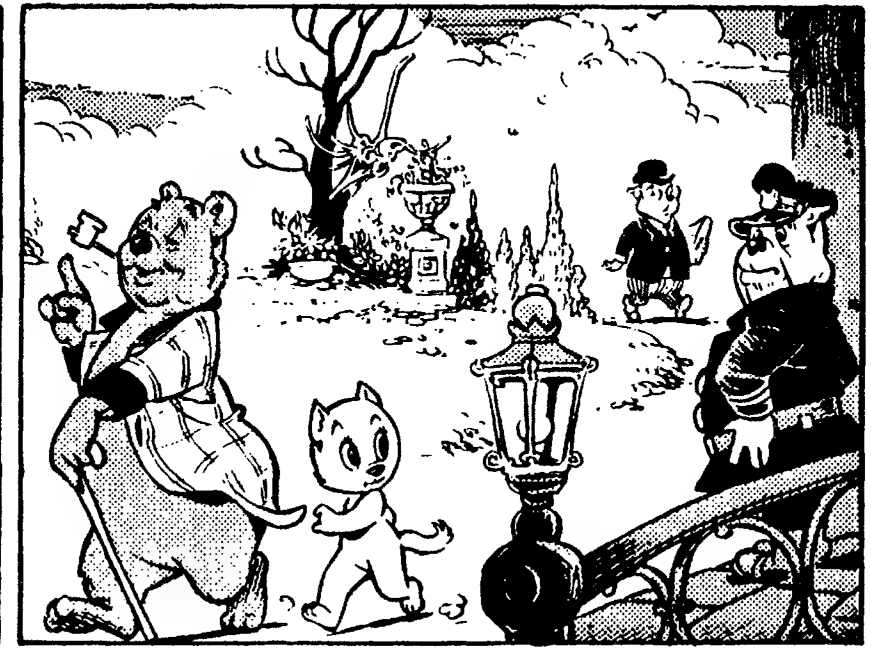
'Ik weet het niet', mompelde heer Ollie wat inzakkend. 'Ik heb Agilius sinds gisteren niet meer gezien. Wat heb ik op zo'n manier aan hem? Tegenwoordig kan men zelfs niet meer op zijn geest rekenen, als je begrijpt wat ik bedoel. Het is moeilijk voor een heer, hoor!'

Hij zweeg plotseling en keek bevreemd naar het buitenhuis van de markies, dat nu in het zicht was gekomen. Voor de ingang stond een overvalwagen en een rijtje agenten was om commissaris Bas geschaard om diens bevelen in ontvangst te nemen.

'Hier is wat gebeurd!' zei Tom Poes. Hij dacht aan wat heer Bommel hem net verteld had en een grote ongerustheid maakte zich van hem meester.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5412 Toen de commissaris zijn bevelen gegeven had, verspreidden de agenten zich en al spoedig was het eens zo fraaie gazon het toneel van een diepgaand onderzoek.

'Wat is hier aan de hand?' vroeg heer Bommel, nadertredend.

'Een onderzoek', verklaarde de politiechef. 'Hier is vannacht een inbraak gepleegd. Brutale inklimming door een venster; de hele kluis is leeggehaald!'

'Tjonge!' riep heer Ollie opgewekt. 'Dat is erg! Hebt u al een spoor van de daders?'

'Nee', zei de commissaris bekommerd. 'Dit geval ligt niet eenvoudig. De schurken moeten hier bekend zijn, want ze wisten de geheime bergplaats van de markies. Maar het wordt allemaal met een fijn kammetje uitgezocht, daar kunt u op rekenen.'

'Ja, dat zie ik', hernam heer Bommel levendig. 'Ik hoop, dat hij hier wat van leert. De markies, bedoel ik. Eh... ik bedoel, de dieven, als u begrijpt wat ik bedoel. Dag, heer Bas, we gaan eens verder.' Hij voegde de daad bij het woord en toen hij het terras verliet, verlevendigde een glimlach zijn trekken.

'Dit is leerzaam, jonge vriend', merkte hij op. 'Hoogmoed komt voor de val, dat zie je! Dit is net goed!'

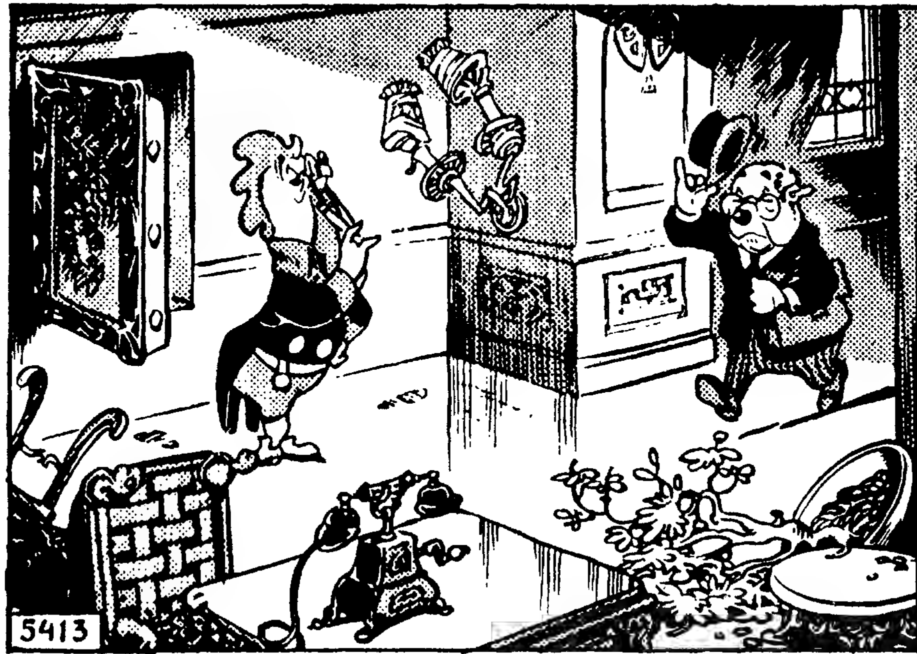
'Hm', zei Tom Poes. 'Het schijnt, dat uw vuursalamander toch aan het werk is geweest!'

Heer Ollie keek verrast op.

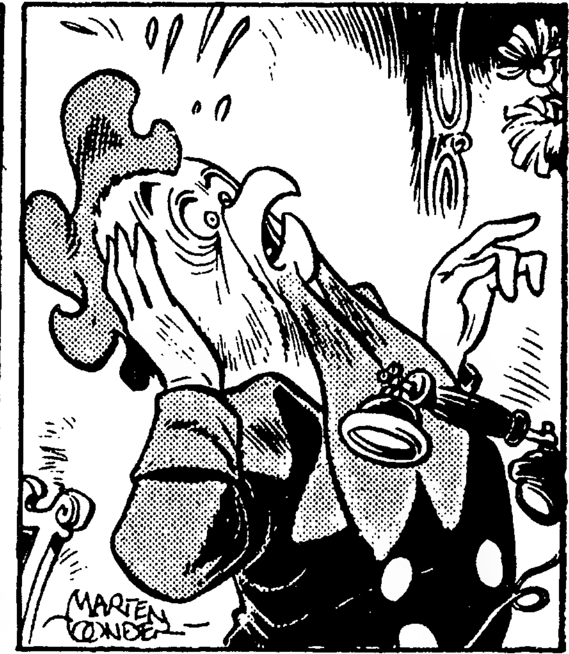
'Vuursalamander?' herhaalde hij. 'Zou het? Denk je dat Agilius hier iets mee te maken heeft?'

'Zou Bommel er iets mee te maken hebben?' vroeg commissaris Bas zich af, terwijl hij het tweetal naoogde. 'Hij scheen het nogal leuk te vinden - en dat is altijd verdacht. En wat er met agent Dompers gebeurd is, geeft me ook te denken...'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5413 Het valt te begrijpen, dat de inbraak de markies niet onberoerd had gelaten. Als edelman was hij natuurlijk niet tegen diefstal verzekerd en daarom kwam de klap nogal hard aan.

'Parbleu', prevelde hij, terwijl hij bleek maar beheerst zijn geschonden behang bestaarde. 'Het woeden van het grauw kent geen grenzen. Zonder noodzaak heeft men het tere damast gemaltraiteerd. De overheid zal zich moeten verantwoorden! Ik ben furieus!'

Op dat moment werd een logge voetstap hoorbaar en trad de ambtenaar eerste klasse Dorknoper binnen.

'Goedemorgen', sprak deze, de hoed lichtend. 'De commissaris zei, dat ik wel door kon lopen - en daar ben ik dus.'

'Eh bien,' mompelde de markies, 'daar bent u dus. En?'

'Ik heb hier', hernam de beambte, in zijn tas ritselend, 'hier heb ik een aanmaning voor de betaling van heerlijkheidsrechten, die aanzienlijk over tijd is. Bovendien mis ik in mijn bescheiden de aanvragen om vergunningen, toestemmingen en rechten die u het wonen in dit perceel mogelijk moeten maken. Er moet betaald worden, meneer De Canteclaer en anders zal de overheid harde maatregelen nemen.'

'Zo', zei de edelman met dunne mond, 'zal de overheid dat? Het razen van het gepeupel neemt geen einde. Voelt u niet, dat uw grauwe aanblik mij in deze omstandigheden pijnlijk treft? Maar goed, ik zal mijn bank opdracht geven uw affaires te regelen.'

Zo sprekende greep hij de telefoon en draaide het betreffende nummer.

'Hier is een klerk met enige belastingpeccadilles', sprak hij kort. 'Wees zo goed die even te voldoen.'

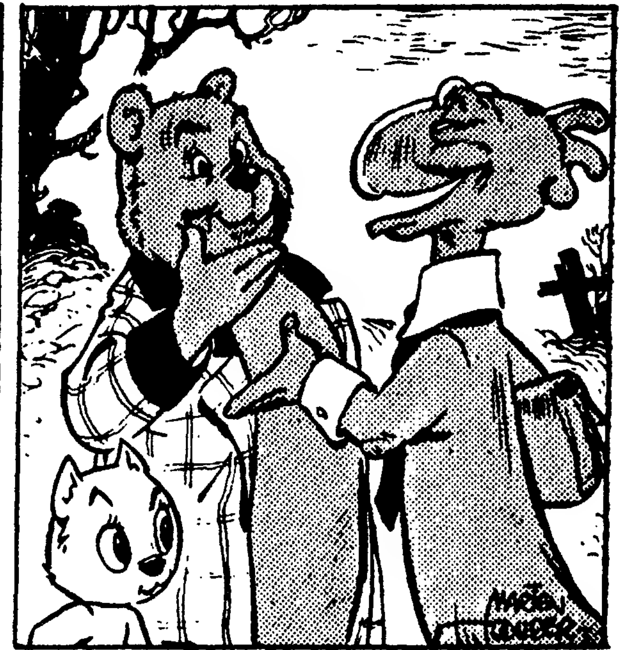
'Dat zou ik wel willen doen, markies', zei een stem aan de andere kant van de lijn. 'Maar uw tegoed is vanmorgen van de bank gehaald. Alles, ja. Zoals het in de door u getekende brief stond.'

Deze mededeling was zelfs de geschoolde edelman te veel en de hoorn ontviel zijn krachteloze vingers.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5414 Over de weg die naar het oude kerkhof voerde, liep Agilius de Vuursalamander met vlugge tred. Hij was nog steeds in stemmig zwart gekleed, maar een glimlach speelde om zijn mondhoeken.

'De bank gaf een vlotte bediening', prevelde hij, terwijl hij zijn tasje liefdevol omklemde. 'Geen wonder. De handtekening van de markies was bijzonder fraai en mijn eigen schrift mag er ook zijn. Nu zal ik snel deze stoffelijke zaken naar een veilige plaats brengen, want als ik mij niet vergis, zie ik in de verte meester Olivier naderen.'

Zo sprekende betrad hij de dodenakker en verdween tussen de zerken. Lang bleef hij echter niet uit het gezicht. Toen heer Bommel en Tom Poes op hun wandeling langs het hek kwamen, stapte hij reeds weer naar buiten.

'Hela!' sprak heer Ollie verrast. 'Ik vroeg me juist af waar u zat, heer Agiel! Doet hij nu wat of doet hij nu niets, zei ik tegen mijn jonge vriend hier. Maar ik wist niet, dat u hier woonde.'

'Wees gerust', zei de vreemdeling. 'Deze salamander woont niet, hij toeft slechts. En wanneer ik verbinding zoek met het astrale plan, trek ik mij gaarne terug op een gepaste plek als deze. Ik heb gewerkt aan uw opdracht, grote meester.'

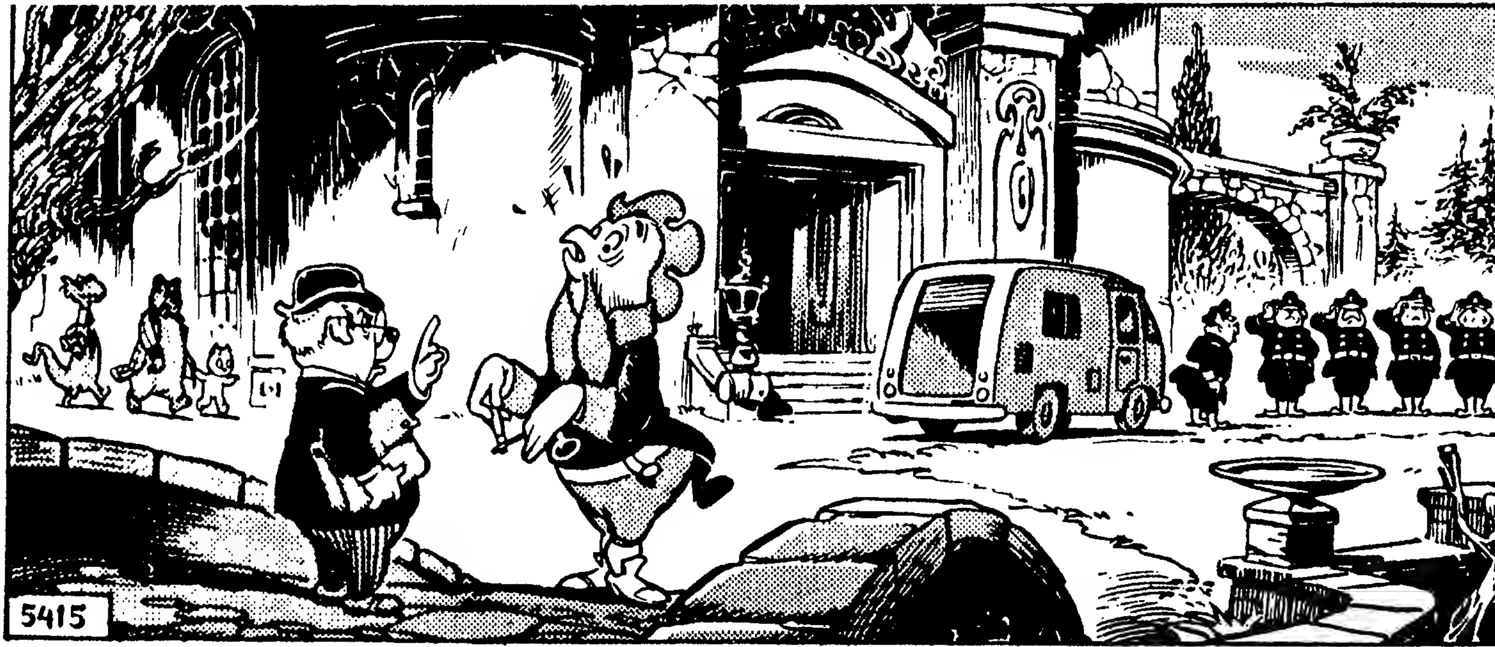
'Dat verandert de zaak', gaf heer Bommel toe. 'Hoewel ik niet begrijp hoe men op een begraafplaats kan werken. Wat jij, Tom Poes?'

'Mijn manier van werken is de uwe niet', verklaarde Agilius. 'Ik heb dit nederige voertuig in harmonie gebracht met de zwevende klanken van de oneindige waarheid om uw opdracht te kunnen uitvoeren. En kijk, het is gelukt.'

'Wat is gelukt?' vroeg heer Ollie, terwijl er een zenuwtrekje over zijn wang voer.

'Het uur der wrake heeft geslagen!' riep de ander met holle stem. 'Ga naar de markies en verheugt u! Hij is verbrijzeld!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5415 Voor het buitenhuis van de markies was de politiemacht bezig in te rukken. De prille lentewind voerde vogelzang en korte bevelen van de commissaris met zich mee — en daar doorheen kon men de droge stem van de ambtenaar Dorknoper waarnemen.

'Het ziet er niet zo mooi uit', sprak deze laatste. 'Vanmorgen hebt u uw geld van de bank laten halen.'

'Geen kwestie van!' riep de edelman uit, maar de ander luisterde niet.

'En nu wat deze zogenaamde inbraak betreft', hernam hij. 'De politie meent, dat die is gepleegd door iemand die in het huis bekend was. Iemand die wist dat u uw geld achter een ingelijste bloemenfoto bewaart!'

'Geen foto!' prevelde de markies gekweld. 'Het is een geacheveerd stilleven uit de tachtiger jaren.'

'Kortom,' vervolgde de beambte, 'alles wijst erop, dat u onder het mom van diefstal, uw geld in veiligheid hebt willen brengen. En waarom? Om de belastingen te kunnen ontduiken, waarschijnlijk. Maar dat zal u niet gelukken, waarde heer. De overheid heeft geen boodschap aan uw zogenaamde diefstal!'

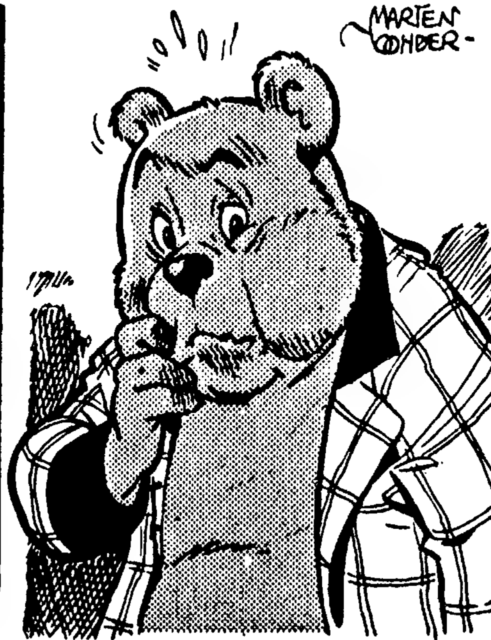
'Hoort u wel?' fluisterde Agilius, die stilletjes met heer Ollie en Tom Poes genaderd was. 'Hij zit er lelijk in. Nu is het gedaan met zijn praatjes. Ja, ja, dat komt ervan wanneer men oneerbiedig is tegen Bommel, de Grote Meester met de Verborgen Krachten!'

'Hm', zei Tom Poes.

Heer Bommel keek hem achterdochtig aan, maar hij zei niets. Vreemd genoeg voelde hij niet zoveel vreugde als hij verwacht had bij het zien van de verslagen edelman.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5416 'Binnen vierentwintig uren betalen!' sprak de ambtenaar Dorknoper intussen tot de markies. 'Anders wordt dit perceel verzegeld en zal ik u laten vervolgen wegens frauduleus bankroet. Goedendag, meneer De Canteclaer.' Na deze woorden verwijderde hij zich met kordate pas.

Op de achtergrond verdween ook de politieauto over een heuvelrand, en nu stond de edelman verlaten op zijn fraai onderhouden gazon in de lentewind.

'Net goed, vind je ook niet?' mompelde heer Bommel, die op een afstand toekeek. 'Dit zal hem leren om eerbied te hebben voor een heer met verborgen krachten, hè? Wat jij, jonge vriend?'

Maar Tom Poes liep, zonder antwoord te geven, weg. Hij wist nu precies wat er allemaal gebeurd was en dat had hem op een idee gebracht.

'Van je vrienden moet je het hebben', sprak heer Ollie bitter. 'In plaats dat hij blij is over deze rechtvaardige straf... want die is toch rechtvaardig? Zeg nu zelf...'

'Wraak is zoet!' zei Agilius glimlachend. 'Vergeet Tom Poes en verheugt u! Heb ik uw wens niet keurig uitgevoerd?'

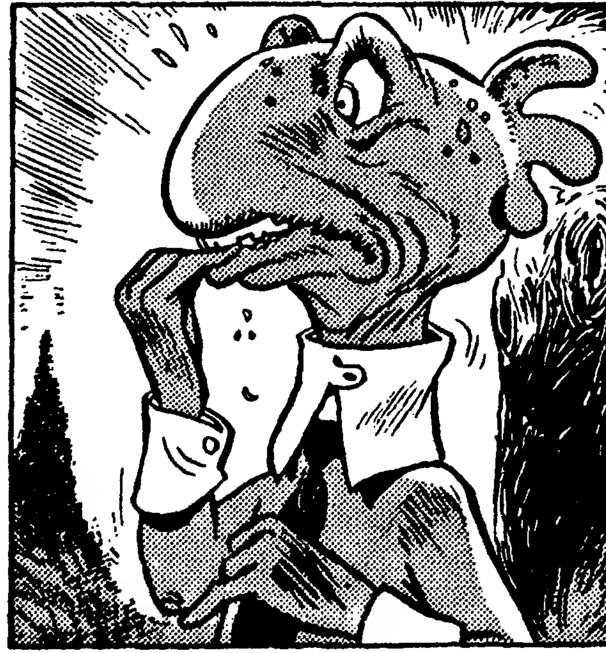
'Ja, ja, heel keurig!' gaf heer Bommel toe. Hij wierp een beklemde blik op zijn metgezel en deed een paar passen opzij. De zon scheen en het was warm voor de tijd van het jaar, maar toch voelde hij een rilling over de rug lopen. 'W-wraak is z-zoet...' prevelde hij. 'Maar ik weet niet zeker of ik het zo bedoeld heb.'

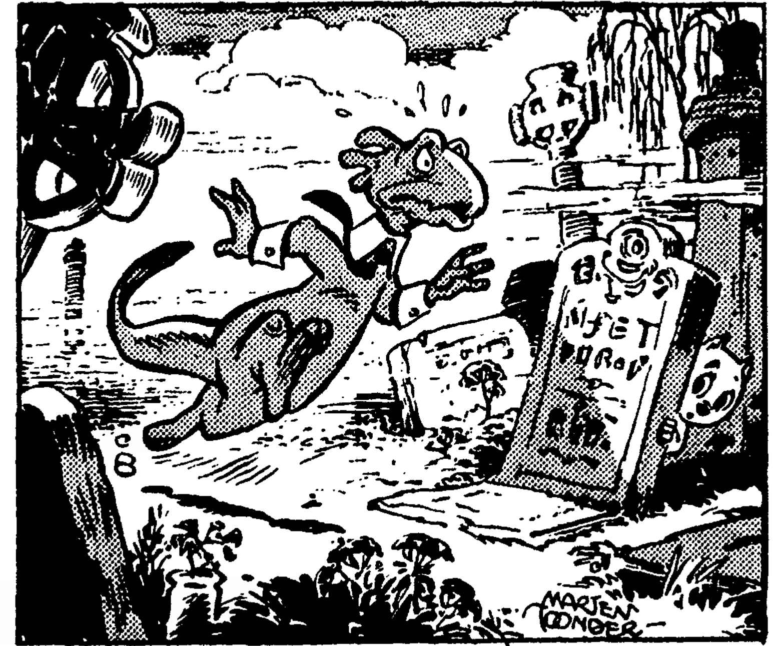
Een ogenblik stond hij zo te dubben. Het was duidelijk, dat hij in grote tweestrijd verkeerde, maar toen nam hij een besluit en trad op de markies toe, die vreemd stil bij zijn rustieke brugje stond.

'K-kan ik u misschien helpen?' vroeg hij aarzelend. 'Ik bedoel eh... Hier gebeurt iets onrechtvaardigs, als u begrijpt wat ik bedoel — en zo bedoelde ik het niet!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5417 De heer De Canteclaer wierp een onthutste blik op heer Ollie en trok ongelovig de wenkbrauwen op.

'Parbleu', prevelde hij. 'Als dat Bommel niet is...'

'Ja, die is het', gaf heer Ollie toe. 'Altijd paraat als er onrecht gewroken moet worden. Ik ken mijn plicht als heer en daarom wil ik u graag helpen. Kom mee, markies. U zult hier kou vatten en thuis kunnen we rustig over zaken praten. Geld speelt geen rol voor iemand van mijn stand.'

Zo sprekende troonde hij de ingezakte edelman mee de tuin uit en verdween in de richting van Bommelstein.

Agilius had het gesprek met groeiende ontzetting in de schaduw van een boomgroep gevolgd — en nu trad hij tandenknersend in het licht.

'Heeft iemand ooit zo'n slappe figuur gezien?' vroeg hij zich af. 'In plaats dat hij blij is over de verbrijzeling van die markies gaat hij hem helpen! Dit gooit al mijn plannen in de war!'

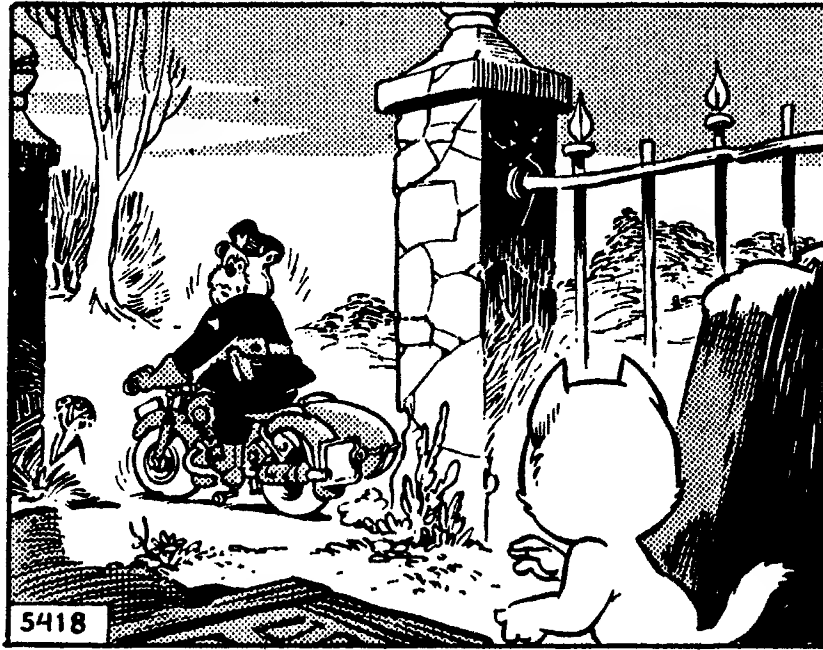
Na deze duistere woorden verviel hij tot nagelbijten en diep gepeins en daarop zette hij het plotseling op een lopen.

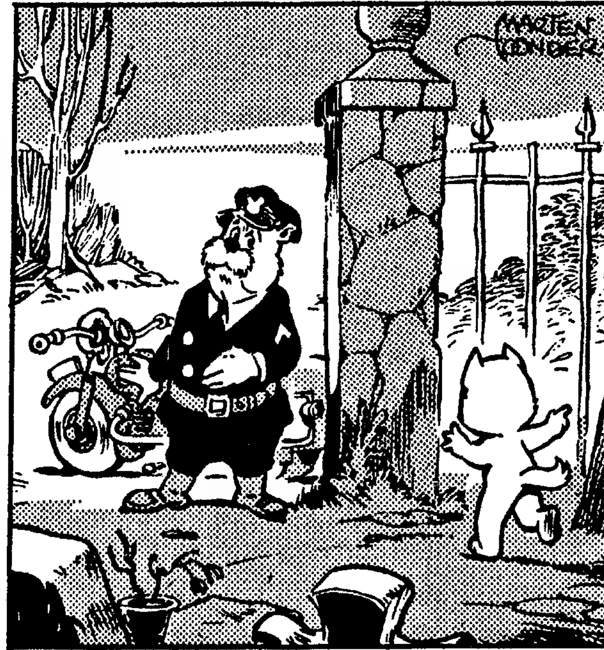
'Ik moet vlug zijn', sprak hij tot zichzelf. 'Redden wat er te redden valt. Niet langer wachten op meer. De brandkast van Bommel moet vergeten worden. Ik moet weg zijn, voordat er iemand tot nadenken komt.'

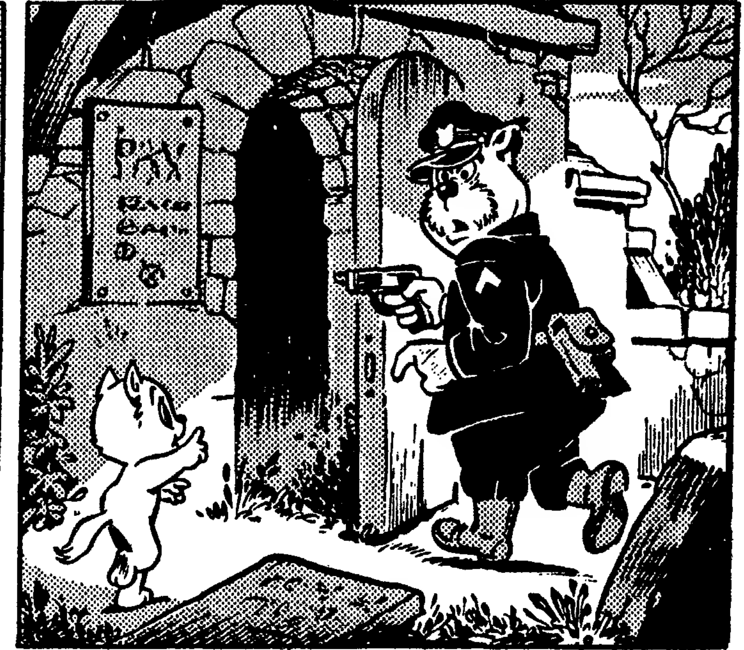
Met deze en dergelijke gedachten snelde hij voort, ongeruste blikken om zich heen werpend, totdat hij ten slotte het vervallen kerkhof bereikte.

Hij deed dit onbemerkt, naar hij meende. Maar dat kwam omdat hij Tom Poes niet zag, die hem van achter een zerk gadesloeg.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5418 Agilius verdween springend en struikelend achter de zerken van het oude kerkhof en Tom Poes bleef ongerust achter.

'Dat is een tegenvaller!' dacht hij. 'Nu is het te laat om een val uit te zetten — en bovendien heb ik nog geen bewijzen. Als die salamander mij maar niet te vlug af is.'

Op dat moment verscheurde het geluid van een motor de doodse stilte en onder het gegier van remmen verscheen de agent Dompers voor de ingang van de dodenakker. De waakzame beambte had het plan opgevat om de omgeving nog eens te onderzoeken. Het zat hem geweldig dwars, dat hij hier slapend was aangetroffen — en daarom keek hij geërgerd op toen Tom Poes naderde.

'Wat moet je?' vroeg hij. 'Je moet niet denken dat je lolletjes kan uithalen, omdat ik hier een tukje deed!'

'Dat denk ik niet', zei Tom Poes haastig. 'Maar ik geloof dat ik weet wie de schuld van dat slapen was.'

Nu ontdooide de beambte enigszins.

'Dat verandert de zaak', bromde hij. 'Wij van de politie moeten oppassen als we in slaap vallen. Het wordt dikwijls verkeerd uitgelegd, vooral door het publiek en door de commissaris. Vertel op, broer!'

'Kom maar mee', zei Tom Poes. 'Aan het einde van dit pad staat een doodgravershuisje — en daarin is een geheime gang, die nu open is, wanneer ik me niet vergis.'

De agent Dompers monsterde het sombere gebouwtje aandachtig.

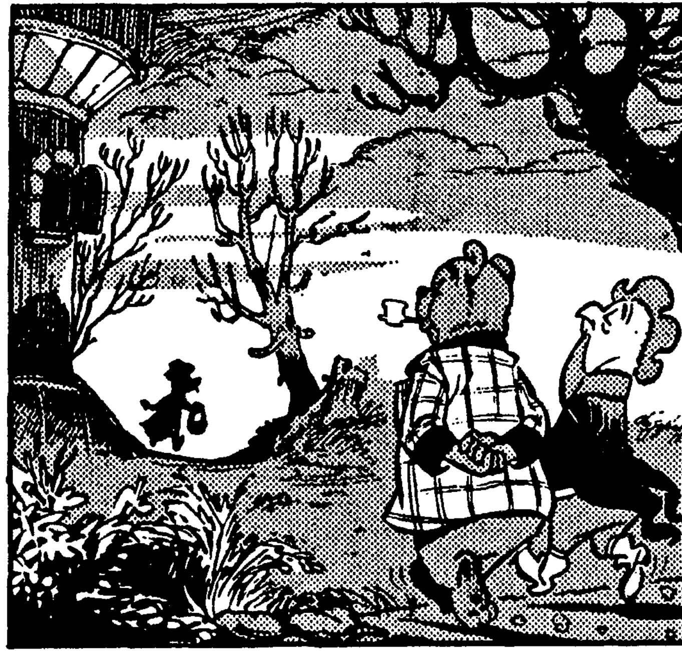
'En?' vroeg hij.

'Daar moet u ingaan', legde Tom Poes uit. 'Maar wees voorzichtig; het zou wel eens gevaarlijk kunnen zijn. De boze geest die dat slaapje op zijn geweten heeft, zit erin.'

Nu aarzelde de ambtenaar niet langer. Grommend trok hij zijn pistool en stampte het huisje binnen.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5419 De avond begon te vallen en de ondergaande zon zette de torens van Bommelstein in een roze gloed. Maar de beide zakenlieden die het oude bouwwerk gadesloegen, hadden geen oog voor het natuurschoon. Het waren Super en Hieper, die na hun mislukte onderneming van die nacht meer dan ooit aan de grond zaten.

'Misdaad loont niet, jongen; geloof me', zei de eerste ernstig. 'Eerlijk zaken doen, dat is je ware. Vooruit, probeer die bolle nog wat kruiden en addertongen aan te smeren. Ik heb gehoord, dat hij nog steeds in zijn verborgen krachten gelooft.'

Zo sprekende reikte hij de ander een mottige baard en een morsige pij aan en klopte hem vaderlijk op de schouder.

'Goeie handel', besloot hij. 'Ik blijf hier om je afgang te dekken.'

Hieper gehoorzaamde vol tegenzin en even later kon men hem Bommelstein zien naderen; zwart afstekend tegen het avondrood. Het toeval wilde dat heer Bommel en de markies er op dat moment ook aankwamen.

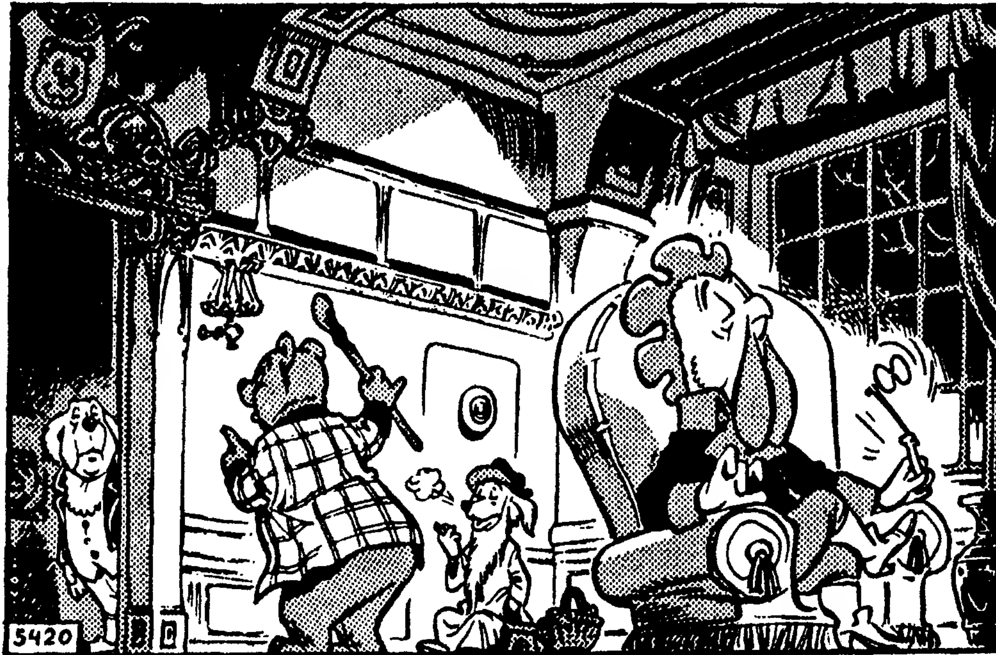
'Tiens', sprak de edelman, 'het is genereus, dat ge me hulp aanbiedt. Maar het zal u duidelijk zijn, dat ik uw geld niet kan aannemen, Bommel. Noblesse oblige, nietwaar? Een De Canteclaer drijft op eigen middelen, ook al wordt hij door het grauw geplunderd.'

'Dat is jammer', zei heer Ollie teleurgesteld. 'Voor een heer speelt geld geen rol en ik had u graag wat voorgeschoten. Want hoe kan ik u anders helpen?'

Zo sprekende viel zijn blik op de baardige gestalte, die hem tegemoet kwam en hij klaarde op.

'De heer van het geheime genootschap!' riep hij uit. 'Dat treft! Dom, dat ik daar niet eerder aan gedacht heb. Met mijn verborgen krachten kan ik immers zorgen, dat u uw eigen geld terugkrijgt? Alles wat ik te doen heb, is wat kruiden kopen en de toverstaf van Merlijn opzoeken. Dan kan ik de vuursalamander oproepen en hem ongedaan laten maken, wat hij gedaan heeft, als u begrijpt wat ik bedoel.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5420 Heer Bommel liet de markies in een gemakkelijke stoel plaats nemen en wendde zich toen tot de bediende Joost, die juist het hoofd om de deur stak.

'Breng even het elektrische fornuis, Joost', sprak hij. 'En een grote pot met water, graag. De vuursalamander moet opgeroepen worden.'

'Alweer?' vroeg de knecht verblekend. 'Maar heer Olivier, het eten staat net op! Het zal geheel verpieteren, met uw welnemen.'

'Dat geeft niet', hernam heer Bommel opgeruimd. 'Er is nu belangrijk werk aan de winkel en voor een maaltijd is het nog geen tijd. Deze heer hier heeft trouwens kruiden bij zich, je hoeft dus geen moeite te doen.'

Joost trok zich zuchtend terug om zijn opdracht uit te voeren en heer Ollie nam zijn toverstok ter hand.

'Nu eens kijken', prevelde hij. 'Ik moet eerst een drakestaart aan de kook brengen. En daarna stinkende gouwe. Zit dat in uw mand?'

'Ja zeker', zei Hieper. 'Héél mooie. En niet duur voor het geld.'

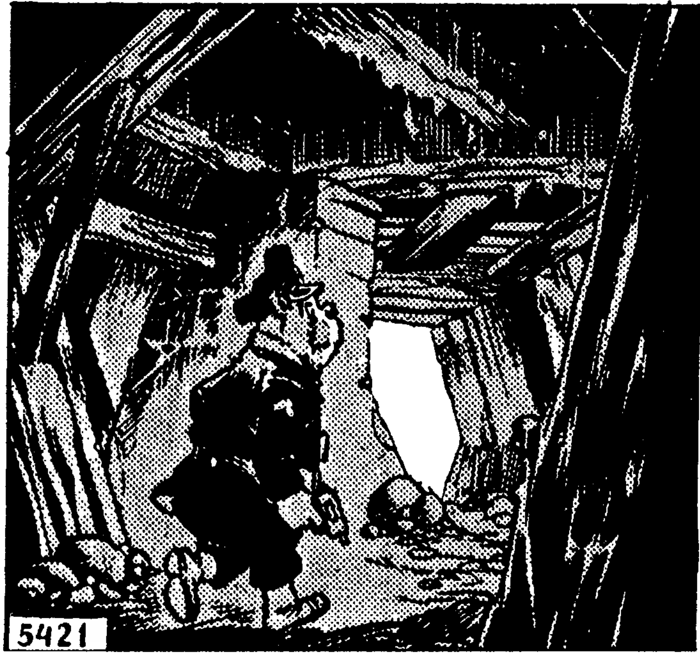
'Tiens,' sprak nu de edelman, 'ik wil u niet hinderen in het bereiden van een diner, Bommel. En zoals ik reeds zei: ik kan uw geld niet aannemen. Daarom lijkt het me beter...'

'Een ogenblikje!' riep heer Ollie uit. 'Een ogenblikje, heer markies! Ik ben bezig mijn verborgen krachten vrij te maken. En dan zult u zien hoe de ene heer de andere helpen kan! U zult verbaasd staan!'

Na deze woorden ging hij met verdubbelde ijver aan het werk op het fornuisje, dat Joost hijgend naar binnen had gebracht. Met de staf van Merlijn roerde hij klotsend in het borrelende water, waarin hij nu eens een sliert en dan weer een klont of een praksel uit de mand van Hieper wierp. Al spoedig vulde het schemerige vertrek zich dan ook met een verstikkende damp, die bruin om de aanwezigen wolkte.

'Parbleu,' prevelde de markies met beklemde adem, 'wat hier gebeurt, weet ik niet. Maar ik sta inderdaad verbaasd!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5421 De agent Dompers had zonder veel moeite het begin van de geheime gang in het doodgravershuisje gevonden.

'Spijtig, dat ik mijn zaklamp niet heb meegenomen', mompelde hij, de donkere ruimte betredend. 'Een politiebeambte moet in staat zijn zaken aan het licht te brengen — en nu tast ik in het duister. Maar ik heb mijn vuurwapen, dat is een troost. Wat ik niet zien kan, schiet ik neer.'

Deze gedachte gaf hem kracht, en moedig waagde hij zich in het onderaardse metselwerk. Een kille tocht deed de spinraggen fladderen en voerde een geur van bederf met zich mee, maar de wakkere agent zette door.

'Als ik maar niet in slaap val', sprak hij tot zichzelf. 'Dan kan er niets gebeuren. En kijk... daar aan het einde schijnt licht. Misschien zit daar dus de schurk die mij bedwelmd heeft. Nou, hij zal ervan lusten!'

Hij bracht zijn pistool in de aanslag en keek voorzichtig om de hoek van de gang. Toen zette hij grote ogen op. De ruimte voor hem was tot zijn verbazing gevuld met opgetaste bankbiljetten en geldzakken en daartussen was een donkere gedaante druk aan het werk.

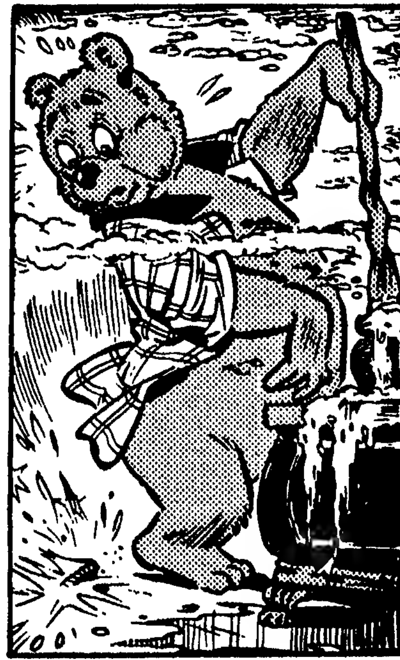
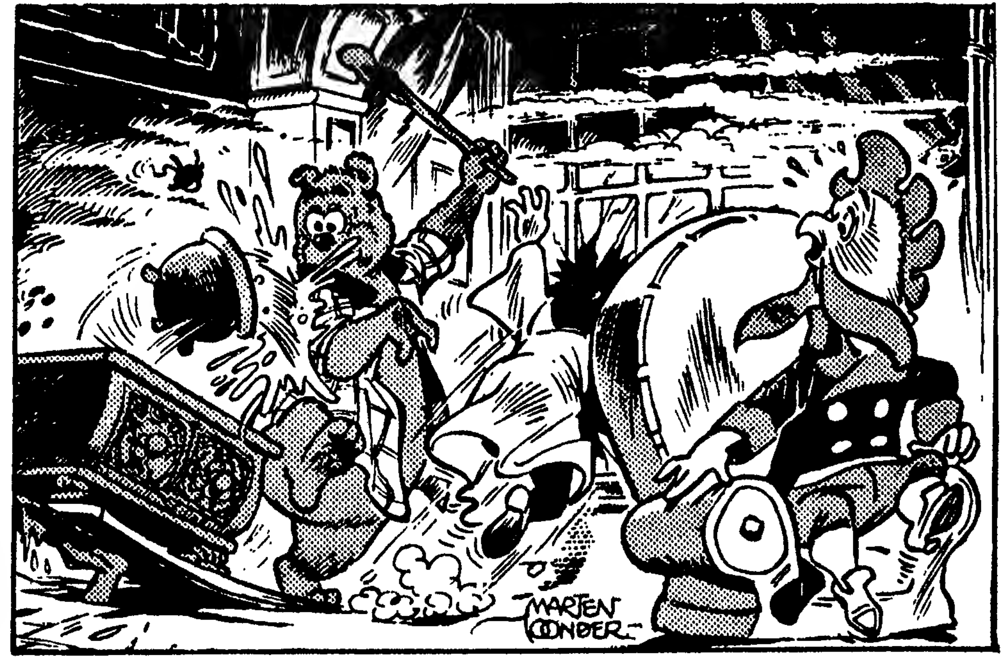
'Ik moet voortmaken', hoorde Dompers hem prevelen. 'De buit moet hier weg, vóór het te laat is!'

Op dat moment kraakte het houtwerk onder de gespannen agent en met een schok wendde de figuur zich om.

'P-politie!' stamelde hij. 'Er staat mij nog maar één uitweg open: door de zoldering! Als de kamer hierboven nu maar verlaten is!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5422 Heer Bommel wist natuurlijk niet wat er onder hem gebeurde. Hij ging geheel op in de geestenbezwering die hij op het oog had en wierp ijverig de laatste stinkzwammen en duivelsboleten in de borrelende pot.

'Dit waren de laatste kruiden!' neuzelde Hieper uit de nevels. 'Kunnen we nu even afrekenen?'

'Straks!' mompelde heer Ollie. 'Ik ga de vuursalamander oproepen; stoor me niet!'

Hij hief zijn toverstok en liet die een grote kring boven het kooksel beschrijven.

'Wennedreus sassefras!' riep hij met verstikte stem. 'Obele maricos, bedoel ik!'

'Open tenminste een venster!' drong de edelman aan en Hieper trok de magister zenuwachtig aan de jas.

'Betaal nu even!' zeurde hij. 'Ik moet weg!'

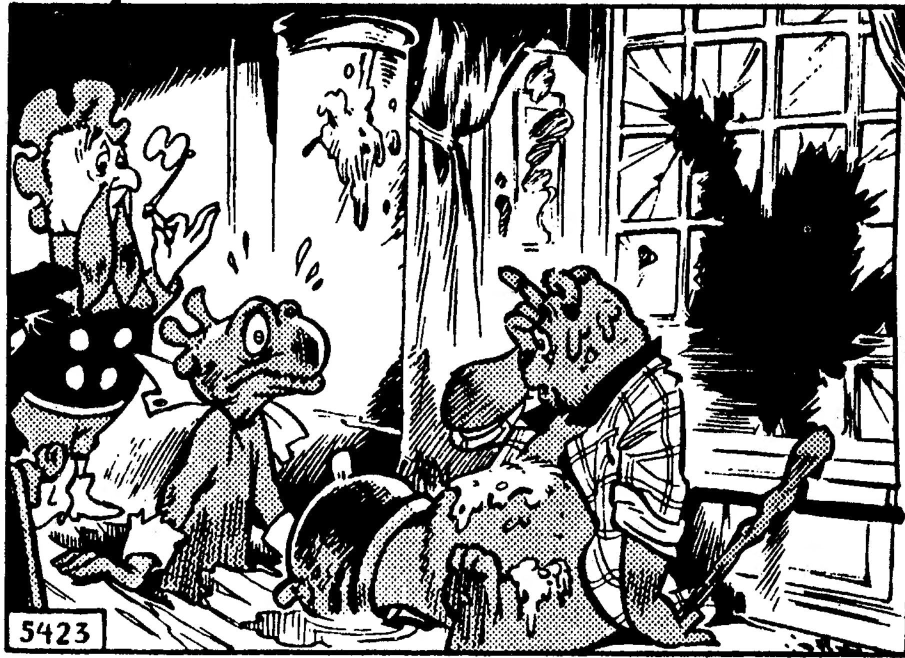
'Obele sassefras!' bulderde heer Bommel rood. 'Wennedreus, als iemand begrijpt wat ik bedoel!'

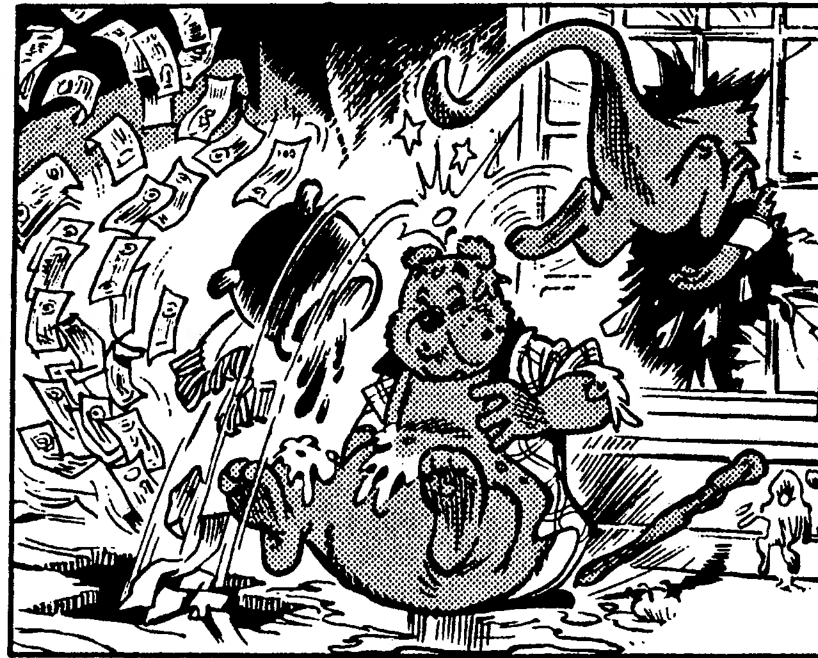
Op dat moment begon de grond onder zijn voeten te kraken en toen hij zich gestoord omwendde, zag hij dat er een barst in het pas herstelde parket verscheen. Het fornuisje begon te wankelen en werd toen met grote kracht opgetild, zodat de kookpot er afgeworpen werd.

'Het w-werkt!' jammerde Hieper. 'Daar was ik al bang voor!' En met deze kreet sprong hij door het gesloten raam de buitenlucht in, gevolgd door de walmen, die met een fluitend geluid het benauwde vertrek ontsnapten.

'Parbleu,' prevelde de markies verblekend, 'hier zijn inderdaad verborgen krachten aan het werk. Maar het is alles zo ruw en onbeschaafd; zelfs het openen van het venster!'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5423 Heer Bommel had zijn evenwicht verloren in een vergeefse poging om de kookpot te ontgaan en daar zat hij nu, morsig en geurend onder het verbrijzelde venster. Maar zijn zelfvertrouwen was ongeschokt en toen hij uit het gat in de grond Agilius zag oprijzen was hij niet verbaasd.

'Ik heb u opgeroepen, heer Salamander', zei hij, zijn voorhoofd afwissend. 'Want u moet zorgen dat de markies zijn geld terugkrijgt!'

De opgeroepene antwoordde echter niet. Hij trachtte verwilderd uit het gat te klimmen, terwijl er onder hem een dreigende stem uit de verbrijzelde vloer omhoog steeg.

'Hier blijven!' riep die. 'Vluchten zal je niet baten! Ik heb je bij de staart!'

'Het geld van de markies!' herhaalde heer Ollie streng. 'Hebt u mij verstaan?'

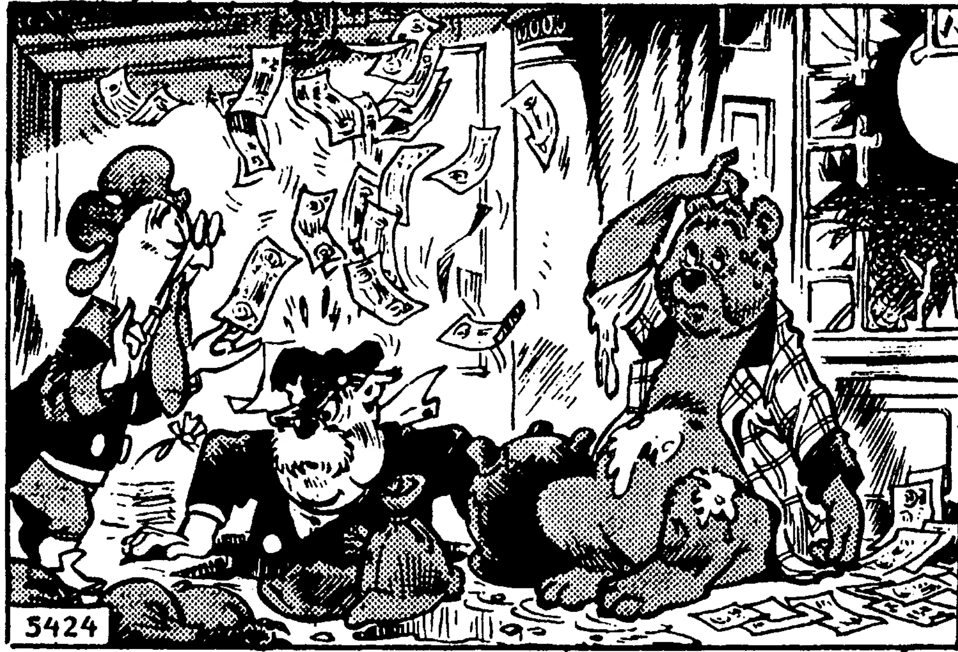
Op dat moment maakte Agilius een rukkende beweging, onder de vloer klonk gekraak en de plof van een vallend lichaam en daarop schoot de salamander uit het gat als een kurk uit een proppeschieter.

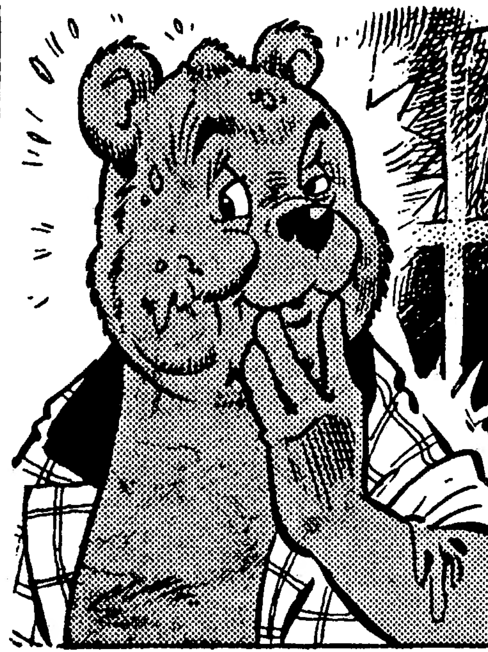
Via het hoofd van heer Bommel verdween hij door het versplinterde raam in de nacht — en niemand heeft hem ooit teruggezien.

Het merkwaardigste was echter dat achter hem een wolk van bankbiljetten uit de vloeropening omhoogsteeg, meegevoerd door de luchtstroom.

'Tiens', prevelde de edelman, die het gebeuren onthutst had gadegeslagen, 'de verborgen krachten van deze Bommel zijn sterk, dat moet men toegeven.'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5424 Er was echter nog geen einde gekomen aan de krachten die heer Bommel had opgeroepen. Terwijl de bemorste magister onder het venster een opkomende buil betastte, verscheen er een sterke arm door het gat in de vloer, die een aantal geldbuidels aanreikte. En even later kwam de sombere gedaante van de agent Dompers moeilijk naar boven klimmen.

'Par exemple', prevelde de markies, een ronddwarrelend bankbiljet uit de vlucht grijpend. 'Dit is mijn eigendom; ik herken het nummer! Hoogst merkwaardig! Wat grijpt hier toch ondergronds plaats?'

'Een geheime gang', zei de politiebeambte. 'Werd door een schurk als bergplaats gebruikt. Ik betrapte hem bij zijn buit. Op heterdaad, zogezegd. Maar hij is ontsnapt.'

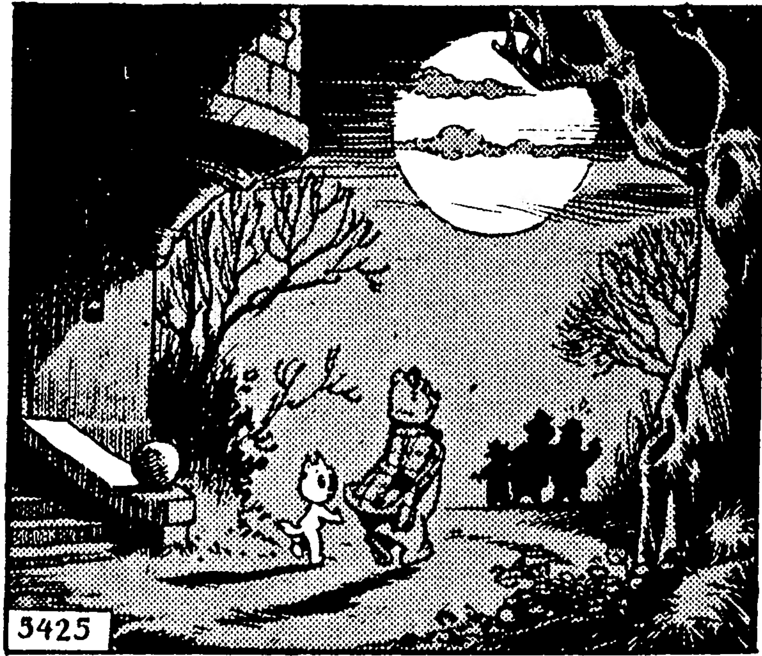
Heer Ollie schudde echter het hoofd.

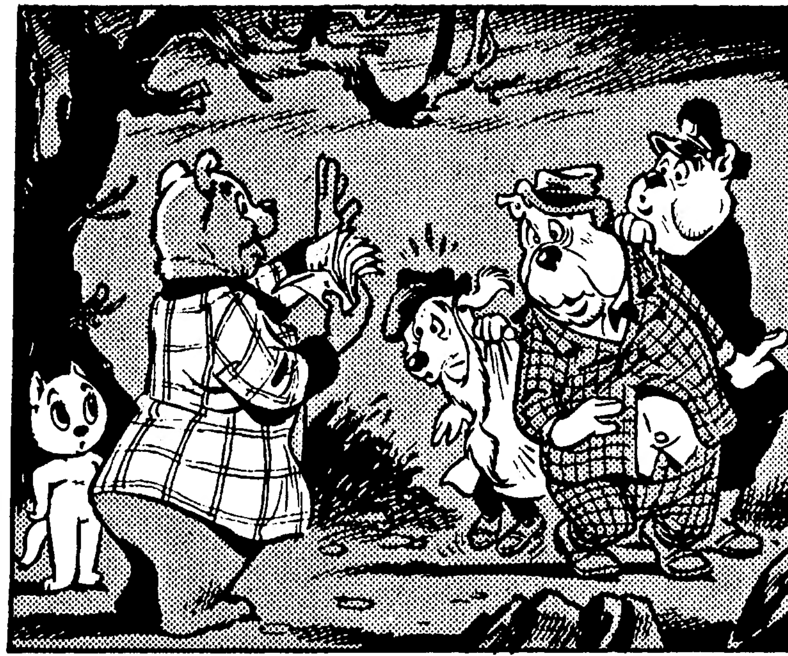
'Jullie begrijpen het niet', zei hij, terwijl er een moeilijke glimlach op zijn gelaat verscheen. 'Het is wonderlijk wat een heer met verborgen vermogens vermag. Hij moet alleen oppassen hoe hij ze gebruikt, goed of slecht, als jullie begrijpen wat ik bedoel. Ik heb het allebei gedaan, dus ik kan erover meepraten.'

Op dat moment klonk buiten een roepende stem en toen hij nu het hoofd door de splinters stak, zag hij daar Tom Poes tussen de scherven staan.

'Twee schurken zijn gepakt, heer Ollie!' zei die. 'Ik had de politie opgebeld, omdat ik bang was dat Agilius door de vloer zou ontsnappen. Dat is jammer genoeg toch gebeurd, maar Super en Hieper zijn gearresteerd. Dat is beter dan niets, vindt u ook niet?'

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER Door Marten Toonder

5425 Heer Bommel krabbelde overeind en strompelde naar buiten.

'Waarom?' vroeg hij. 'Waarom zijn Super en Hieper gearresteerd?'

'Ze speelden voor geheim genootschap', legde Tom Poes uit. 'Daarmee hebben ze u bedrogen door zogenaamde kruiden te verkopen. Maar daarvóór hadden ze door een onderaardse gang bij u ingebroken — en daarna hebben ze het geld van de markies gestolen. Samen met die uitgebluste vuursalamander, denk ik...'

'Jonge vriend', zei heer Ollie, 'je praat naar je verstand hebt. Maar ach, wat weet jij ook van de verborgen gaven die er in een heer schuilen? In het begin heb ik ze een beetje eh... verkeerd gebruikt, maar later heb ik alles weer goed kunnen maken. Het was een leerzame ervaring!'

Zo sprekende was hij de politiebeambte genaderd, die de tegenstribbelende arrestanten bij de kraag hield.

'Laat deze heren gaan, agent', zei hij. 'Het is allemaal een misverstand. Ze zijn van een geheim genootschap, dat gezorgd heeft dat ik mijn krachten los heb kunnen maken, als u begrijpt wat ik bedoel. Het zijn eerlijke zakenlieden, daar sta ik voor in. Ik moet trouwens hun kruiderijen nog betalen.'

Hij voegde de daad bij het woord en even later liepen Super en Hieper snel de weg af die naar de stad voerde.

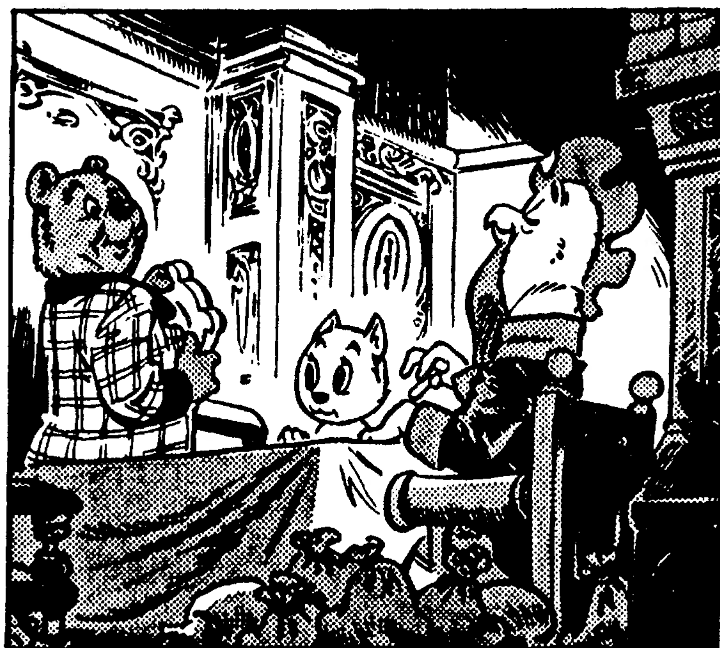
'Zo zie je', sprak de eerste, dromerig het geld tellende, 'diefstal loont niet, Hiep. Eerlijke handel is beter, onthoud dat nu van me, jongen. Zaken zijn zaken.'

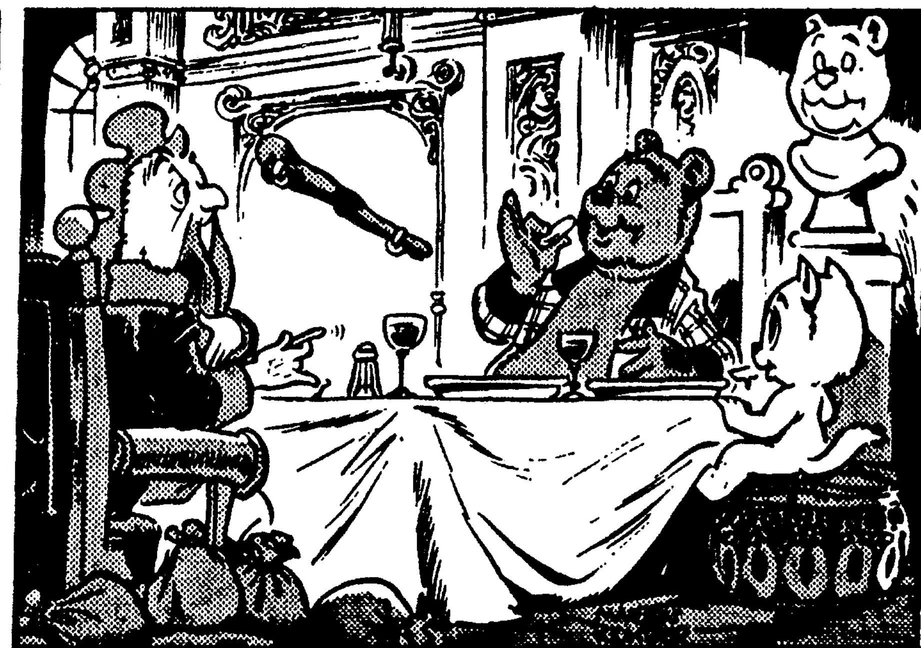
De ander was te onthutst om te antwoorden en zodoende verdween het groepje stil over een heuvelrug, terwijl achter hen de politieambtenaar ontevreden op nadere uitleg aandrong.

TOM POES EN DE VUURSALAMANDER

Door Marten Toonder

5426 Heer Bommel slaagde er met enige moeite in om hem gerust te stellen en daarop ging hij met Tom Poes zijn huis weer binnen, waar de bediende Joost hen reeds opwachtte.

'Ik ben zo vrij geweest om een eenvoudige maaltijd te bereiden, heer Olivier', sprak de trouwe knecht. 'De markies voelde zich wat flauw door de dampen die u hem hebt aangedaan, als u mij toestaat. Hij zit reeds in de eetkamer. En de agent Dompers laat zich verontschuldigen. Hij moet het spoor van uw voortvluchtige geest volgen, zei hij.'

Heer Bommel knikte glimlachend en betrad het aangeduide vertrek, waar hij de edelman achter de soep aantrof.

'Ik hoop, dat het gebeurde voor ons allen een les geweest is', sprak hij, terwijl hij een stoel bijtrok.

'Een les? Hoezo?' vroeg de markies.

'Kijk', verklaarde heer Ollie. 'U hebt geleerd, dat u eerbied moet hebben voor een heer met verborgen krachten; dat hoop ik tenminste. En ik heb geleerd, dat een heer zijn verborgen krachten beter verborgen kan houden. Ze zijn te krachtig, als u begrijpt wat ik bedoel.'

'Ze geurden kwalijk', gaf de edelman toe. 'Maar ik ben u dankbaar voor uw hulp, Bommel. En deze licht gebonden potage is voortreffelijk. U moet bij gelegenheid toch ook eens de thee bij mij komen gebruiken.'

'Hm,' zei Tom Poes, 'toch begrijp ik niet waarom u Super en Hieper hebt laten gaan. Het zijn schurken en ze hadden straf verdiend.'

'En ten slotte', besloot heer Bommel, 'heeft de jonge vriend hier geleerd dat een oudere en wijzere meer begrijpt dan hij. Maar dat van die thee lijkt me erg gezellig, heer markies.'

EINDE VAN DIT VERHAAL

960819